

महाराष्ट्र विधानपरिषद

दुसरे अधिवेशन, २०१९

तारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

बुधवार, दिनांक २६ जून, २०१९ / आषाढ ५, १९४१ (शके)

(१) मुख्यमंत्री	}	यांचे प्रभारी विभाग
(२) गृहनिर्माण मंत्री		
(३) कौशल्य विकास, माजी सैनिकांचे कल्याण मंत्री		
(४) कामगार मंत्री		

प्रश्नांची एकूण संख्या - ८६

गोरेगाव (प.), मुंबई येथे दूषित पाणीपुरवठा होत असल्याबाबत

- (१) * ४७०७१ श्री.कपिल पाटील : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) गोरेगाव (प.), मुंबई येथे दूषित पाणीपुरवठा होत असल्याच्या तक्रारी महानगरपालिकेकडे करण्यात आल्या आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त ठिकाणी पिण्याच्या पाण्याच्या पाईपलाईन झोपडपट्टी परिसरातील गटारातून जात असल्यामुळे दूषित पाणीपुरवठा होत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार सदर पाईपलाईन्स सुरक्षित जागेवरून नेण्याबाबत तसेच पाईपलाईन बदलण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेन्द्र फडणवीस : (१) गोरेगांव (पश्चिम) येथे दूषित पाणीपुरवठा होत असल्याबाबतच्या तक्रारी बृहन्मुंबई महानगरपालिकेस प्राप्त झाल्या होत्या हे खरे आहे.

(२) सदर तक्रारीच्या अनुषंगाने बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत तपासणी केल्यावर काही ठिकाणी जलजोडण्याचे पाईप गटारातून जात असल्यामुळे दूषित पाणीपुरवठा होत असल्याचे निदर्शनास आले असल्याचे महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(३) व (४) सदर प्रकरणी बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत खालीलप्रमाणे कार्यवाही करण्यात आली/येत आहे :-

- गोरेगांव (पश्चिम) येथील प्रेम नगर झोपडपट्टी परिसरातील झाडू गल्ली येथे जलवाहिनी बदलण्याचे काम पूर्ण झाले असून तेथे एकूण १७० जलजोडण्या स्थानांतरीत करण्यात आल्या आहेत.
- गटारातून जाणारे जलजोडणीचे पाईप काढून टाकण्यासाठी कायमस्वरूपी उपाय म्हणून विश्वकर्मा रोडवरून प्रेम नगर झोपडपट्टीत जाणाऱ्या गल्ल्यांमध्ये स्टब मेन (Stub Main) टाकण्याचे काम संमत झाले असून, सदर काम लवकरच सुरु करण्यात येणार आहे.
- जुने हनुमान नगर येथील समता नगर सोसायटी या झोपडपट्टी परिसरातील गटारातून जाणाऱ्या जलजोडण्या काढून टाकण्यासाठी तेथील दोन गल्ल्यांमधून स्टब मेन (Stub Main) टाकण्याचे काम पूर्ण झाले असून, जलजोडण्या स्थलांतरीत करण्याचे काम सुरु आहे.
- उन्नत नगर येथील वेदान्त सोसायटीकडे जाणारी ३०० मि.मी. व्यासाची जुनी जलवाहिनी बदलून त्याजागी नवीन जलवाहिनी टाकण्याचे काम प्रस्तावित असून लवकरच हाती घेण्यात येणार आहे.

सद्यःस्थितीत सदर ठिकाणी सुरळीत व पिण्यायोग्य पाण्याचा पुरवठा होत असल्याचे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

**मुंबईतील इमारतीमध्ये अग्निशमन उद्देशाकरीता असलेल्या (रिफ्युज)
मजल्याचे अनधिकृत गैरवापर होत असल्याबाबत**

(२) * ४६५९५ श्री.किरण पावसकर, श्री.हेमंत टकले, श्री.आनंद ठाकूर, श्री.खवाजा बेग, श्रीमती विद्या चव्हाण : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईतील इमारतीमध्ये अग्निशमन उद्देशाकरीता असलेल्या (रिफ्युज) मजल्याच्या जागेचा विकासकामार्फत अनधिकृतपणे गैरवापर करण्यात येवून अतिरिक्त बांधकाम करून सदनिका विकण्याचे असंख्य प्रकार निदर्शनास येत आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, इमारतीला लागणाऱ्या आगी तसेच इमारत दुर्घटनांबाबत वास्तुनिशारद, संरचनात्मक अभियंत्यांवर जबाबदाऱ्या निश्चित करून सुरक्षा विषयक सर्व प्रकारच्या उपाययोजना व सल्लागारांच्या नेमणूका केल्याशिवाय बांधकामाचे कोणतेही परवाने तसेच ओसी दिल्या जाऊ नयेत असे निर्देश मा.नगरविकास राज्यमंत्री यांनी माहे फेब्रुवारी, २०१९ च्या तिसऱ्या सप्ताहात दिल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाच्या संरक्षित विभागाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीअंती इमारतीमध्ये अशा प्रकारचे अनधिकृत बांधकाम निदर्शनास आले आहे काय, त्यानुषंगाने सदनिका खरेदी करणाऱ्या लोकांची फसवणूक करणाऱ्या तसेच त्यांच्या जिवितास धोका पोहचविणाऱ्या विकासकावर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) अग्निशमन उद्देशाकरीता (रिफ्युज) मजल्याच्या जागेचा अनधिकृतपणे गैरवापर होत असल्याचे प्रकार निदर्शनास आल्याचे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(२) मा.राज्यमंत्री (नगरविकास) यांनी असे निर्देश दिल्याचे आढळून येत नाही.

तथापि, दिनांक १३/११/२०१८ रोजी अंमलात आलेल्या विकास नियंत्रण व प्रोत्साहन नियमावली २०३४ मधील परिशिष्ट क्रमांक १० मध्ये, वास्तुविशारद, संरचनात्मक अभियंते, सुरक्षा विषयक सल्लागार इत्यादींची नेमणुक करणे बंधनकारक आहे.

तसेच सदर नियमावलीमध्ये त्यांची कर्तव्ये व जबाबदाऱ्यासुद्धा निश्चित करण्यात आल्या आहेत.

बृहन्मुंबई महानगरपालिकेतर्फे भोगवटा प्रमाणपत्र देतेवेळी बांधकाम परवान्यामध्ये नमूद केलेल्या विविध अटी व शर्तीची पूर्तता करणे आवश्यक असून यामध्ये प्रमुख अग्निशमन अधिकारी यांचे ना-हरकत प्रमाणपत्र बंधनकारक आहे, असे प्रमाणपत्र प्राप्त झाल्यानंतर महानगरपालिकेच्या इमारत प्रस्ताव विभागामार्फत भोगवटा प्रमाणपत्र दिले जाते.

(३) व (४) बृहन्मुंबई महानगरपालिका क्षेत्रातील इमारतींमध्ये अग्निशमन उद्देशाकरीता असलेल्या (रिफ्युज) मजल्याच्या जागेचा विकासकामार्फत अनधिकृतपणे गैरवापर करण्यात येत असल्याचे दिसून आल्यास किंवा तक्रार प्राप्त झाल्यास, बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत त्वरीत पाहणी करण्यात येते व महाराष्ट्र प्रादेशिक व नगररचना अधिनियम १९६६ मधील कलम ५३ मधील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येते असे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत कळविण्यात आले आहे.

तसेच रिअल इस्टेट रेग्युलेटरी अॅथोरिटी (RERA) अधिनियम, २०१६ अंतर्गत तयार करण्यात आलेल्या नियमानुसार, जर विकासकाने मंजूर नकाशापेक्षा वेगळे बांधकाम केल्याची तक्रार महा-रेरा प्राधिकरणाकडे करण्यात आल्यास विकासकास दंड करण्याची तरतूद आहे.

**छत्रपती शिवाजी महाराज टर्मिनल्स ते टाईम्स ऑफ इंडिया
इमारतीला जोडणारा ब्रिटीशकालीन पुलाचा काही भाग
कोसळून जिवीतहानी झाल्याबाबत**

(३) * ४६५३७ श्री.धनंजय मुंडे, श्री.अनिकेत तटकरे, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.खवाजा बेग, श्री.विक्रम काळे, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.जगन्नाथ शिंदे, श्री.किरण पावसकर, श्री.हेमंत टकले, श्री.आनंद ठाकूर, अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.रामराव वडकुते, श्री.अब्दुल्लाखान दुर्गाणी, श्री.अनिल भोसले, श्री.शरद रणपिसे, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.आनंदराव पाटील, श्री.रामहरी रुपनवर, अॅड.हुस्नबानू खलिफे, डॉ.सुधीर तांबे, आर्कि.अनंत गाडगीळ, डॉ.वजाहत मिर्जा, श्री.हरिसिंग राठोड, श्री.अमरनाथ राजूरकर, श्री.मोहनराव कदम, श्री.विलास पोतनीस, श्री.जनार्दन चांदूरकर, अॅड.अनिल परब, डॉ.(श्रीमती) मनिषा कायंदे, श्री.रविंद्र फाटक : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईतील छत्रपती शिवाजी महाराज रेल्वे स्थानकाला जोडणारा हिमालय पादचारी पूल कोसळून झालेल्या दुर्घटनेत जीटी रुग्णालयातील ३ परिचारिकांसह ७ व्यक्ती ठार व ३० पेक्षा अधिक व्यक्ती जबर जखमी झाल्याचे निदर्शनास आले असून लोकसभा निवडणुकांच्या आचारसंहितेचे कारण देत जिल्हाधिकारी, मुंबई शहर कार्यालयातील अधिकाऱ्यांनी आर्थिक मदत वितरीत करण्यात अक्षम्य विलंब केला असून संबंधित विभागाच्या अधिकाऱ्यांनी दुर्घटनेनंतर तब्बल ४३ दिवसांनी सदरहू दुर्घटनेत जीव गमावलेल्या शिवडी, मुंबई येथील तपेन्द्रसिंग लुहार या तरुणाच्या घरी जावून पंचनामा केल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर पूल दुर्घटनेची न्यायालयीन चौकशी व्हावी व संबंधित शासकीय अधिकाऱ्यांचे निलंबन करावे अशी मागणी करणारी जनहित याचिका मा.उच्च न्यायालयात दाखल करण्यात आली असून प्रभादेवी (एलफिस्टन) रेल्वे स्टेशनवरील पादचारी पूल ज्याप्रमाणे लष्कराने बांधला त्याचप्रमाणे हा पूलही बांधण्याचे कंत्राट लष्कराला द्यावे अशी मागणी याचिकाकर्त्यांनी केली असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, मुंबई शहरात विविध ठिकाणी अनेक पूल १०० वर्षाहून अधिक जूने असून त्यांची अवस्था अतिशय धोकादायक झाल्याने मागील घटनांची दखल घेऊन पुलाची देखभाल व दुरुस्ती, स्ट्रक्चरल ऑडीट, संबंधितांची कर्तव्ये, जबाबदाऱ्या व उत्तर दायित्व याबाबत सर्वकष स्वतंत्र धोरण व कायदा तयार करण्याची आवश्यकता आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीनुसार मृत्यूमुखी पडलेल्या व्यक्तींच्या कुटूंबियांना तसेच जखमी व्यक्तींना शासनात नोकरी व आर्थिक मदत करण्याबाबत तसेच सदर पुलासह मुंबईतील इतरही धोकादायक पुलांचे पुन्हा नव्याने स्ट्रक्चरल ऑडिट करून त्यांची दुरुस्ती करण्याबाबत आणि उक्त दुघटनेला जबाबदार असलेल्या महानगरपालिका अधिकाऱ्यांचे निलंबन करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) दिनांक १४ मार्च, २०१९ रोजी मुंबईतील छत्रपती शिवाजी महाराज टर्मिनस व टाईम्स ऑफ इंडिया इमारतीला जोडणाऱ्या हिमालय पुलाचा काही भाग कोसळून ७ व्यक्तींचा मृत्यू झाला असून, ३३ व्यक्ती जखमी झाल्या असल्याचे पोलिसांकडून प्राप्त अहवालामध्ये नमूद करण्यात आले आहे.

सदरील दुर्घटनेतील मृत व जखमींना आचारसंहितेच्या कारणास्तव मदत देण्यास विलंब झाला हे खरे नाही.

तथापि, सदर दुर्घटनेतील तपेन्द्रसिंग लोहार या मृत व्यक्तीच्या पत्नीने त्यांच्या अल्पवयीन मुलीच्या नावे शासन मदत देण्यास सांगितले असल्याने, तिच्या नावे राष्ट्रीयकृत बँकेत खाते उघडून त्याची प्रत सादर करण्यास कळविण्यात आले आहे. सदर बँक खात्याचा तपशिल अप्राप्त असल्याने अर्थसहाय्य जमा करणे शक्य झाले नसल्याचे जिल्हाधिकारी कार्यालयाने कळविले आहे.

(२) सदर दुर्घटनेप्रकरणी मा.उच्च न्यायालय, मुंबई येथे जनहित याचिका (एल) क्रमांक ३५/२०१९ दाखल करण्यात आली आहे.

तथापि, सदर पूल बांधण्याचे कंत्राट लष्कराला द्यावे अशी मागणी याचिकाकर्त्यांनी केली नसल्याचे महानगरपालिकेने कळविले आहे.

सदयःस्थितीत सदर प्रकरण न्यायप्रविष्ट आहे.

(३) बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या अखत्यारीतील सर्व पूलांचे संरचनात्मक सर्वेक्षणाचा निर्णय महानगरपालिकेमार्फत घेण्यात आला होता.

- त्यानुसार बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या अखत्यारीतील ३४४ पूलांपैकी ३०४ पूलांचे संरचनात्मक सर्वेक्षण व स्थितीदर्शक अहवाल तांत्रिक सल्लागारामार्फत बनविण्यात आला आहे.
- सदर दुर्घटनेनंतर पूर्व व पश्चिम उपनगरातील २२३ पूलांचे पुनःश्च संरचनात्मक सर्वेक्षण करण्यात आले असून शहर विभागातील ८१ पूलांचे पुनःश्च संरचनात्मक सर्वेक्षणाचे काम प्रगतीपथावर आहे.
- तसेच रेल्वे रुळावरून जाणाऱ्या ब्रिटीशकालीन पूलांच्याबाबतीत आय.आय.टी., मुंबई मार्फत तपासणी करण्याचा निर्णय रेल्वे प्रशासनामार्फत घेण्यात आला आहे. याबाबतचा प्राथमिक अहवाल रेल्वे प्रशासनास प्राप्त झाला आहे.
- उपरोक्त सर्वेक्षण अहवाल व आय.आय.टी., मुंबई यांच्या तपासणी अहवालातील अभिप्रायानुसार बृहन्मुंबई महानगरपालिका व रेल्वे प्रशासन यांचेकडून पूलांच्या दुरुस्तीबाबत आवश्यक त्या उपाययोजना त्वरीत करण्यात येत आहेत.

बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने पूल विभागामध्ये "प्रमुख पुल निरीक्षक" हे पद नव्याने निर्माण करण्याचा निर्णय घेतला असून या पदाच्या जबाबदाऱ्या खालीलप्रमाणे आहेत :-

- बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या अखत्यारीतील सर्व पूलांचे वर्षातून दोन वेळा निरीक्षण करून याबाबतचा अहवाल सादर करणे.
- आवश्यकतेनुसार दुरुस्तीची कामे प्रस्तावित करणे.
- रेल्वे प्रशासन आणि महानगरपालिका यांच्यात समन्वय साधणे.

(४) सदर दुर्घटनेतील २९ जखमी व्यक्तींना जिल्हाधिकारी कार्यालयामार्फत अर्थसहाय्य करण्यात आले असून, सदर दुर्घटनेतील ७ मृतकांपैकी ५ मृतकांच्या वारसांना प्रत्येकी रुपये ५ लाख याप्रमाणे अर्थसहाय्य वाटप करण्यात आले आहे.

सदर प्रकरणी बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत चौकशी करण्यात आली असून, खालीलप्रमाणे कारवाई करण्यात आली/येत आहे :-

- पुल विभागाच्या १ सेवानिवृत्त प्रमुख अभियंता, १ कार्यकारी अभियंता व १ सहाय्यक अभियंता यांना अटक करण्यात आली असून, कार्यकारी अभियंता व सहाय्यक अभियंता यांना निलंबित करण्यात आले आहे.
 - उपरोक्त ३ अधिकारी तसेच १ उपप्रमुख अभियंता व अन्य १ कार्यकारी अभियंता अशा एकूण ५ कर्मचाऱ्यांविरुद्ध खात्यांतर्गत सर्वकष चौकशीची कार्यवाही सुरु आहे.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर जन्मशताब्दी स्मारकाच्या बांधकामाबाबत

(४) * ४७९५८ श्री.प्रकाश गजभिये : तारांकित प्रश्न क्रमांक ४५३४५ ला दिनांक २८ नोव्हेंबर, २०१८ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर जन्मशताब्दी स्मारकासाठी यशवंत स्टेडियम परिसरातील महानगरपालिकेने प्रस्तावित केलेली २७८० चौ.मी. जागा स्मारकाला अपूरी पडत असल्याने महानगरपालिकेने खसरा क्र. ५/३, ६/७ मधील १३.५६ एकर संपूर्ण जागेचा ठराव दिनांक २ जुलै, २०१८ रोजी महानगरपालिकेच्या सर्वसाधारण बैठकीत "विशेष बाब" म्हणून मंजूर करून तो शासनाकडे मंजूरीकरीता पाठविला असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर काम गत २६ वर्षांपासून प्रलंबित असून यासंदर्भात यापूर्वी राष्ट्रवादी काँग्रेस पार्टीसह विविध पक्षांनी, संघटनांनी लोकशाही मार्गाने आंदोलने केली असून विधानभवन मुंबई येथे तत्कालीन महसूल मंत्री एकनाथ खडसे यांनी बोलाविलेल्या बैठकीत प्रधान सचिव, नगरविकास व महसूल विभाग, विभागीय आयुक्त, नागपूर, मनपा आयुक्त, नागपूर व उपजिल्हाधिकारी, नागपूर यांनी दिनांक १४ एप्रिल, २०१६ पूर्वी जागेचा आराखडा व नकाशास मंजूर करून त्याचे हस्तांतरण महापालिकेकडे करण्याचे आदेश दिले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, यशवंत स्टेडीयम परिसरात असलेला स्टार बसेसचा डेपो मोरभवन येथे स्थलांतरीत करून बांधकामास आवश्यक निधीची तरतूद अर्थसंकल्पात करण्याचे आदेशही तत्कालीन महसूल मंत्री यांनी दिले होते, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) नागपूर महानगरपालिका सर्वसाधारण सभेने दिनांक ०२/०७/२०१८ अन्वये "डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर जन्मशताब्दी स्मारकाकरीता यशवंत स्टेडीयम जवळील संपूर्ण १३.५६ एकर शासकीय जमीन विनाअट महानगरपालिकेस हस्तांतरीत करण्यात यावी, असा ठराव केला आहे.

या ठरावास अनुलक्षून, दिनांक २०/११/२०१८ च्या पत्रान्वये, आवश्यक तो प्रस्ताव महसूल व वन विभागाकडे सादर करण्यात आलेला आहे.

(२), (३), (४) व (५) या विषयासंदर्भात तत्कालीन मा.मंत्री (महसूल) यांच्या अध्यक्षतेखाली दिनांक १२/०४/२०१६ रोजी बैठक आयोजित करण्यात आली होती, हे खरे आहे.

तदनंतर मा.मुख्यमंत्री महोदय यांच्या अध्यक्षतेखाली यासंदर्भात आयोजित बैठकीत दिलेल्या निदेशानुसार, यशवंत स्टेडीयम परिसरातील विषयाधीन जागेचा एकत्रित आराखडा नागपूर महानगरपालिकेमार्फत तयार करण्यात येत आहे.

सादर आराखडा ऑगस्ट, २०१९ अखेरपर्यंत अंतिम करण्यात येईल, असे महानगरपालिकेने कळविले आहे.

उपरोक्त जागा महानगरपालिकेला हस्तांतरित करण्याचा निर्णय झाल्यानंतर, सध्या या जागेवर असलेला स्टार बसचा डेपोचे स्थलांतर व जागेच्या वापरातील बदलाबाबतची पुढील कार्यवाही करण्यात येणार आहे.

नागपूर महानगरपालिकेच्या जमीन मागणीच्या प्रस्तावावर महसूल विभागाकडून, पुढील कार्यवाही करण्यात येत असल्याचे, महसूल व वन विभागाच्या अहवालात नमूद करण्यात आले आहे.

**प्रधानमंत्री आवास योजनेंतर्गत शहरी भागातील वन जमिनीवरील
निवासी अतिक्रमणे नियमित करण्याबाबत**

(५) * ४६९८० श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.किरण पावसकर, श्री.अनिकेत तटकरे, श्री.खवाजा बेग, अॅड.राहुल नावेंकर, अॅड.हुस्नबानू खलिफे, श्री.आनंद ठाकूर : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) प्रधानमंत्री आवास योजनेंतर्गत पात्र ठरलेल्या शहरी भागातील शासकीय जमिनीवरील अतिक्रमणे नियमित करण्याबाबत माहे मार्च, २०१९ मध्ये वा त्यादरम्यान शासनाने निर्णय घेतला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त आदेशात वन विभागाच्या जमिनीवरील अतिक्रमणे वगळण्यात आली आहेत, त्याची कारणे काय आहेत,

(३) असल्यास, अनेक वर्षांपासून वन विभागाच्या जमिनीवरील अतिक्रमणे यातून वगळण्यात येवून निवासी अतिक्रमणे यांना दिलासा देण्यात आला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून वन विभागाच्या जमिनीवरील निवासी अतिक्रमणे नियमित करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) “सर्वांसाठी घरे-२०२२” या केंद्र शासनाच्या धोरणाची प्रभावी अंमलबजावणी होण्याच्यादृष्टीने नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या क्षेत्रातील महसूल विभागाच्या अखत्यारित असलेल्या शासकीय जमिनीवरील निवासी प्रयोजनासाठी अतिक्रमण केलेल्या आणि प्रधानमंत्री आवास योजनेसाठी पात्र असणाऱ्या अतिक्रमण धारकास या योजनेचा लाभ मिळावा यासाठी दिनांक १७/११/२०१८ च्या शासन निर्णयान्वये मार्गदर्शक सूचना निर्गमित केल्या आहेत.

तदनंतर, याच अनुषंगाने, नागरी भागातील शासनाच्या इतर (वन विभाग वगळून) विभागाच्या जमिनीवरील अशा अतिक्रमित पात्रताधारकास या योजनेचा लाभ मिळावा यासाठी दिनांक ०६/०३/२०१९ च्या शासन निर्णयान्वये मार्गदर्शक सूचना निर्गमित केल्या आहेत.

(२) व (३) राज्यातील सर्व क्षेत्रावर भारतीय वन संवर्धन अधिनियम, १९८० च्या तरतुदी लागू असून, अशा क्षेत्राचा वनेत्तर प्रयोजनासाठी वापर करावयाचा झाल्यास त्यास केंद्र शासनाची पूर्व मंजूरी घेणे आवश्यक आहे.

त्यामुळे वन विभागाच्या तसेच डोंगर उताराच्या आणि सीआरझेड मधील जमिनी वगळण्यात आलेल्या आहेत.

(४) व (५) उपरोक्त वस्तुस्थिती विचारात घेता, असा कोणताही प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन नाही.

मुंबईतील वरळी बी.डी.डी चाळीमधील वर्ग खोल्या खाजगी मालकांच्या ताब्यात दिल्याबाबत

(६) * ४७१७० डॉ.(श्रीमती) मनिषा कायंदे, अॅड.अनिल परब, श्री.किरण पावसकर, श्री.हेमंत टकले, श्री.आनंद ठाकूर, अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.खवाजा बेग, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.जयंत पाटील : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईतील वरळी बीडीडी चाळीमध्ये असणाऱ्या महानगरपालिका शाळांच्या ३९ वर्ग खोल्यापैकी ८४ नंबरच्या इमारतीमधील ६१ ते ६४ नंबरच्या चार वर्गखोल्या पटसंख्येअभावी रिकामी असल्याची संधी साधून खाजगी मालकांच्या नावावर करण्यात आल्याचे नुकतेच माहे मार्च, २०१९ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त कोटयवधी किंमतीच्या चार वर्गखोल्या महानगरपालिका प्रशासन आणि सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या संगनमताने खाजगी मालकांच्या नावावर करण्यात आल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व तदनुसार उक्त प्रकरणी जबाबदार असणाऱ्या संबंधित दोषी अधिकाऱ्यांविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१), (२), (३) व (४) वरळी येथील बी.डी.डी. चाळींतील ५ इमारती व ६ शेडमध्ये बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या शिक्षण विभागाकडे एकूण ६६ शालेय वर्गखोल्या भाडेतत्वावर आहेत.

पटसंख्या व दुरुस्तीअभावी शाळा सुरु नसल्यामुळे, सदर वर्गखोल्या बंद आहेत.

सद्यःस्थितीत सदर खोल्यांचा ताबा बृहन्मुंबई महानगरपालिकेकडे असल्याचे महानगरपालिकेने कळविले आहे.

सदर वर्गखोल्यांपैकी ८४ नंबरच्या इमारतीमधील ६१ ते ६४ नंबरच्या वर्गखोल्या तत्कालीन संचालक, मुंबई विकास विभाग चाळ, वरळी, मुंबई यांनी खाजगी व्यक्तींच्या नावे हस्तांतरित केल्या होत्या.

तथापि, सदर खोल्यांचे हस्तांतरण संचालक, मुंबई विकास विभाग चाळ, वरळी, मुंबई यांनी दिनांक २४/०५/२०१९ रोजीच्या आदेशान्वये रद्द केले असून, सदर वर्गखोल्या बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या ताब्यात असल्याचे सार्वजनिक बांधकाम विभागाने कळविले आहे.

नागपूर येथील सक्करदरा तलावाच्या दुरुवस्थेबाबत

(७) * ४७५२९ श्री.गिरीशचंद्र व्यास, प्रा.अनिल सोले, श्री.रामदास आंबटकर, श्री.नागोराव गाणार : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागपूर येथील भोसले परिसरातील सक्करदरा तलावाची भिंत तुटलेली, पायऱ्या उखडलेल्या व कचरा साचलेल्या अशा दयनीय स्थितीत असल्याचे दिनांक २६ एप्रिल, २०१९ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर तलावाचे दुरुस्तीकरण व नविनीकरण झालेल्या ठिकाणी अतिक्रमण करण्यात आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने सक्करदरा तलावाच्या सुशोभिकरणाबाबत व तेथे झालेले अतिक्रमण निष्कासित करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेन्द्र फडणवीस : (१) नागपूर शहरातील सक्करदरा तलावाच्या परिसराची नागपूर महानगरपालिकेकडून नियमितपणे साफसफाई करण्यात येत असून, तलावात निर्माल्य अथवा अन्य कचरा नागरिकांकडून टाकला जाऊ नये, यासाठी तलावाच्या किनाऱ्यावर जाळी लावण्यात आली असून, निर्माल्य जमा करण्याकरीता, कलश ठेवण्यात आलेला आहे.

या तलावाच्या भिंतीचे सन २०१६-२०१७ मध्ये काम पूर्ण करण्यात आलेले असून, सदरची भिंत सुस्थितीत आहे तथापि, या तलावाच्या पायऱ्या या पुरातन असल्याने, काही ठिकाणी या पायऱ्या उखडल्या असल्याची वस्तुस्थिती, नागपूर सुधार प्रन्यास व नागपूर महानगरपालिकेच्या अहवालात नमूद करण्यात आलेली आहे.

(२), (३) व (४) महानगरपालिकेच्या अतिक्रमण निर्मूलन पथकाद्वारे अतिक्रमण निर्मूलनाची नियमितपणे कार्यवाही करण्यात येत असल्याने, सद्यःस्थितीत या ठिकाणी कोणत्याही प्रकारचे अतिक्रमण नाही, असे नागपूर महानगरपालिकेच्या अहवालात नमूद आहे.

सक्करदरा तलावाच्या मजबुतीकरणासाठी व सुशोभिकरणासाठी जिल्हाधिकारी, नागपूर यांचेकडून निधी मागणीचा प्रस्ताव शासनास प्राप्त झाला असून, त्यानुषंगाने पुढील कार्यवाही करण्यात येत आहे.

यवतमाळ जिल्ह्यात वृद्ध व निराधारांना ह्यात प्रमाणपत्र ऑनलाईन पध्दतीने मिळण्याबाबत

(८) * ४७४५७ डॉ.वजाहत मिर्झा, श्री.शरद रणपिसे, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.आनंदराव पाटील, अॅड.हुस्नबानू खलिफे, डॉ.सुधीर तांबे, आर्कि.अनंत गाडगीळ : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) यवतमाळ जिल्ह्यात आधार केंद्र कमी असल्याने शासनाच्या विविध योजनांतर्गत वृद्ध व निराधारांना सानुग्रह अनुदान मिळण्यासाठी आवश्यक असलेले ह्यात प्रमाणपत्र ऑनलाईन पध्दतीने मिळण्याबाबत अनेक अडचणी येत असल्याची बाब माहे एप्रिल, २०१९ च्या दुसऱ्या सप्ताहात निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार यवतमाळमध्ये आधार केंद्रांची संख्या वाढविण्याबाबत तसेच वृद्ध व निराधारांना ह्यात प्रमाणपत्र ऑनलाईन पध्दतीने मिळण्याबाबत कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) हे खरे नाही. यवतमाळ जिल्ह्यात ८३ आधार नोंदणी संच सरकारी कार्यालयात कार्यरत आहेत. तसेच जिल्ह्यातील २३ बँक व पोस्ट ऑफिसमध्ये आधार नोंदणी केंद्र सुरु आहेत. सर्व आधार नोंदणी केंद्रावर आधार नोंदणी व अपडेटेशनचे काम सुरळीतपणे सुरु आहे.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

नागपूर येथील ब्रिटीशकालीन रेल्वे पूल जीर्ण झाल्याबाबत

(९) * ४७५६१ प्रा.अनिल सोले, श्री.नागोराव गाणार, श्री.गिरीशचंद्र व्यास, श्री.निलय नाईक : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागपूर येथील अजनी, नरेंद्रनगर, मोक्षधाम, गुरुव्दारा, मोमीनपूरा, जरीपटका यासारखे १०० वर्षे पूर्ण झालेले ब्रिटीशकालीन रेल्वे पूल जीर्ण झाले असल्याचे दिनांक २१ मार्च, २०१९ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर रेल्वे पूलाची पाहणी करण्याकरीता सन १९८५ मध्ये नेमलेल्या तज्ञ समितीने ह्या पुलाकरीता दिलेल्या २५ वर्षांची मुदत आता संपुष्टात आल्याने सदर ब्रिटीशकालीन पूलाचे स्ट्रक्चरल ऑडीट करण्याबाबत तसेच उक्त ठिकाणी नविन पूल बांधण्यास मंजूरी देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेन्द्र फडणवीस : (१), (२) व (३) नागपूर शहरात, ब्रिटीशकालीन ०७ पूल असून, यापैकी एकाही पूलास अद्याप १०० वर्षे पूर्ण झालेली नाहीत. तथापि, रेल्वे विभागाच्या अखत्यारित असलेल्या या ०७ पैकी ०५ पुलाच्या स्ट्रक्चरल ऑडीटचे काम व्ही.एन.आय.टी., नागपूर या संस्थेमार्फत सुरु असून जून, २०१९ पर्यंत याचा अहवाल रेल्वे विभागाकडे येणे अपेक्षित आहे. त्यानंतर योग्य ती कार्यवाही रेल्वे विभागाकडून करण्यात येणार असल्याचे रेल्वे विभागाच्या अहवालात नमूद करण्यात आलेले आहे.

नरेंद्रनगर येथील पुल चांगल्या स्थितीत असल्याचे, रेल्वे विभागाकडून सन २०१९ मध्ये करण्यात आलेल्या वार्षिक निरीक्षण अहवालात नमूद आहे.

गुरुद्वार येथील पुलाखालून वाहतूक सुरु असून, या पुलाच्या पुनःस्थापनेचे (Rehabilitation) चे काम प्रस्तावित असून, सदरचे काम डिसेंबर, २०१९ पूर्वी पूर्ण करण्यात येणार असल्याचे रेल्वे विभागाने नागपूर मनपास कळविले आहे.

याशिवाय जरीपटका येथे नव्याने पूल बांधण्याचा प्रस्ताव सी.आर.एफ. अंतर्गत मंजूर असून याबाबतची प्रक्रिया सार्वजनिक बांधकाम विभागामार्फत सुरु आहे.

ठाणे उपवन तलावाकाठी नशेच्या इंजेक्शनचा साठा सापडल्याबाबत

(१०) * ४६६१३ श्री.जयंत पाटील : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) येऊरच्या (जि.ठाणे) पायथ्याशी असलेल्या उपवन तलावाकाठी माहे नोव्हेंबर, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान नशेच्या इंजेक्शनचा मोठा साठा सापडला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपवन तलाव परिसर हा नशा करणाऱ्यांसह दारूडे, गांजाचे सेवन करणाऱ्यांचा अड्डाच बनू लागला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी पोलीस यंत्रणा जाणीवपूर्वक दुर्लक्ष करित असल्याची तक्रार स्थानिकांनी केलेली आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (४) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी करून कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे तसेच सदर प्रकारास आळा घालण्याकरीता कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) हे खरे नाही.

ठाणे पोलीस आयुक्तालय, ठाणे मधील वर्तकनगर पो.स्टे. हद्दीतील येऊरच्या पायथ्याशी असलेल्या उपवन तलावाकाठी माहे नोव्हेंबर, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान नशा येणाऱ्या इंजेक्शनचा कोणत्याही प्रकारचा साठा सापडलेला नाही किंवा त्या संबंधाने वर्तकनगर पोलीस स्टेशन येथे गुन्हे दाखल नाही.

(२) हे खरे नाही.

तथापि, नोव्हेंबर, २०१८ मध्ये दिनांक २८/१२/२०१८ रोजी उपवन तलावाचे बाजुस असलेले शौचालयाचे भिंतीचे आडोशाला दोन व्यक्ती आपले कब्जात गुंगीकारक अंमली पदार्थ बाळगून त्याचे सेवन करित असताना मिळून आल्याने त्यांचे विरोधात वर्तकनगर पो.स्टे. गु.र.क्र. ॥ ११०/२०१८ एन.पी.डी.एस. अॅक्ट चे कलम ८ (क), २७, २९ अन्वये गुन्हा नोंद करण्यात आलेला आहे.

(३) अशा आशयाची तक्रार अभिलेखावर आढळून आलेली नाही.

(४) दिनांक २८/१२/२०१९ रोजी उपवन तलावाचे बाजुस आढळलेल्या २ आरोपींविरुद्ध मा.न्यायालयात दोषारोपत्र पाठविण्यात आले असून त्याचा सेशन कोर्ट एन.डी.पी.एस. केस नं. ८०/१९ असा आहे. सद्यःस्थितीत खटला न्यायप्रविष्ट आहे.

सदर ठिकाणी उपवन तलाव परिसरात साध्या वेशातील पोलीस तसेच गणवेशातील पोलिसांकडून वेळोवेळी सतर्क गस्त केली जाते.

(५) प्रश्नच उद्भवत नाही.

**नवी मुंबईतील हजारो कुटूंबे धोकादायक इमारतींमध्ये
वास्तव्य करीत असल्याबाबत**

(११) * ४६९०९ अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.आनंद ठाकूर, श्री.रमेशदादा पाटील, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नवी मुंबई शहर विकसित करताना सिडकोने तयार केलेल्या वसाहतीचे बांधकाम अत्यंत निकृष्ट दर्जाचे झाले असून बेलापूर पासून दिघ्यापर्यंत ५५ हजार कुटूंबे धोकादायक इमारतींमध्ये वास्तव्य करीत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर धोकादायक इमारतींचा पुनर्विकास करण्यासाठी चार वर्षापूर्वी अडीच एफ.एस.आय. मंजूर करूनही एकाही इमारतीचा पुनर्विकास झाला नसल्याचे माहे मार्च, २०१९ च्या तृतीय सप्ताहात निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर योजना सुरु करण्यास परवानगी देणाऱ्या नगररचना सहाय्यक संचालकांची जाणीवपूर्वक बदली करण्यात आली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून पुनर्विकासाला चालना व गती मिळणेबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) नवी मुंबई महानगरपालिका कार्यक्षेत्रात सन २०१८-२०१९ या आर्थिक वर्षामध्ये एकूण ३७८ इतक्या धोकादायक इमारती घोषित करण्यात आल्या आहेत. यामध्ये सिडकोने विकसित केलेल्या वसाहतींचा ही समावेश आहे. यापैकी एकूण ५८ इमारती सी-१ (अति धोकादायक, राहण्या अयोग्य व तात्काळ निष्कासित करणे प्रवर्गामध्ये मोडणाऱ्या) म्हणून घोषित केल्या असून त्यामध्ये अंदाजित २,२७३ इतकी कुटूंबे वास्तव्य करीत आहेत.

(२) मंजूर विकास नियंत्रण नियमावलीतील तरतुदीनुसार आयुक्त, नवी मुंबई महानगरपालिका यांचे अध्यक्षतेखालील तज्ञ समितीमार्फत अशा धोकादायक / मोडकळीस आलेल्या इमारतीच्या पुनर्विकासासाठी वाढीव चटई क्षेत्र निर्देशांक अनुज्ञेय करण्यापूर्वी पात्रता ठरविण्याची तरतूद आहे.

सदर समितीकडे प्राप्त झालेल्या एकूण २५ प्रस्तावांपैकी १२ प्रस्तावास समितीने धोकादायक इमारती म्हणून पात्र ठरविलेले आहे.

सदर १२ पात्र प्रस्तावांपैकी ०५ प्रस्तावांना शासनाच्या पर्यावरण विभागाच्या मंजूरीसाठी इरादापत्र मंजूर करण्यात आलेले असून शासनाच्या पर्यावरण विभागाचे मंजूरी पत्र संबंधित विकासक/गृहनिर्माण संस्था/ओनर्स अपार्टमेंट असोसिएशन/वास्तुविशारद यांनी अद्याप महानगरपालिकेकडे सादर केलेले नाहीत.

तसेच पुनर्विकासासाठी १२ पात्र प्रस्तावांपैकी नवी मुंबई महानगरपालिकेच्या उत्तुंग इमारतीच्या समितीच्या मान्यतेसाठी ०७ प्रस्ताव प्राप्त झालेले होते. त्यापैकी काही सुधारणेच्या अधिन राहून ०२ प्रस्तावांना उत्तुंग इमारतीच्या बैठकीमध्ये मान्यता दिलेली आहे.

त्यामुळे पुनर्विकास / पुनर्बांधणीसाठी १२ पात्र प्रस्तावांच्या अनुषंगाने परिपूर्ण प्रस्ताव विकासक/ओनर्स अपार्टमेंट असोसिएशन/गृहनिर्माण संस्था/वास्तुविशारद यांचेकडून आवश्यक त्या कागदपत्रांसह प्राप्त न झाल्याने महानगरपालिकेकडून कार्यवाही झालेली नाही.

(३) नवी मुंबई महानगरपालिकेतील सहाय्यक संचालक, नगर रचना यांची बदली ही प्रशासकीय नियतकालिन स्वरूपाची आहे. त्यांची जाणीवपूर्वक बदली करण्यात आली, अशी बाब नाही. बदली होवून सुध्दा त्यांना प्रशासकीय कारणास्तव आयुक्तांनी अद्याप कार्यमुक्त केले नाही.

(४) शासनाने दिनांक ०७/०७/२०१८ रोजीच्या राजपत्राद्वारे महाराष्ट्र अपार्टमेंट ओनर्सशिप अधिनियम, १९७० मध्ये बदल केलेला असून त्यामध्ये पुनर्विकास /पुनर्बांधणीसाठी बहुसंख्य सदनिकाधारकांची सहमती आवश्यक असलेबाबत तरतूद केलेली आहे.

काही ठिकाणी रस्त्यांची रुंदी १५.०० मीटर पेक्षा कमी असल्याने २.५० चटई क्षेत्र निर्देशांक अनुज्ञेय होत नसल्यामुळे प्रस्ताव व्यवहार्य होत नसल्याने महानगरपालिकेने दिनांक ४/०२/२०१८ रोजीच्या आदेशान्वये रस्त्याच्या नियमित रेषा (Regular Line of Street) विहित केलेल्या आहेत.

नवी मुंबई महानगरपालिका क्षेत्रामध्ये पुनर्विकास/पुनर्बांधणी प्रकल्पामध्ये पुनर्विस्थापीतांच्या बांधकामासाठी (Rehabilitation Area) आकारावयाच्या अधिमूल्य शुल्कात सवलत देणेबाबत नवी मुंबई महानगरपालिकेने दिनांक ३/१२/२०१८ रोजी म्हाडाच्या धर्तीवर परिपत्रक निर्गमित केले आहे. त्यामुळे पुनर्विकासास चालना मिळेल. त्याव्यतिरिक्त काही अडचणी उद्भवल्यास शासन त्यांचे निराकरण करून सदर योजनांचे प्रभावी अंमलबजावणीसाठी महानगरपालिका प्रयत्नशील आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**चक्कीनाका, कल्याण (पूर्व) येथील विहिरीत कामगारांचा व
अग्निशमन दलाच्या जवानांचा मृत्यू झाल्याबाबत**

(१२) * ४६५४७ श्री.जगन्नाथ शिंदे, श्री.किरण पावसकर, श्री.अनिकेत तटकरे, श्री.विक्रम काळे : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेमार्फत चक्कीनाका, कल्याण (पूर्व) येथील विहिर साफ करण्याकरीता विहिरीत उतरलेल्या ३ कामगारांचा व अग्निशमन दलाच्या २ जवानांचा विषारी वायुमुळे गुदमरून मृत्यू झाल्याची दुर्घटना माहे नोव्हेंबर, २०१८ मध्ये घडल्यानंतर या दुर्घटनेची जबाबदारी निश्चित करण्यासाठी जिल्हाधिकारी, ठाणे यांनी प्रांताधिकारी यांची समिती नेमून १ महिन्यात अहवाल देण्याचे आदेश दिलेले असूनही आजमितीस ५ महिन्याचा कालावधी उलटूनही समितीने आपला अहवाल सादर केलेला नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरहू अहवाल सादर करण्यास विलंब होण्याची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत तसेच सदरहू अहवाल सादर करण्यास झालेल्या विलंबाबाबत संबंधितांविरोधात जबाबदारी निश्चित करून कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेन्द्र फडणवीस : (१) व (२) कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिका क्षेत्रात दिनांक ०१/११/२०१८ रोजी चक्कीनाका येथील महादेव मंदिराशेजारी असलेल्या खाजगी विहिरीत ३ इसम गुदमरत असल्याचा दुरध्वनी संदेश महानगरपालिकेच्या अग्निशमन विभागास प्राप्त झाला.

अग्निशमन विभागाचे कर्मचारी घटनास्थळी पोहोचल्यानंतर विद्युत प्रवाह बंद करून विहिरीतील ३ इसमांना वाचविण्यासाठी २ फायरमन विहिरीत उतरले.

विहिरीतील ३ इसमांना बाहेर काढतांना अग्निशमन विभागाचे २ फायरमनही पाण्यात कोसळले. विहिरीतील विषारी वायूमुळे अग्निशमन दलाचे २ जवान व अपघातग्रस्त ३ इसम अशा एकूण ५ व्यक्तींचा दुर्घटनेत मृत्यू झालेला आहे.

सदर प्रकरणाची उपविभागीय दंडाधिकारी दर्जाच्या अधिकाऱ्यामार्फत त्रयस्तपणे चौकशी करण्याची आयुक्त, कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिका यांनी दिनांक २/११/२०१८ च्या पत्रान्वये जिल्हाधिकारी, ठाणे यांना विनंती केली आहे.

प्रस्तुत प्रकरणी जिल्हाधिकारी, ठाणे यांनी त्यांच्या दिनांक १७/११/२०१८ च्या पत्रान्वये उपविभागीय दंडाधिकारी, कल्याण यांना झालेल्या घटनेची चौकशी करून अहवाल सादर करण्याचे कळविले आहे.

सदर प्रकरणी उपविभागीय दंडाधिकारी, कल्याण यांचेकडे चौकशी सुरू आहे.

सदर चौकशी पूर्ण करून चौकशी अहवाल १ महिन्यात सादर करण्याचे जिल्हाधिकारी, ठाणे यांना कळविण्यात आले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

नागरी कमाल जमीन धारणा कायद्यांतर्गत भूखंड ताब्यात घेण्याबाबत

(१३) * ४७९८६ श्री.चंद्रकांत रघुवंशी, श्री.शरद रणपिसे, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.आनंदराव पाटील, श्री.रामहरी रुपनवर, अॅड.हुस्नबानू खलिफे, डॉ.सुधीर तांबे, आर्कि.अनंत गाडगीळ, डॉ.वजाहत मिर्झा, श्री.हरिसिंग राठोड, श्री.अमरनाथ राजूरकर, श्री.मोहनराव कदम, श्री.अमरिशभाई पटेल, श्री.सुभाष

झांबड, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.अनिकेत तटकरे, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.खवाजा बेग, श्री.विक्रम काळे, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.जगन्नाथ शिंदे, श्री.किरण पावसकर, अॅड.अनिल परब, श्री.रविंद्र फाटक : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागरी कमाल जमीन धारणा कायदा सन २००७ मध्ये रद्द झाल्यानंतर या कायद्याच्या योजनेतर्गत शासनाने ३७ हजार एकर भूखंड ताब्यात घेणे आवश्यक होते, परंतु सदर कायद्यान्वये १७ हजार एकर भूखंड उपलब्ध झाले असून

त्यातील फक्त एक हजार एकर भूखंडच संपादित करण्यात आल्यामुळे सन २०१४ मध्ये मा.उच्च न्यायालयाने सदर भूखंड शासनाने ताब्यात घेण्याचे आदेश दिलेले आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मुंबईत ७ हजार २० एकर आणि ठाण्यात १० हजार ५५२ एकर क्षेत्राचे भूखंड शासनास उपलब्ध होणे आवश्यक आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उर्वरीत १६ हजार एकर भूखंड मोठे उद्योग आणि विकासकांनी परस्पर हस्तगत केले असून या भूखंड वापरातून राज्यात सुमारे साडेआठ हजार सदनिका प्राप्त होणे आवश्यक असल्यामुळे मा.उच्च न्यायालयाने आदेश दिल्यानंतर शासनाने याबाबत शिफारशी करण्यासाठी सर्वोच्च न्यायालयाचे निवृत्त न्यायमूर्ती बी.एन.श्रीकृष्ण आयोगाची स्थापना करून सदर आयोगाने सादर केलेला अहवाल माहे नोव्हेंबर, २०१८ मध्ये वा त्यासुमारास शासनाने स्वीकारला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, बी.एन.श्रीकृष्ण आयोगाने शासनास सादर केलेल्या अहवालाचे स्वरूप काय आहे व त्यावर कोणता निर्णय घेण्यात आला वा येत आहे तसेच शासनाने किती भूखंड ताब्यात घेतले आहे व बाजार भावानुसार त्याची अंदाजे किंमती किती आहेत तसेच शासनाने निर्णय घेवून सदर १६ हजार एकर भूखंड व त्यावरील सदनिका ताब्यात घेण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेन्द्र फडणवीस : (१), (२), (३) व (४) केंद्र शासनाच्या नागरी जमीन (कमाल धारणा व विनियमन) अधिनियम, १९७६ मधील कलम २० अन्वये राज्यामधील नागरी समुहातील जमिनींना गृहबांधणी, तळेगाव दाभाडे भूखंड विकास योजना, कृषी व औद्योगिक प्रयोजनार्थ संपादनापासून सुट देण्यात आली आहे. परिणामी कलम २० च्या सुटीच्या आदेशातील अटी / शर्तीनुसार जमिनीचा विकास करणे योजनाधारकांवर बंधनकारक असून, गृहबांधणी व तळेगाव दाभाडे भूखंड विकास योजना यामधून शासनास सदनिका/ भूखंडाच्या स्वरूपात शासनदेय क्षेत्र मिळणे अपेक्षित आहे.

केंद्र शासनाने उक्त अधिनियम निरसित केल्यानंतर राज्य शासनाने नाजकधा निरसन अधिनियम, १९९९ हा दिनांक २९/११/२००७ रोजी स्विकारला आहे. सदर निरसन अधिनियमानुसार कलम २० अन्वये मंजूर केलेल्या योजना व कलम १०(३)/१०(५) नुसार ताब्यात घेतलेल्या जमिनींना संरक्षण प्राप्त आहे.

उक्त अधिनियमाच्या वैधतेबाबत महाराष्ट्र चेंबर ऑफ हाऊसिंग इंडस्ट्रीज व इतर यांनी मा.उच्च न्यायालय, मुंबई यांचेसमोर दाखल रिट याचिका क्र. ९८७२/२०१० मध्ये मा.न्यायालयाने कलम २० खालील योजनेच्या अटी व शर्ती योजनाधारकावर बंधनकारक असल्याचा दिलेला निर्णय मा.सर्वोच्च न्यायालयात दाखल केलेल्या विशेष अनुमती याचिका क्र. २९००६/२०१४ मध्ये आव्हानित झाला असून, मा.न्यायालयाने दिनांक १०/११/२०१४ रोजी योजनाधारकावर कोणताही प्रतिकूल परिणाम होईल, अशी कारवाई (Coercive action) करू नये असे आदेश दिले आहेत.

उपरोक्त पार्श्वभूमीवर सन २०१६ च्या विधानमंडळाच्या पावसाळी अधिवेशनामध्ये उपस्थित लक्षवेधी सूचनेवर देण्यात आलेल्या आश्वासनानुसार गठीत करण्यात आलेल्या श्री.बी.एन.श्रीकृष्ण (मा.सर्वोच्च न्यायालयाचे निवृत्त न्यायमूर्ती) व श्री.बी.एन.मखिजा (निवृत्त आय.ए.एस.) यांच्या द्विसदस्यीय समितीने सादर केलेला अहवाल व शासनाची भूमिका मा.सर्वोच्च न्यायालयास सिव्हील अप्पेलिकेशनद्वारे अवगत करण्यात आली असून, सदरची बाब न्यायप्रविष्ट असल्याने, मा.न्यायालयाच्या आदेशानुसार पुढील कार्यवाही करण्याचे नियोजित आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मराठा समाजाच्या आरक्षणाबाबत

(१४) * ४६६११ श्री.शरद रणपिसे, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.आनंदराव पाटील, श्री.रामहरी रुपनवर, अॅड.हुस्नबानू खलिफे, डॉ.सुधीर तांबे, आर्कि.अनंत गाडगीळ, डॉ.वजाहत मिर्जा, श्री.हरिसिंग राठोड, श्री.अमरनाथ राजूरकर, श्री.मोहनराव कदम, श्री.अब्दुल्लाखान दुराणी, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.विक्रम काळे : तारांकित प्रश्न क्रमांक ४३९९९ ला दिनांक २२ नोव्हेंबर, २०१८ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मराठा समाजाला आरक्षण देण्याबाबत दिनांक २९ नोव्हेंबर, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास विधीमंडळात कायदा मंजूर झाल्यानंतर दिनांक १ डिसेंबर, २०१८ रोजी पासून राज्यात मराठा समाजाला आरक्षण लागू करण्याची कार्यवाही सुरु झाली असता त्यास दिनांक ३ डिसेंबर, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास मा.उच्च न्यायालयात आव्हान देण्यात आलेले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मराठा समाजाला आरक्षण लागू करण्याच्या कायद्यास कोणत्या मुद्द्यावर मा.उच्च न्यायालयात आव्हान देण्यात आलेले आहे,

(३) तसेच, मराठा समाजाला लागू करण्यात आलेले आरक्षण टिकावे व मराठा समाजाला त्याचे लाभ मिळावेत यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) असल्यास आरक्षणाचा लाभ प्रत्यक्षात मिळावा यासाठी जात प्रमाणपत्र देण्यासह इतर आवश्यक बाबींसंदर्भात कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) होय.

(२) मराठा समाजास आरक्षण देण्यासाठी पारित करण्यात आलेला आरक्षण अधिनियम, २०१८ अवैध असून तो भारतीय संविधानाच्या तरतूदींचे उल्लंघन करणारा आहे, या मुख्य मुद्द्यावर मराठा समाजाला आरक्षण लागू करण्याच्या कायद्यास मा.उच्च न्यायालयात आव्हान देण्यात आले आहे.

(३) मराठा समाजाला लागू करण्यात आलेले आरक्षण टिकावे यासाठी राज्य शासनाची बाजू मा.उच्च न्यायालयात भक्कमपणे मांडण्यासाठी शासनाच्या वतीने जेष्ठ विधिज्ञ सर्वश्री मुकुल रोहतगी, परमजीतसिंग पटवालिया, विजय थोरात, अनिल साखरे, अक्षय शिंदे, वैभव सगदुरे व श्रीमती प्राची तटके यांची विशेष समुपदेशी म्हणून नियुक्ती करण्यात आली आहे. कायद्याच्या समर्थनार्थ शासनामार्फत सविस्तर शपथपत्र मा.उच्च न्यायालयात दाखल करण्यात आले आहे. सध्या याचिकेवरील सुनावणी पूर्ण झाली असून प्रकरण अंतिम निर्णयासाठी प्रलंबित आहे.

(४) व (५) आरक्षणाचा लाभ प्रत्यक्षात मिळावा यासाठी सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाच्या दिनांक ०७/१२/२०१८ च्या शासन निर्णयान्वये मराठा समाजास जात प्रमाणपत्र देण्यासंदर्भात सविस्तर आदेश निर्गमित करण्यात आले आहेत.

मुंबई शहर आणि रेल्वे हद्दीतील धोकादायक पूलांच्या देखभाल दुरुस्तीसाठी विशेष तज्ञ नेमण्याबाबत

(१५) * ४७३२१ आर्कि.अनंत गाडगीळ, श्री.शरद रणपिसे, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.रामहरी रुपनवर, अॅड.हुस्नबानू खलिफे, श्री.अमरनाथ राजूरकर : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई शहर आणि रेल्वे हद्दीत सुमारे ४०० हून अधिक पूल असून महापालिकेने केलेल्या सर्वेक्षणात शहरातील १८६ पूल धोकादायक असल्याचे दिनांक १५ मार्च, २०१९ रोजी वा त्यासुमारास आढळून आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर पूलांच्या देखभाल दुरुस्तीसाठी विशेष तज्ञ उपलब्ध नसून १८ पूल नव्याने बांधण्याची गरज असल्याचे दिसून आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, मुंबईतील पूलांच्या संभाव्य दुर्घटना टाळण्यासाठी स्ट्रक्चरल ऑडिट करून धोकादायक पूलांची दुरुस्ती व गरज असेल तेथे नव्याने पूल बांधण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेन्द्र फडणवीस : (१) व (२) बृहन्मुंबई महानगरपालिका क्षेत्रात महानगरपालिकेच्या अखत्यारीत एकूण ३१४ पूल असून, त्याव्यतिरिक्त ३० पूल मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणामार्फत (एम.एम.आर.डी.ए.) परिरक्षण व देखभालीकरीता महानगरपालिकेस हस्तांतरित करण्यात आले आहेत.

सदर पुलांपैकी ३०४ पुलांचे संरचनात्मक सर्वेक्षण व स्थितीदर्शक अहवाल तांत्रिक सल्लागारामार्फत बनविण्यात आला आहे.

सदर सर्वेक्षणानुसार ४५ पूल सुस्थितीत असून १८३ पुलांची किरकोळ दुरुस्ती, ४७ पुलांची मोठी दुरुस्ती व २९ पूल धोकादायक असल्याचे महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(३) व (४) बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत नियुक्त करण्यात आलेल्या तांत्रिक सल्लागाराने दिलेल्या सर्वेक्षण अहवालानुसार, एकूण २९ पूल धोकादायक आहेत व त्यानुषंगाने संभाव्य दुर्घटना टाळण्यासाठी महानगरपालिकेमार्फत खालीलप्रमाणे कार्यवाही करण्यात आली/येत आहे :-

- सदर २९ पूल वापराकरीता बंद ठेवण्याबाबत संबंधित विभाग कार्यालयास (वॉर्ड) कळविण्यात आले आहे.
- सद्यःस्थितीत एकूण ८ पूल निष्कासित करण्यात आले असून, १३ पूल हे वाहतुकीच्या व पादचाऱ्यांच्या वापरासाठी बंद करण्यात आले आहेत.
- उर्वरित ८ पूल बंद करण्याबाबत जनतेचा विरोध असल्यामुळे संबंधित विभाग कार्यालयाकडे समन्वय साधून पुढील कार्यवाही प्राधान्याने करण्यात येणार आहे.

सदर धोकादायक पुलांच्या दुरुस्तीकरीता व नव्याने पुल बांधणीकरीता महानगरपालिकेमार्फत खालीलप्रमाणे कार्यवाही करण्यात आली/येत आहे :-

- ३ पुलांच्या पुनर्बांधणीकरीता कार्यादेश देण्यात आले आहेत.
- ७ पुलांच्या पुनर्बांधणीचे प्रस्ताव स्थायी समितीच्या मंजूरीकरीता सादर करण्यात आले आहेत.
- ५ पुलांच्या पुनर्बांधणीकरीता निविदा मागविण्यात आल्या आहेत.
- ११ पुलांचे पुनर्बांधणीचे प्रस्ताव प्राधान्याने करण्यात येत आहेत.

- निष्कासित करण्यात आलेल्या पुलांपैकी १ पुलाची आवश्यकता नसल्यामुळे पुनर्बांधणी करण्यात येणार नाही.
- १ पुलाची पुनर्बांधणी मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणामार्फत करण्यात येणार आहे.
- १ पुल खाजगी मालकीचा असल्याने त्याची पुनर्बांधणी करण्यात येणार नाही.

लातूर शहराकरीता नविन पाणीपुरवठा योजना मंजूर करण्याबाबत

(१६) * ४६६९७ श्री.विक्रम काळे, डॉ.सुधीर तांबे, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.बाळाराम पाटील, श्री.दत्तात्रय सावंत : तारांकित प्रश्न क्रमांक ४४७८० ला दिनांक २८ नोव्हेंबर, २०१८ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) लातूर शहरास पाणीपुरवठा करण्यासाठी उजनी धरण व माजलगाव धरण या दोन स्रोतावरून नविन पाणीपुरवठा योजना मंजूर करण्याबाबतच्या सूचना महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणास देण्यात आल्या आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून सदर सूचनेच्या अनुषंगाने केलेल्या कार्यवाहीचे स्वरूप काय आहे तसेच महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणामार्फत याबाबतची व्यवहार्यता तपासण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१), (२) व (३) लातूर शहरास सद्यःस्थितीत मांजरा धरण या स्रोतावरून पाणीपुरवठा करण्यात येत आहे.

लातूर शहरास अधिक शाश्वत स्रोतावरून पाणीपुरवठा करण्याच्या हेतुने उजनी धरण व माजलगाव धरण या दोन स्रोतावरून पाणीपुरवठा करण्याबाबतची व्यवहार्यता तपासण्याच्या सूचना महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणास देण्यात आल्या आहेत.

महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणामार्फत याबाबत व्यवहार्यता तपासणीची कार्यवाही करण्यात येत आहे.

त्याचप्रमाणे मराठवाडा ग्रीड तयार करण्याचा महत्वाकांक्षी प्रकल्प राज्य शासनाने हाती घेतला आहे. त्यामध्ये मांजरा धरणाचा देखील समावेश आहे. त्यानुसार देखील तपासणी करण्यात येत आहे.

**श्री सिध्दीविनायक मंदिर ट्रस्ट, मुंबई येथील
व्यवस्थापनाने पैशाचा अपहार केल्याबाबत**

(१७) * ४७६६८ प्रा.जोगेन्द्र कवाडे : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) प्रभादेवी, दादर, मुंबई येथील श्री सिध्दीविनायक ट्रस्टने मंदिरामध्ये शासनाने मंजूर केलेल्या संख्येहून जास्त कर्मचारी बेकायदेशिररित्या नेमून भाविकांनी दान म्हणून दिलेल्या पैशाचा अपहार केल्याची बाब माहे एप्रिल, २०१९ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शासनाने देवस्थानाला १५८ कर्मचाऱ्यांच्या नियुक्तीस मंजूरी दिलेली असताना प्रत्यक्षात २१३ कर्मचाऱ्यांची नियुक्ती मंदिर प्रशासनाने केलेली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, देवस्थानात होत असलेल्या गैरकारभाराची चौकशी करून अतिरिक्त कर्मचाऱ्यांना कामावरून कमी करण्याबाबत व कार्यरत असलेल्या कर्मचाऱ्यांची सेवा पूर्णवेळ करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत तसेच उक्त कार्यवाही कधीपर्यंत होणे अपेक्षित आहे ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे नाही. तथापि, श्री सिध्दीविनायक गणपती मंदिर न्यास समिती, प्रभादेवी, मुंबई यांच्या आस्थापनेवरील १५८ पदांच्या आकृतिबंधास शासन निर्णय, दिनांक १३/११/२००९ अन्वये व १३३ पदांच्या आकृतिबंधास दिनांक २५/६/२०१८ अन्वये मान्यता देण्यात आली आहे.

- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.
 (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**डहाणू (जि.पालघर) नगरपरिषद हद्दीत अनधिकृत
 बांधकाम होत असल्याबाबत**

(१८) * ४६८४७ श्री.आनंद ठाकूर, श्री.हेमंत टकले, श्री.धनंजय मुंडे, अॅड.राहुल नार्वेकर : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) डहाणू (जि.पालघर) नगरपरिषद हद्दीतील काटीरोड व लोणीपाडा या भागात अवास्तव अनधिकृत बांधकामे सुरु असल्याचे माहे फेब्रुवारी, २०१९ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय.
 (२) असल्यास, याबाबत शासनाने पहाणी वा चौकशी केली आहे काय. चौकशीचे निष्कर्ष काय आहेत व त्यानुषंगाने अनधिकृत बांधकामांना आळा घालण्यासाठी कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे.
 (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) व (२) डहाणू नगरपरिषदेने केलेल्या स्थळ पहाणीत सदर परिसरात १४ ठिकाणी अनधिकृत बांधकामे निदर्शनास आली असल्याचे नगरपरिषदेने कळविले आहे.

महाराष्ट्र प्रादेशिक व नगररचना अधिनियम, १९६६ मधील तरतुदीनुसार सदरहू बांधकामापैकी निवासी परंतु विनावापर असलेली ५ बांधकामे निष्कासित करण्यात आली आहेत.

उर्वरित ९ बांधकामे वापरात असलेली निवासी बांधकामे असल्याने सदरहू बांधकामे पावसाळ्यानंतर निष्कासित करणार असल्याचे डहाणू नगरपरिषदेने कळविले आहे.

- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

गोवंडी (मुंबई) परिसरात शौचालयांची दुरवस्था असल्याबाबत

(१९) * ४७३९१ श्री.हरिसिंग राठोड, अॅड.हुस्नबानू खलिफे, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.शरद रणपिसे, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.आनंदराव पाटील : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई महानगरपालिकेने मुंबई हागणदारीमुक्त असल्याचा दावा केला असला तरी मुंबईतील गोवंडी परिसरात २३ टक्के मुले आजही उघड्यावरच शौचविधी करीत असल्याचे माहे मार्च, २०१९ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, गोवंडीतील ३९० पैकी ८० टक्के प्रसाधानगृहे तुंबत असून अनेक शौचालयांना दरवाजेच नसल्यामुळे आजही अनेक जण उघड्यावरच शौचविधी करीत असल्याने आसपासच्या परिसरात रोगराईचा, दुर्गंधीचा प्रादुर्भाव झाला असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत शहरातील कुटुंबांना वैयक्तिक शौचालये, सामुदायिक शौचालये व सार्वजनिक शौचालयांची सुविधा उपलब्ध करून देण्याबरोबरच या शौचालयांचा वापर करून शहर हागणदारी मुक्त राहण्याबाबत विविध माध्यमातून प्रबोधन करण्यात येत आहे. तसेच, विशेष पथके नेमून उघड्यावर शौचविधी करणाऱ्यांना परावृत्त करण्यात येत आहे.

एम/पूर्व विभागामध्ये वैयक्तिक शौचालया व्यतिरिक्त एकूण ४३६ सार्वजनिक शौचालये बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत बांधण्यात आले असून, "पैसे द्या व वापरा" या तत्त्वावर ४६ शौचालये वापरात आहेत.

तसेच, मार्च, २०१९ ते मार्च, २०२१ या कालावधीत एम/पूर्व विभागात १२०७ नवीन शौचकुपे बांधणे प्रस्तावित असून ३८४ सार्वजनिक शौचालयांची (५९९३ शौचकुपे) पुनर्बांधणीचे काम हाती घेतले आहे.

अशा प्रकारे सुविधा उपलब्ध करून दिल्यानंतरही काही ठिकाणी लहान मुले उघड्यावर शौचविधी करना दिसून आल्याने बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत विशेष पथक नेमून त्याद्वारे लहान मुलांना उघड्यावर शौचविधी करण्यापासून परावृत्त करण्यात येत आहे, असे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(२) हे खरे नाही.

बृहन्मुंबई महानगरपालिका क्षेत्रातील एम/पूर्व विभागामध्ये बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत बांधण्यात आलेल्या शौचालयांची स्वच्छता व देखभाल व दुरुस्ती वेळोवेळी करण्यात येत असल्याचे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

महानगरपालिका व नगरपालिका कार्यक्षेत्रातील शाळा टॅक्स मधून वगळणेबाबत

(२०) * ४७४३६ श्री.दत्तात्रय सावंत, श्री.बाळाराम पाटील, श्री.विक्रम काळे, डॉ.सुधीर तांबे : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात महानगरपालिका व नगरपालिका क्षेत्रात खाजगी व्यवस्थापनाच्या प्राथमिक व माध्यमिक शाळांना RTE act लागू केला असून या शाळांमधून विद्यार्थ्यांना मोफत शिक्षण दिले जाते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर शाळांमधून कोणतेही उत्पन्न मिळत नसल्याने या शाळांकडून महानगरपालिका व नगरपालिकेमार्फत लाखो रुपयांचा टॅक्स वसूल केला जातो, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून सदर शाळांना टॅक्स मधून सूट देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) हे अंशतः खरे आहे.

आर.टी.ई. कायदा, २००९ हा राज्यातील सर्व शाळांना लागू आहे.

तथापि, खाजगी व्यवस्थापनाच्या शाळा सर्व मुलांना मोफत शिक्षण देत नाहीत.

आर.टी.ई. अंतर्गत दुर्बल व वंचित गटातील बालकांसाठी राखीव असलेल्या २५ टक्के जागांची शैक्षणिक शुल्क प्रतिपुर्ती राज्य शासनामार्फत अदा करण्यात येते.

(२) मुंबई महानगरपालिका अधिनियम १८८८, महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियम व महाराष्ट्र नगरपरिषद/नगरपंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम १९६५ मधील तरतूदीनुसार स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या क्षेत्रातील सर्व इमारती व जमिनी या कर आकारणीस पात्र आहेत.

त्यानुसार शैक्षणिक वापरात असलेल्या मिळकतींवर निवासी दराने कर योग्य मुल्य आधारीत कर आकारणी करून वसुली करण्यात येते.

खाजगी व्यवस्थापनाच्या शाळांमधून संबंधित स्थानिक स्वराज्य संस्थेमार्फत अधिनियमातील तरतूदीनुसार कर आकारणी करण्यात येते.

(३) महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियमातील कलम १३२ मधील तरतूदीनुसार केवळ धर्मादाय आयुक्तांकडे नोंदणी झालेल्या व सार्वजनिक प्रयोजनासाठी वापरात येणाऱ्या मिळकतीसाठी मालमत्ता करात सूट देण्याबाबत मागणी केल्यास सामान्य करात सूट देण्यात येते.

महाराष्ट्र नगरपरिषदा/नगरपंचायती व औद्योगिक नागरी अधिनियम १९६५ मधील कलम ५ खाली तयार करण्यात आलेली महाराष्ट्र नगरपरिषद (एकत्रित मालमत्ता कर) नियम १९६९, मधील नियम १० नुसार ज्या इमारती पूर्णतः शैक्षणिक, धार्मिक व वैद्यकीय शिक्षण देतात, त्यांना मालमत्ता करात ५०% सुट देता येते.

सदर अधिनियमातील तरतूदीनुसार नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थाकडून अंमलबजावणी करण्यात येते.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**गंगाखेड (जि.परभणी) शूगर्स अँड एनर्जी प्रा.लि. कारखान्याच्या
संचालक मंडळाने फसवणुक केल्याबाबत**

(२१) * ४६५३० श्री.हेमंत टकले, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.किरण पावसकर, श्री.आनंद ठाकूर, अँड.राहुल नार्वेकर, श्री.विक्रम काळे, श्री.सतिश चव्हाण, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.अनिकेत तटकरे, श्री.जगन्नाथ शिंदे, श्री.रामराव वडकुते, श्री.खवाजा बेग, श्री.अब्दुल्लाखान दुराणी, श्री.अनिल भोसले : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) गंगाखेड (जि.परभणी) येथे "गंगाखेड शूगर्स" कंपनीचे चेअरमन रत्नाकर गुट्टे यांनी २२ बनावट कंपनी स्थापन करून सुमारे २६ हजार शेतकऱ्यांना व बँकांना ३०० कोटी रुपयांना फसवल्याप्रकरणी विशेष तपास पथकाने दिनांक २६ मार्च, २०१९ रोजी वा त्यासुमारास अटक केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून संबंधित दोषींविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) व (२) गंगाखेड शुगर अँड एनर्जी प्रा.लि. या कारखान्याच्या संचालक मंडळाने शेतकरी व ऊस तोड वाहतुकदार यांचे नावे कर्ज प्रकरणाची बनावट कागदपत्रे तयार करून, बँकेत सादर करून विविध ७ बँकांकडून रुपये ५७८ कोटी ६८ लाख रुपयांचे कर्ज घेवून सदर कर्ज रक्कमेचा स्वतःच्या आर्थिक फायद्यासाठी वापर करून फसवणुक केल्याचे तपासात निष्पन्न झाले आहे.

याप्रकरणी रत्नाकर गुट्टे सह ५ आरोपींना अटक करण्यात आली असून पाचही आरोपी न्यायालयीन कोठडीत आहेत. याप्रकरणी मा.न्यायालयात दिनांक २६/०३/२०१९ रोजी दोषारोपपत्र दाखल करण्यात आले असून फौजदारी प्रक्रिया संहिता कलम १७३ (८) प्रमाणे गुन्ह्याचा अधिक तपास चालू आहे.

(३) विलंब झालेला नाही.

विरार (जि.पालघर) येथे मांडवी पोलीस चौकीच्या हद्दीत जिलेटीनच्या काड्यांसह स्फोटकांचा साठा जप्त करण्यात आल्याबाबत

(२२) * ४६८१६ अॅड.अनिल परब, श्री.रविंद्र फाटक : सन्माननीय मुख्यमंत्री

पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) विरार (जि.पालघर) येथे मांडवी पोलीस चौकीच्या हद्दीतील चांदीपजवळ तानसा नदीकिनारी बेकायदा रेती उत्खनन करणाऱ्यांवर टाकलेल्या धाडीमध्ये २१ जिलेटीनच्या काड्यांसह स्फोटकांचा साठा पोलिसांनी माहे मार्च, २०१९ च्या पहिल्या आठवड्यात जप्त केल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, जप्त केलेल्या स्फोटकाच्या साठ्यात डिटोनेटर्स व जिलेटीन आढळून आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, यासंदर्भात शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व तदनुसार संबंधित दोषीविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) हे खरे आहे.

(२) हे खरे आहे.

२४ इलेक्ट्रॉनिक डिटोनेटर्स व ८ किलो ४०० ग्रॅम वजनाची सफेद रंगाची दाणेदार पावडर स्फोट घडविण्याच्या उपयोगाची आढळून आली आहे.

- (३) सदर प्रकरणी चार आरोपीविरुद्ध विरार पोलीस ठाणे येथे गुन्हा क्रमांक १९२/२०१९ भा.दं.वी.स. कलम ३७९, ३४ सह स्फोटक पदार्थ अधिनियम कायदा कलम ४(१), ५ प्रमाणे दिनांक ०४/०३/२०१९ रोजी गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. नमुद गुन्ह्यांतील चारही आरोपींना दिनांक ०९/०४/२०१९ रोजी अटक करण्यात आली असून मा.प्रथम न्याय दंडाधिकारी, वसई यांच्या आदेशानुसार दिनांक १८/०४/२०१९ रोजी आरोपींना जामिनावर मुक्त केले आहे. सद्यःस्थितीत गुन्ह्याचा तपास सुरु आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

डोंबिवली-कल्याण शहरातील नळांना मीटर बसविण्याबाबत

- (२३) * ४७६८९ श्री.बाळाराम पाटील, श्री.प्रसाद लाड : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) डोंबिवली-कल्याण शहरातील १५ हजार नळांना मीटर बसविलेले नसल्यामुळे हजारो रहिवासी राजरोसपणे पाण्याची चोरी करित असल्यामुळे महापालिकेला दर तीन महिन्यांनी रुपये १० कोटीचे नुकसान होत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिका कार्यक्षेत्रातील प्रत्येक पाण्याच्या नळ जोडणीला मीटर बसविण्यासाठी ठेका दिलेल्या 'चेतस' या कंपनीने रुपये ४ कोटींचा गैरव्यवहार केल्यामुळे तसेच महानगरपालिका अधिकारी व ठेकेदार यांच्या संगनमताने केलेल्या गैरव्यवहारामुळे कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिका कोटयवधी रुपयांच्या महसूलापासून वंचित आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, त्यानुसार कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेन्द्र फडणवीस : (१), (२) व (३) कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेमध्ये एकूण १,३५,००० नळजोडण्या आहेत. त्यापैकी सन २००१ पासून एकूण ९१,८७० नळजोडण्यांवर मीटर बसविले आहे.

तथापि, सद्यःस्थितीत २७,८५० नळजोडण्यांना मिटर रिडींगनुसार बिले देण्यात येत असून उर्वरित चाळ, झोपडपट्टी व तळटाकी नसलेल्या इमारती अशा एकूण १,०७,१५० नळजोडण्यांना प्रती कुटुंब प्रतिमाहप्रमाणे बिल देण्यात येते.

कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेतर्फे जवाहरलाल नेहरू नागरी पुनरूत्थान अभियानांतर्गत महानगरपालिका क्षेत्रातील नव्याने विकसित होणाऱ्या ग्राहकांच्या नळजोडण्यांवर मिटर बसविणेकामी सन २००९ व सन २०१२ मध्ये निविदा मागवून मे.अॅक्सेलिया चेतस कंट्रोल सिस्टीम प्रा.लि. यांना सदरचे काम देण्यात आले होते.

सदर कामामध्ये एकूण ७६,०८० मिटर पुरविण्यात आले त्यापैकी ७०,०६१ मिटर बसविण्यात आले असून उर्वरित मिटर बसविण्याचे काम महानगरपालिकेमार्फत करण्यात येत आहे.

सर्वसाधारण सभेने दिनांक २०/०२/२०१८, ठराव क्र. १२२ अन्वये पाणी बिल वसुलीच्या कामाचे खाजगीकरण करणेस मंजूरी दिली असून त्यानुषंगाने निविदा प्रक्रिया सुरू आहे.

सदर प्रकरणी मिटर लावलेल्या सर्व नळजोडण्यांना मिटर रिडींगनुसार बिले देण्याची कार्यवाही पुढील ३ महिन्यात पूर्ण करण्याच्या सूचना आयुक्त, कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिका यांना दिलेल्या आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

पुण्यासह राज्यातील धर्मादाय रुग्णालयांकडून गरिब रुग्णांवर खर्चाची मर्यादा वाढविणेबाबत

(२४) * ४७३९९ श्री.अनिल भोसले : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) पुण्यासह राज्यातील धर्मादाय रुग्णालये करोडो रुपयांच्या शासकीय जमिनी नाममात्र एक रुपया दराने ९९ वर्षासाठी भाडेकराराने घेवून वाढीव एफएसआय, उत्पन्नावर आयकर विभागाची सवलत व इतर विविध शासकीय सुविधेचा लाभ घेवून करोडो रुपये कमवित असताना गोर-गरीब रुग्णांसाठी एकूण उत्पन्नाच्या केवळ २ टक्केच रक्कम खर्च करित असल्याचे माहे मार्च, २०१९ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय निष्पन्न झाले व त्यानुषंगाने धर्मादाय रुग्णालयांकडून गरीब रुग्णांवर जास्तीत जास्त खर्च करण्याच्या अनुषंगाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) महाराष्ट्र सार्वजनिक विश्वस्तव्यवस्था अधिनियम, १९५० मधील कलम ४१ अअ च्या अनुषंगाने मा.उच्च न्यायालय, मुंबई यांनी याचिका क्र. (पीआयएल) ३१३२/२००८ मध्ये मंजूर केलेल्या योजनेतील खंड ४ नुसार, प्रत्येक धर्मादाय रुग्णालयांने "निर्धन रुग्ण निधी" (आयपीएफ) असा स्वतंत्र निधी निर्माण करावा व त्यात (निर्धन व दुर्बल घटकांतील रुग्ण सोडून) इतर सर्व रुग्णांच्या स्थूल देयकांच्या २ टक्के रक्कम कोणतीही वजावट न करता जमा करावी. तसेच सदर योजनेतील खंड ७ मध्ये नमूद केल्यानुसार "निर्धन रुग्ण निधी" (आयपीएफ) खात्यामध्ये जमा रक्कम ही संबंधित रुग्णालयाच्या स्वाधीन राहिल त्या रक्कमेचा विनियोग फक्त निर्धन व दुर्बल घटकातील रुग्णांना वैद्यकीय उपचार देण्याकरीता करण्यात येईल. सबब, मा.उच्च न्यायालय, मुंबई यांच्या आदेशानुसार रुग्णालयाच्या देयकाच्या एकूण रक्कमेपैकी २ टक्के रक्कम खर्च करणे पुण्यासह राज्यातील धर्मादाय रुग्णालयांना बंधनकारक असल्याने त्यानुसार सदर रक्कम खर्च करण्यात येते.

(२) धर्मादाय रुग्णालयाकडून मा.उच्च न्यायालयीन योजनेनुसार आवश्यक कार्यवाही करण्यात येत असल्यामुळे चौकशीचा प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**आर्णी (जि.यवतमाळ) येथे प्रधानमंत्री घरकुल योजनेतील
लाभार्थी अनुदानापासून वंचित असल्याबाबत**

(२५) * ४६६६८ श्री.खवाजा बेग, श्री.हेमंत टकले, श्री.आनंद ठाकूर, अॅड.राहुल नार्वेकर : सन्माननीय गृहनिर्माण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) आर्णी (जि.यवतमाळ) येथील प्रधानमंत्री घरकुल योजनेतर्गत आर्णी शहरातील ५०० लाभार्थ्यांचे घरकुल प्रस्ताव मंजूर होऊनही लाभार्थी अनुदानापासून वंचित आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर लाभार्थ्यांना घरकुल योजनेचा लाभ मिळण्याबाबत तेथील लोकप्रतिनिधींनी मा.गृहनिर्माण मंत्री यांच्याकडे दिनांक १४ फेब्रुवारी, २०१९ रोजी वा त्यासुमारास लेखी पत्राद्वारे मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त लाभार्थ्यांना घरकुल योजनेचा लाभ न मिळण्याचे कारण काय आहे, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) व (३) आर्णी नगर परिषदेने प्रधानमंत्री आवास योजनेतर्गत घटक क्रमांक ४ (BLC) खाली सादर केलेल्या सविस्तर प्रकल्प अहवालास केंद्रीय मान्यता व सनियंत्रण समितीने दिनांक ३०/१०/२०१८ रोजीच्या बैठकीत मंजूरी प्रदान केली आहे.

आर्णी नगर परिषदेने सर्व लाभार्थी PMAY-MIS पोर्टलवर जोडणे बंधनकारक आहे. तथापि, आर्णी नगर परिषदेने पाच महिने उलटूनही दिनांक १९/०३/२०१९ पर्यंत ५०० लाभार्थ्यांपैकी फक्त ३६७ लाभार्थी PMAY-MIS वर जोडले आहेत.

तसेच, केंद्र व राज्य शासनाचे अनुदान वितरीत करण्यासाठी PFMS वर नगर परिषदेने रजिस्ट्रेशन करणे अनिवार्य आहे. आर्णी नगर परिषदेस दिनांक ०४/०६/२०१९ रोजी निधी प्राप्त झाला असून सदर निधी वाटपाची

कार्यवाही चालू आहे. उर्वरित लाभार्थ्यांची PMAY-MIS पोर्टलवर जोडणी झाल्यानंतर निधी वितरणाची कार्यवाही करण्यात येईल.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**ठाणे जिल्ह्यातील गोठेघर व भंडारली येथे म्हाडाची
पीएमएवाय योजना प्रलंबित असल्याबाबत**

(२६) * ४७७९२ श्री.रविंद्र फाटक : सन्माननीय गृहनिर्माण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) ठाणे जिल्ह्यातील खोणी आणि शिरढोण येथे म्हाडाच्या कोकण मंडळामार्फत पंतप्रधान आवास योजनेतर्गत घरे बांधून ती लॉटरीद्वारे सर्वसामान्य नागरिकांना वितरीत करण्याची प्रक्रिया सुरू असूनही दोन वर्षापूर्वी मा.पंतप्रधान यांच्या हस्ते PMAY योजनेचा शुभारंभ होऊनही गोठेघर व भंडारली येथील योजना प्रलंबित आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, गोठेघर व भंडारली येथे घर बांधणीच्या कामात सुरुवात न होण्याची कारणे काय आहेत,

(३) तसेच, गोठेघर व भंडारली येथील PMAY योजनेतर्गत घरबांधणीचे काम विनाविलंब हाती घेऊन नागरिकांना घरे वितरीत करण्याच्यादृष्टीने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील : (१) होय, हे अंशतः खरे आहे.

(२) सदर योजनांना सिडको (नैना) सक्षम प्राधिकरण असल्याने मंजूरीसाठी प्रस्ताव सादर केल्यानंतर सिडकोने कोकण मंडळास २.५ चटई क्षेत्र निर्देशांक मिळण्याकरीता रुपये ९.३६ कोटी इतकी रक्कम भरण्या विषयी कळविले. सदर योजना आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी असल्याने किंमतीत वाढ होईल या शक्यतेने कोकण मंडळाकडून वारंवार रक्कम माफ होणेसाठी सिडकोकडे पाठपुरावा सुरू होता. दरम्यान दिनांक २३/०५/२०१८ रोजीच्या शासन निर्णयानुसार म्हाडास नियोजन प्राधिकरण म्हणून मान्यता दिल्यानंतर सिडकोने म्हाडास प्रस्ताव परत पाठविला.

सर्व्हे क्र. १३ भंडार्ली व सर्व्हे क्र. १५७/१ गोठेघर या योजनेस नियोजन प्राधिकरणाकडून अनुक्रमे दिनांक ०८/०५/२०१९ व दिनांक १०/०५/२०१९ रोजी बांधकाम परवानगी प्राप्त झाली असून, सदर काम प्रगतीपथावर आहे.

तसेच सर्व्हे क्र. ८०, ८१ भंडार्ली येथील योजनेस पोहोच रस्ता नसल्याने सदर कामाचा प्रस्ताव मंजुरीकरीता नियोजन प्राधिकरण यांचेकडे पाठविलेला नाही.

(३) व (४) सर्व्हे क्र. १५७/१ गोठेघर येथील बांधकामास प्राधिकरण यांचेकडून लवकरच मंजुरी मिळणे अपेक्षित असून सदर काम त्वरीत सुरु करण्यात येईल.

सर्व्हे क्र. ८०, ८१ भंडार्ली येथील योजनेच्या पोहोच रस्त्याकरीता कोकण मंडळामार्फत जिल्हाधिकारी, ठाणे यांच्याकडे वारंवार पत्राद्वारे विनंती करण्यात आली आहे.

खोपोली (जि.रायगड) येथील इंडिया स्टील वर्क्स लिमिटेड कंपनीत स्फोट होऊन आग लागल्याबाबत

(२७) * ४७९०६ अॅड.निरंजन डावखरे : सन्माननीय कामगार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) खोपोली शहरात (जि.रायगड) इंडिया स्टील वर्क्स लिमिटेड या कंपनीत माहे एप्रिल, २०१९ मध्ये वा त्यादरम्यान स्फोट होऊन आग लागल्यामुळे कंपनीचे नुकसान झाले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर कंपनीतील सुरक्षा यंत्रणा सुस्थितीत नसून आग विजवण्याची संयंत्रे ही निकामी झाली आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. संजय कुटे : (१) होय, हे खरे आहे.

दिनांक १४/०४/२०१९ रोजी इंडिया स्टील वर्क्स लिमिटेड, खोपोली या कारखान्यात एओडी (आरगॉन ऑक्सिजन डिकारबोरायझेशन) व्हेसल पंचर होऊन मोठ्या प्रमाणात मोल्टन मेटल बाहेर येऊन एओडी पीटमध्ये पडले. यावेळी मोल्टन मेटलच्या ठिणग्या कच्च्या मालाच्या एचडीपीई बॅगवर व वुडन पॅलेटस वर पडून आग लागली. या आगीत कारखान्याचे जवळपास १,५०,०००/- रुपयांचे मालमत्तेचे नुकसान झाले आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) प्रस्तुत प्रकरणी चौकशी करण्यात आली आहे. एओडी व्हेसलच्या आतील रिफॅक्टरी लायनिंगची धूप (Erosion) झाल्यामुळे व्हेसल पंचर झाले व मोल्टन मेटल बाहेर आले. या घटनेत कोणीही कामगार अथवा बाहेरील व्यक्ती बाधित झालेली नाही.

सदर घटनेत कारखाने अधिनियमाच्या कलम ७A (२)(a) चा भंग आढळून आला आहे. भंगाची नोटीस कारखान्याचे भोगवटादारास पाठविण्यात आली असून कायदेशीर कारवाई करण्यात येत आहे.

(४) प्रश्नच उद्भवत नाही.

नागपूर येथील हिंगणा एम.आय.डी.सी. परिसरातील कबीर इन्फोटेक कंपनीने गैरव्यवहार केल्याबाबत

(२८) * ४७२५८ श्री.रामदास आंबटकर, प्रा.अनिल सोले, श्री.नागोराव गाणार :

सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागपूर येथील हिंगणा एम.आय.डी.सी. परिसरात कबीर इन्फोटेक कंपनीने सहाय्यक अभियंता पदाकरीता बनावट जाहिरात प्रसिध्द करून बेरोजगार युवकांकडून पैसे वसूल करून गैरव्यवहार केल्याचे दिनांक ११ डिसेंबर, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी जिल्हाधिकारी, नागपूर व पोलीस अधीक्षक, नागपूर यांचकडे बेरोजगार युवकांनी तक्रारी केल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार उक्त बनावट कंपनीवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) व (२) हे खरे आहे.

(३) सदर प्रकरणी बेरोजगार युवकांनी तक्रार केल्यानुसार नागपूर शहर पोलीस आयुक्तालय येथील पो.स्टे.सिताबर्डी येथे चार व्यक्ती विरोधात अप.क्र. ३९४/२०१८ कलम ४२०, १२०(ब), भादंवि चा गुन्हा दिनांक ११/१२/२०१८ रोजी दाखल आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मोडकसागर व वैतरणा या धरणाच्या पात्रामधून रेती माफिया अवैधरित्या रेती उपसा करित असल्याबाबत

(२९) * ४७४७९ श्री.प्रसाद लाड, श्री.जयंत पाटील : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई शहराला पाणीपुरवठा करणाऱ्या वैतरणा धरणक्षेत्रात अवैध बोटीसह घुसखोरी रोखण्याकरीता तसेच धरणाच्या सुरक्षेकरीता महापालिकेने सुरक्षा अधिकारी, कर्मचारी यांच्यासह ठाणे ग्रामीण पोलिसांची नियुक्ती केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, टेंभा, वैतरणा, अजनूप गावातील काही स्थानिकांच्या तसेच सुरक्षा रक्षकांच्या संगनमताने या धरण क्षेत्रात मोठमोठ्या मशीन्स लावून रेती माफिया सर्रासपणे बांगलादेशीय मजुरांच्या मदतीने रेती उपसा करित असल्याने धरणाच्या सुरक्षेला गंभीर धोका निर्माण झाल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर रेतीचा साठा टेंभा, वैतरणा, अजनूप, कुंडण, गायदरा परिसरात साठा करून रुपये १० हजार ब्रासने विक्री केली असून रेती उपसा करतेवेळी धरण क्षेत्रात लावण्यात आलेले सॉटेलाईट तसेच सीसीटीव्ही कॅमेरे बंद करण्यात येतात, हे ही खरे आहे काय

- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार मोडकसागर व वैतरणा धरण पात्रात रेती माफियांकडून होणाऱ्या रेती उपसाला कायमस्वरूपी परिणामकारकरित्या आळा घालण्याच्यादृष्टीने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) वैतरणा व मोडकसागर धरण परिसराच्या सुरक्षेसाठी बृहन्मुंबई महानगरपालिका तसेच शासनामार्फत सुरक्षा व्यवस्था तैनात करण्यात आली आहे.

वैतरणा धरण क्षेत्रात अवैध बोटींसह घुसखोरी आढळून आली नसल्याचे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(२), (३) व (४) तहसिलदार शहापूर यांच्या कार्यक्षेत्रामध्ये अवैधरित्या रेतीसाठा करणाऱ्या व्यक्तींविरुद्ध तहसिलदार शहापूर यांचेमार्फत फौजदारी तसेच प्रतिबंधात्मक कारवाई करण्यात आली आहे.

तसेच, रेती १० हजार रुपये प्रति ब्रासने विक्री करित असल्याचे निदर्शनास आले नसल्याचे जिल्हाधिकारी व जिल्हादंडाधिकारी कार्यालय, ठाणे यांनी कळविले आहे.

सदर धरणांवरील सी.सी.टी.व्ही. कॅमेरे २४ तास चालू असतात असे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

औरंगाबाद महानगरपालिका क्षेत्रातील पाण्याच्या टाक्यांचे ऑडीट करण्याबाबत

(३०) * ४६९९२ श्री.सतिश चव्हाण, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.हेमंत टकले, श्री.विक्रम काळे, श्री.अब्दुल्लाखान दुर्राणी : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) औरंगाबाद शहराला पाणीपुरवठा करण्यासाठी सन १९५४ व १९९२ मध्ये जमिनीवर १३ तर उंचावर ४६ टाक्या अशा ५९ टाक्या बांधल्या असून बहुतांश पाण्याच्या टाक्या ह्या सन १९५४ मध्ये म्हणजे ६४ वर्षांपूर्वी बांधण्यात आल्या, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त पाण्याच्या टाक्यांचे स्ट्रकचरल ऑडीट झाले नसून उंचावर असलेल्या ४६ पाण्याच्या टाक्यांची दयनीय अवस्था झाली असून त्या कोणत्याही क्षणी पडण्याची शक्यता नाकारता येत नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे, चौकशीत काय आढळून आले, तदनुसार संबंधित पाण्याच्या टाक्यांचे ऑडीट करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) औरंगाबाद शहराला पाणीपुरवठा करण्यासाठी सन १९५४ ते १९९२ मध्ये जमिनीवर ९ तर उंचावर ३४ टाक्या अशा ४३ टाक्या बांधल्या असून त्यापैकी १ टाकी १९५४ मध्ये बांधली आहे, हे खरे आहे.

(२), (३) व (४) उपरोक्त एकूण ४३ टाक्यांपैकी १३ उंच टाक्या तांत्रिक कारणामुळे व कमी क्षमतेमुळे वापरात नाहीत.

उर्वरीत २१ उंच पाण्याच्या टाक्या व जमिनीवरील ९ पाण्याच्या टाक्या अशा एकूण ३० टाक्या सध्या वापरात आहेत.

औरंगाबाद शहरात नव्याने समाविष्ट झालेल्या सातारा-देवळाई या भागासह संपूर्ण शहराच्या पाणीपुरवठ्यासाठी एकत्रित सुधारीत प्रकल्प अहवाल महानगरपालिकेमार्फत तयार करण्यात येत आहे.

या प्रकल्प अहवालामध्ये अस्तित्वातील सर्व टाक्यांचे नव्याने ऑडीट करून तांत्रिकदृष्ट्या योग्य टाक्या वापरात घेऊन उर्वरीत टाक्या निष्काषित करण्याचे महानगरपालिकेचे नियोजन आहे.

मुंबई बेस्ट बसमधील सी.सी.टी.व्ही. नादुरुस्त असल्याबाबत

(३१) * ४७९३२ श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, श्री.प्रविण दरेकर, श्रीमती स्मिता वाघ, श्री.अमरिशभाई पटेल, श्री.शरद रणपिसे, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.अमरनाथ राजूरकर, डॉ.सुधीर तांबे, अॅड.हुस्नबानू खलिफे, डॉ.वजाहत मिर्झा, श्री.हरिसिंग राठोड, श्री.मोहनराव कदम, श्री.आनंदराव पाटील : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मुंबई मधील बहुतांश बेस्ट बसमधील सी.सी.टी.व्ही. कॅमेरे प्रशासनाच्या दुर्लक्षतेमुळे नादुरुस्त तसेच बंद अवस्थेत असून तर काही बसमध्ये ते चोरीला गेल्याचे दिनांक २५ मार्च, २०१९ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सी.सी.टी.व्ही. लावण्याकरीता खर्च केलेले कोटयवधी रुपये वाया गेले असून बेस्ट बसमधील गुन्हेगारीच्या संख्येत अधिक प्रमाणात वाढ झाल्यामुळे प्रवाशांची सुरक्षा धोक्यात आली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, यासंदर्भात शासनाने चौकशी करून बेस्ट बसमधील सी.सी.टी.व्ही. कॅमेरे पूर्ववत करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) मुंबईतील बेस्ट बसगाड्यांमध्ये सी.सी.टी.व्ही. कॅमेरे बसविण्याचे कंत्राट दिलेल्या कंपनीने कंत्राटातील तरतुदीनुसार कामांची पूर्तता न केल्यामुळे सदर कंपनीला कारणे दाखवा नोटीस देऊन दिनांक ०३/०९/२०१७ पासून सदर कंपनीचे कंत्राट बेस्ट प्रशासनामार्फत रद्द करण्यात आले.

तसेच, कंत्राटामधील तरतुदीनुसार सदर कंपनीने बेस्ट बसगाड्यांमधील सी.सी.टी.व्ही. कॅमेरे काढून घेतले असल्याचे बेस्ट प्रशासनाने कळविले आहे.

(२) बेस्ट बसगाड्यांमध्ये सी.सी.टी.व्ही. कॅमेरे बसविणे व त्यांची देखभाल करणे याचा संपूर्ण खर्च कंत्राटदाराने केला असून, बेस्ट उपक्रमामार्फत कोणताही खर्च करण्यात आलेला नाही.

तसेच, बेस्ट बसमधील गुन्हेगारीच्या संख्येत वाढ झाल्याचे आढळून आले नसल्याचे बेस्ट प्रशासनामार्फत कळविण्यात आले आहे.

(३) व (४) बेस्ट बसगाड्यांमध्ये सी.सी.टी.व्ही. कॅमेरे पूर्ववत करण्याबाबत बेस्ट प्रशासनामार्फत निर्णय झालेला नाही.

तथापि, बेस्ट बसमध्ये सी.सी.टी.व्ही. बसविण्याच्या प्रकल्पाच्या अंमलबजावणीच्या अनुषंगाने पडताळणी करण्यात येत असल्याचे बेस्ट प्रशासनाने कळविले आहे.

शेतमजुरांसाठी स्वतंत्र कल्याणकारी मंडळ स्थापन करण्याबाबत

(३२) * ४७९४६ श्री.आनंदराव पाटील, श्री.सतेज ऊर्फ बंटी पाटील, श्री.शरद रणपिसे, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप : सन्माननीय कामगार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात बांधकाम कामगारांच्या धर्तीवर शेतमजुरांसाठी स्वतंत्र कल्याणकारी मंडळ उभारण्याबाबत गत अनेक वर्षांपासून मागणी आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, यासंदर्भात सविस्तर प्रस्ताव सादर करण्याबाबत मा.महसूल मंत्र्यांनी माहे मार्च, २०१९ मध्ये वा त्यादरम्यान निर्देश दिले होते, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून शेतमजुरांना या योजनेचा लाभ देण्याबाबत तसेच सदर निर्देशाची अंमलबजावणी करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. संजय कुटे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) दिनांक २ मार्च, २०१९ महाराष्ट्र राज्य शेतमजुर युनियन व शिरोड तालुका कष्टकरी शेतमजुर संघटना प्रश्नांबाबत मा.महसूल मंत्री यांचे अध्यक्षतेखाली बैठक आयोजित करण्यात आली होती.

सदर बैठकीमध्ये निवेदनाच्या अनुषंगाने शेतमजुरांच्या विविध प्रश्नांबाबत मा.मंत्री (कामगार) यांनी कार्यवाही करण्याचे निर्देश दिले आहेत.

(३) असंघटित कामगार सामाजिक सुरक्षा अधिनियम २००८ ची अंमलबजावणी करण्याकरीता या अधिनियमाच्या कलम ६ (१) अन्वये राज्य शासनाने दिनांक ३ एप्रिल, २०१८ रोजीच्या अधिसूचने अन्वये महाराष्ट्र राज्य सामाजिक सुरक्षा मंडळ गठीत केले आहे. महाराष्ट्र राज्य सामाजिक सुरक्षा मंडळांमध्ये नोंदीत असंघटित कामगारांना केंद्र शासनार्फत व राज्य शासनार्फत राबविण्यात येणाऱ्या विविध कल्याणकारी योजनांचा लाभ देण्यात येणार आहे. शेतमजुरांचाही समावेश असंघटित कामगारामध्ये होत असल्याने शेतमजुरांनाही नमूद कल्याणकारी योजनांचा लाभ देय आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबईत जबरी चोरीच्या गुन्हात वाढ होत असल्याबाबत

(३३) * ४६९०२ श्री.विलास पोतनीस : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईत सुमारे सहा हजाराहून अधिक सी.सी.टी.व्ही. कॅमेरे, पोलिसांची वाढती गस्त आणि इतर उपाययोजना हाती घेण्यात आल्या असल्या तरी देखील मुंबईत गत सहा वर्षांत जबरी चोरीचे ४६७४ गुन्हे दाखल करण्यात आले असून चोरट्यांनी आजतागायत सुमारे ४५ कोटींचा ऐवज पळविला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून मुंबईत घडलेल्या जबरी चोरीच्या घटनांवर आळा घालण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) जबरी चोरीच्या घटनांवर आळा घालण्याकरीता बृहन्मुंबई पोलीस आयुक्तालयाच्या कार्यक्षेत्रात खालीलप्रमाणे उपाययोजना करण्यात येत असतात.

प्रत्येक पोलीस ठाण्याची बिनतारी संदेश वाहने, बीट मार्शलस् तसेच बीट मधील अधिकारी व अंमलदार यांना त्यांचे पोलीस ठाणे हद्दीत दिवसा व रात्रौ परिणामकारक गस्त घालवण्याबाबतच्या सक्त सूचना देवुन आदेशित करण्यात आले आहे. दिवसपाळी व रात्रपाळी कर्तव्यावरील पोलीस निरीक्षक यांना देखील परिणामकारक गस्त घालण्याच्या सूचना देण्यात आलेल्या आहेत. निगराणी पथक अधिकारी व अंमलदार यांना जबरी चोरी व सोनसाखळी जबरी चोरी, असे गुन्हे घडत असलेल्या क्षेत्रामध्ये सापळा रचणेबाबत व साध्या वेषात गस्त करण्याचे आदेश देण्यात आलेले आहेत. या चोरीच्या गुन्ह्यातील अभिलेखावरील आरोपींची सतत तपासणी करून त्यांच्याविरुद्ध कारवाई करण्यात येते.

सर्व पोलीस ठाणे हद्दीत नियमित नाकाबंदी व शहरातील वेळोवेळी मार्गावर पोलीस तपासणी केंद्रातून महत्वाच्या रस्त्यावर वाहनांची आकस्मिक तपासणी करण्यात येते. गुप्त बातमीदारांमार्फत माहिती मिळवून संशयितांवर वेळोवेळी कारवाई करण्यात येते.

त्याचप्रमाणे, शाळा, कॉलेज, तसेच मोक्याच्या व गर्दीच्या ठिकाणी बॅनर लावून जनजागृती करण्यात येते. विविध पोलीस ठाणेच्या कार्यक्षेत्रात सराफ दुकानदार, उद्योगजकांच्या बैठका घेवून त्यांना त्यांचे आस्थापना कक्षेत सी.सी.टी.व्ही. लावणेबाबत उद्युक्त करण्यात येते. एकंदरीत, सदरचे गुन्हे उघडकीस आणण्याचे सर्वतोपरी प्रयत्न व त्या आरोपींचा सहभाग तपासून मा.न्यायालयात दोषारोपपत्र दाखल करण्यात येत असते.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबई ट्रान्सहार्बर लिंकवरून प्रवासासाठी वाहनांना

टोल दयावा लागणार असल्याबाबत

(३४) * ४७१५६ अॅड.हुस्नबानू खलिफे, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.अमरनाथ राजूरकर, श्री.शरद रणपिसे, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शिवडी ते न्हावा शेवा दरम्यान उभारण्यात येणाऱ्या मुंबई ट्रान्सहार्बर लिंकवरून प्रवासासाठी वाहनांना टोल दयावा लागणार असल्याचे दिनांक २३ फेब्रुवारी, २०१९ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, ट्रान्स हार्बर लिंकवरील टोल वसुलीचे काम खाजगी संस्थेला दिले असून खाजगी कंपनी टोलची रक्कम सतत वाढवित असल्यामुळे अनेकदा वाद निर्माण होत असल्याचेही निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, एमएमआरडीएमार्फत सन २०१८ मध्ये शासनाला दिलेल्या प्रकल्प अहवालामध्ये टोल किती लावायचा याबाबतची माहिती देण्यात आली असूनही रक्कम ठरविण्यात आलेली नाही, हे ही खरे आहे काय,

- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व त्यानुसार सर्व बाबींचा सर्वकष विचार करून कोणती आवश्यक कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१), (२), (३) व (४) मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणातर्फे मुंबई पारबंदर प्रकल्पाचे बांधकाम जपान इंटरनॅशनल कोऑपरेशन एजन्सी (JICA) या संस्थेकडून प्राप्त होणाऱ्या कर्जाच्या सहाय्याने करण्यात येत आहे. प्रकल्पास कर्ज देण्यास मान्य करण्यापूर्वी जपान इंटरनॅशनल कोऑपरेशन एजन्सीने ऑगस्ट, २०१६ मध्ये तयार केलेल्या प्रकल्पाच्या अंतिम अहवालामध्ये (Final Report) प्रकल्पाकरीता पथकर आकारण्याबाबत शिफारस केली होती. सद्यःस्थितीत प्रकल्पाचे काम एमएमआरडीएमार्फत प्रगतीपथावर असून सदर प्रकल्प सन २०२२ मध्ये पूर्ण होणे अपेक्षित आहे. सदर पुलावरून वाहतूक सुरु करण्यापूर्वी पथकर आकारण्याबाबत योग्य तो निर्णय घेण्यात येईल.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**वरळी, मुंबई येथील पोलीस वसाहतीची देखभाल
अभावी दुरवस्था झाल्याबाबत**

- (३५) * ४७६७४ श्री.जनार्दन चांदूरकर, श्री.शरद रणपिसे : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) वरळी, मुंबई येथील पोलीस वसाहतीची देखभाल अभावी दुरवस्था झाली असून खोल्यांचे तसेच गॅलरीतील स्लॅब पडल्याचे माहे मार्च, २०१९ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी अनेकदा तक्रारी करूनही शासनाचे याकडे दुर्लक्ष होत असल्याने पोलीस कुटूंबियांना अतिशय दहशतीखाली रहावे लागत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने निधीची तरतूद करून पोलीस वसाहतीतील इमारतींची दुरुस्ती करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) हे खरे नाही. तथापि, पोलीस वसाहत, वरळी येथील काही खोल्यांच्या व गॅलरीच्या छताचा गिलावा निखळून पडल्याच्या घटना मार्च, २०१९ मध्ये घडल्या आहेत.

(२) हे खरे नाही. अशा घटनांची पुनरावृत्ती टाळण्यासाठी सा.बां. विभागाकडून उक्त इमारतींची पाहणी करण्यात आली व ज्या ठिकाणी ढिला गिलावा किंवा कॉक्रीटचा भाग आढळून आला तो सुरक्षिततेच्यादृष्टीने पाडण्यात आला आहे.

(३) सा.बां. विभागामार्फत उक्त सर्व इमारतींची संरचनात्मक लेखा परीक्षा करण्यात आली असून त्यांची संरचनात्मक दुरुस्ती करण्यासंबंधी पुढील आवश्यक कार्यवाही करण्यात येत आहे. सन २०१७-१८ व २०१८-१९ या दोन वित्तीय वर्षांमध्ये पोलीस वसाहत, वरळी येथील इमारतींच्या दुरुस्तीकरीता शासनाकडून एकूण रुपये २१,४७,३६,८६६/- (रुपये एकवीस कोटी सत्तेचाळीस लक्षां छत्तीस हजार आठशे सहासष्ट फक्त) इतका निधी उपलब्ध करण्यात आला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

चित्रपट व मालिकांमधील सहकलाकारांसाठी कल्याणकारी मंडळ स्थापन करण्याबाबत

(३६) * ४७८६४ श्री.सतेज ऊर्फ बंटी पाटील, श्री.शरद रणपिसे, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.आनंदराव पाटील, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप : सन्माननीय कामगार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) चित्रपट व मालिकांमधील सहकलाकारांसाठी कल्याणकारी मंडळ स्थापन करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, चित्रपट व मालिकांमध्ये काम करणाऱ्या सहकालाकारांना आवश्यक त्या सोयी सुविधा पुरविल्या जात नसणे, १५ ते १६ तास काम करून अतिशय कमी पैसे दिले जात असणे, महिला कलाकारांना सुरक्षितता पुरविले जात नसणे अशा विविध समस्यांना तोंड द्यावे लागत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून चित्रपट व मालिकांमध्ये काम करणाऱ्या सहकालाकारांच्या समस्या सोडविण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. संजय कुटे : (१) हे खरे नाही. शासन अधिसूचना दिनांक ३/०४/२०१८ अन्वये असंघटित कामगार सामाजिक सुरक्षा अधिनियम, २००८ अंतर्गत महाराष्ट्र राज्य सामाजिक सुरक्षा मंडळ स्थापन करण्यात आले असून या मंडळात चित्रपट व मालिकामधील असंघटित कामगारांचा समावेश आहे.

(२) अशा प्रकारच्या तक्रारी कामगार आयुक्त कार्यालयास प्राप्त झालेल्या आहेत.

(३) शासनाने दिनांक ७/०३/२०१९ च्या शासन निर्णयान्वये चित्रपट, दुरदर्शन व मालिका क्षेत्रातील कामगारांच्या समस्यांबाबत अभ्यास करून शासनाला शिफारशी करण्यासाठी त्रिपक्षीय समिती गठित केली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

अमळनेर (जि.जळगांव) तालुका तसेच शहर

पोलीस स्टेशनची निर्मिती करण्याबाबत

(३७) * ४८२१८ श्रीमती स्मिता वाघ : दिनांक २ जुलै, २०१९ रोजी सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आलेल्या अतारांकित प्रश्नोत्तरांच्या यादी क्रमांक २ मधील प्रश्न क्रमांक ४५०२८ ला दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अमळनेर (जि.जळगांव) पोलीस स्टेशनचे विभाजन करून तालुका व शहर पोलीस स्टेशनची निर्मिती होण्याबाबतच्या प्रस्तावाचा समावेश दुसऱ्या टप्प्यात करण्यात आला असूनही प्रस्ताव प्रलंबित असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्रस्तावाबाबत वित्त विभागाच्या दिनांक २५ मे, २०१७ रोजीच्या शासन निर्णयानुसार राज्य पोलीस दलाचा आकृतिबंध निश्चित करून प्रस्ताव फेरसादर करण्याबाबत अभिप्राय दिले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून वित्त विभागाने दिलेल्या अभिप्रायानुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे तसेच त्याबाबतची सद्यःस्थिती काय आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१), (२) व (३) होय, हे खरे आहे.

महाराष्ट्र राज्य पोलीस दलाचा सुधारीत मापदंडानुसार आकृतिबंध निश्चितीचा प्रस्ताव सादर करण्याबाबत पोलीस महासंचालक कार्यालयास कळविण्यात आले असून पोलीस महासंचालक कार्यालयामार्फत याबाबत कार्यवाही सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

वांद्रे, मुंबई येथे घरेलु कामगारांनी केलेले आंदोलन

(३८) * ४८५७१ श्री.नागोराव गाणार, प्रा.अनिल सोले, श्री.गिरीशचंद्र व्यास, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, श्री.प्रविण दरेकर, श्री.रामदास आंबटकर, प्रा.जोगेन्द्र कवाडे, श्री.अमरिशभाई पटेल : सन्माननीय कामगार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) वांद्रे, मुंबई येथील कामगार आयुक्त कार्यालयासमोर घरेलु कामगारांनी आंदोलन केले असल्याची बाब माहे मार्च, २०१९ च्या शेवटच्या आठवड्यात निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, कामगारांनी सामाजिक सुरक्षा, निवृत्तीवेतन तसेच सरकार, मालक व कामगार यांचे त्रिपक्षीय बोर्ड स्थापन करण्याच्या मागणीसह अन्य मागण्या केल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उपरोक्त मागणीच्या अनुषंगाने शासनाकडून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. संजय कुटे : (१) व (२) होय, हे खरे आहे.

- (३) घरेलु कामगारांना सामाजिक सुरक्षा प्रदान करण्याच्या उद्देशाने केंद्र व राज्य शासन पुरस्कृत विमा योजना लागू करण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**फोर्टीस रुग्णालय, नवी मुंबई येथे बेड आणि रुग्णांच्या
संख्येचा माहिती फलक लावण्याबाबत**

(३९) * ४८६३३ श्री.रमेशदादा पाटील, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.प्रविण दरेकर, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मुंबईसह राज्यात ४३० धर्मादाय रुग्णालये असून शासनाने या सर्व रुग्णालयांवर नियंत्रण ठेवणे तसेच त्यांच्या व्यवहाराची पडताळणी, आरक्षित बेड आणि रुग्णांची संख्या यांची माहिती देण्याबाबत रुग्णालयांना बंधनकारक केले असूनही नवी मुंबईतील फोर्टीस रुग्णालयाच्या व्यवस्थापनेने कोणताही माहितीचा फलक रुग्णालयामध्ये लावला नसल्याची बाब माहे एप्रिल, २०१९ च्या शेवटच्या आठवड्यात निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व सदर बेड आणि रुग्णांच्या संख्येचा फलक (माहिती पत्रक) लावणेबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेन्द्र फडणवीस : (१) राज्यात सुमारे ४३० धर्मादाय रुग्णालये नोंदणीकृत आहेत. तथापि, नवी मुंबईतील फोर्टीस रुग्णालय हे रुग्णालय उपरोक्त धर्मादाय रुग्णालयामध्ये समाविष्ट नाही.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**चांदूर रेल्वे नगर परिषद (जि.अमरावती) येथील
पाणीपुरवठ्याच्या समस्येबाबत**

(४०) * ४९०४२ श्री.अरुणभाऊ अडसड : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) चांदूर रेल्वे नगर परिषद (जि.अमरावती) अंतर्गत पाणीपुरवठा समितीची ५-६ महिन्यांपासून बैठक न घेतल्यामुळे गटनेते श्री.संजय मोटवाणी व नगरसेवक श्री.प्रमोद वानरे यांनी विविध समस्या व पाणीपुरवठा पाईपलाईनकरीता दिनांक २५ सप्टेंबर, २०१८ व दिनांक ११ ऑक्टोबर, २०१८ रोजी शासनाला निवेदन देऊन ठिय्या आंदोलन केले होते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, समितीची बैठक न घेतल्यामुळे निर्माण झालेल्या भीषण पाणी समस्येस जबाबदार असलेल्या पदाधिकारी व अधिकारी यांच्यावर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) तसेच दूषित पाणीपुरवठा करून आरोग्याला धोका निर्माण करणाऱ्या अभियंत्याचे निलंबन करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेन्द्र फडणवीस : (१) व (२) श्री.संजय तेजुमल मोटवाणी, नगरसेवक यांनी प्रभाग क्र.३ मधील मेश्राम ले-आऊट व शिक्षक कॉलनीतील पाणी समस्या व अन्य मागण्यांसाठी दिनांक २५ सप्टेंबर, २०१८ व दिनांक ११ ऑक्टोबर, २०१८ रोजी ठिय्या आंदोलन करण्याचे नगरपरिषदेस निवेदन दिले होते.

प्रभाग क्र. ३ मधील काही भागात पाणीपुरवठा न होण्यास वॉल्व मधील तांत्रिक बिघाड असल्याचे दिसून आले. वॉल्व दुरुस्त करून पाणीपुरवठा सुरळीत करण्यात आला आहे.

पाणीपुरवठा समितीची बैठक नियमानुसार महिन्यातून एकदा बोलाविणे आवश्यक आहे. त्याप्रमाणे कार्यवाही होत नसल्याने भविष्यात या बैठका नियमितपणे घेण्यास नगरपरिषदेस कळविण्यात आले आहे.

(३) जिल्हा आरोग्य प्रयोगशाळा, अमरावती यांचेकडून दरमहा पाण्याचे नमुने तपासून ते पिण्यास योग्य असल्याची खातरजमा करून घेण्यात येत असल्याचे व कोठेही दूषित पाणीपुरवठा झाला नसल्याचे नगरपरिषदेने कळविले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

साईनाथ शिक्षण संस्थेतील (घाटकोपर, मुंबई) संस्थाचालकांने शिक्षिकेशी असभ्य वर्तन केल्याबाबत

(४१) * ४७०३२ श्री.कपिल पाटील : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) साईनाथ शिक्षण संस्था, घाटकोपर (प) मुंबई या संस्थेतील संस्थाचालक श्री.नामदेव घाडगे यांनी एका शिक्षिकेशी अत्यंत असभ्य वर्तन केल्याप्रकरणी त्यांच्या विरोधात गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने पोलिसांनी काय कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) सदर प्रकरणी फिर्यादी यांच्या तक्रारीवरून आरोपीविरुद्ध घाटकोपर पोलीस ठाणे, मुंबई येथे भा.दं.वि.सं.कलम ५०९ अन्वये गु.र.क्र. २१७/२०१९ व गु.र.क्र. २३९/१९ कलम ३५४ (अ),५०९ भा.दं.वि.अन्वये गुन्हे दाखल केले असून सद्यःस्थितीत गुन्हे तपासावर आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कफ परेड (मुंबई) येथील जाधवजी मेन्शन इमारतीच्या
पुनर्विकास प्रक्रियेत गैरव्यवहार झाल्याबाबत**

(४२) * ४६६४९ श्री.किरण पावसकर, श्री.हेमंत टकले, श्री.आनंद ठाकूर, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.खवाजा बेग : तारांकित प्रश्न क्रमांक ३८३२० ला दिनांक १४ मार्च, २०१८ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय गृहनिर्माण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कफ परेड (मुंबई) येथील जाधवजी मेन्शन इमारतीच्या पुनर्विकास प्रक्रियेत म्हाडा व मुंबई महानगरपालिकेने नियमांचे उल्लंघन करून इमारतीच्या पुनर्विकासात सहाय केल्याप्रकरणी सभागृहात प्रश्नाच्या माध्यमातून चर्चा होऊन त्यास समाधानकारक उत्तर न आल्याने मा.सभापतींच्या दालनात बैठका आयोजित करण्यात येऊन मा.सभापतींनी इमारतीच्या बांधकामास स्थगिती देण्याचे आदेश देवूनही संबंधित अधिकाऱ्यांकडून कार्यवाही करण्यास दिरंगाई होत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीअंती काय आढळून आले व तदनुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील : (१) अंशतः खरे आहे. सदर प्रकरणी मा.सभापती महोदय, महाराष्ट्र विधान परिषद यांच्या दालनात दिनांक २०/०३/२०१८, दिनांक १२/०७/२०१८, १९/१२/२०१८ व दिनांक २५/०१/२०१९ रोजी सर्व संबंधितांसह बैठकीचे आयोजन करण्यात आले होते. दिनांक २५/०१/२०१९ रोजीच्या बैठकीच्या अनुषंगाने मा.सभापती महोदयांकडून प्राप्त झालेल्या निदेशांस अनुसरून सदर प्रकरणी नगरविकास विभागामार्फत कार्यवाही सुरु आहे.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**शिव कोळीवाडा सोसायटी, सायन कोळीवाडा, मुंबई येथील
एस.आर.ए.योजना बेकायदेशीरपणे राबविली जात असल्याबाबत**

(४३) * ४६५३५ श्री.धनंजय मुंडे, श्री.अनिकेत तटकरे, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.खवाजा बेग, श्री.विक्रम काळे, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.जगन्नाथ शिंदे, श्री.किरण पावसकर : सन्माननीय गृहनिर्माण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईतील सायन कोळीवाडा येथे बहुसंख्य रहिवाश्यांची संमती न घेता शिव कोळीवाडा सोसायटीतील कमिटी सदस्यांशी व शासकीय यंत्रणेशी हातमिळवणी करून विकासक एस.आर.ए. योजना राबवित आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त ठिकाणी एस.आर.ए. योजना राबविता येणार नसल्याबाबत दिनांक ७ मार्च, २००१ रोजीच्या पत्रान्वये स्पष्टपणे कळविले असतानाही प्रकल्प पुनर्जिवित करून झोपडपट्टी पुनर्वसन योजना राबविण्यासाठी एस.आर.ए. कडून एल.ओ.आय. निर्गमित करण्यात आलेले आहे. हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर योजनेस तात्काळ स्थगिती देऊन चौकशी करण्याची मागणी विरोधी पक्षनेते, विधान परिषद यांनी दिनांक ७ मार्च, २०१९ रोजीच्या पत्रान्वये शासनास केली होती, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय निष्पन्न झाले व त्यानुसार कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील : (१) हे खरे नाही.

सदर योजनेस आकार सहकारी गृहनिर्माण संस्था यांच्या दिनांक ३०/०१/२०१० रोजीच्या सर्व साधारण सभेतील ठरावानुसार सर्वानुमते कार्यकारी संस्थेचे विकासक म्हणून मे.पायलट कन्स्ट्रक्शन्स प्रा.लि. यांची निवड करण्यात आली व तदनुषंगाने सदरच्या योजनेस दिनांक ३०/०४/२०११ रोजी

आशयपत्र पारित करण्यात आलेले असून तद्नंतर रिहॅब इमारत बांधकामास वेळोवेळी आवश्यक परवानग्या देण्यात आलेल्या आहेत व सुधारीत आशयपत्र दिनांक १८/११/२०१६ रोजी देण्यात आलेले आहे.

(२) होय, हे खरे आहे.

तत्कालीन समयी २२० ऐवजी १९३ (६१.४६%) पात्र रहिवाश्यांसोबत संबंधित विकासकाने करारनामे सादर केलेले होते, जे की ७०% पेक्षा कमी होते, म्हणून दिनांक ०७/०३/२००१ च्या पत्रान्वये झोपडपट्टी पुनर्वसन योजना सकारण अभिलेखित करण्यात आली होती.

तथापि, दिनांक ३०/०१/२०१० च्या ठरावानुसार संबंधित पात्र रहिवाशांच्या सोसायटीने संबंधित विकासकाची सर्वानुमते (म्हणजेच १००% रहिवाशांच्या संमतीने) नेमणूक केल्यामुळे तसेच विकास नियंत्रण नियमावली १९९१ मधील तरतुदीनुसार योजनेतील ७०% पेक्षा जास्त म्हणजेच ३३२ (७२.३०%) झोपडीधारकांसोबत केलेले वैयक्तिक करारनामे सुध्दा सादर केले होते.

तद्नुसार झोपडपट्टी पुनर्वसन योजनेस पुढील बांधकाम परवानग्या नियमानुसार देण्यात आलेल्या आहेत.

(३) होय, हे खरे आहे.

(४) विरोधी पक्षनेते, विधानपरिषद यांच्या तक्रारीस अनुसरून सदर योजनेच्या विक्री घटकाच्या इमारत क्र. १० चे काम थांबविण्याचे आदेश झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरणाने दिनांक १५/०३/२०१९ रोजी बजावले आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

नागपूर येथे हॉकर्स झोन तयार करण्याबाबत

(४४) * ४७९६४ श्री.प्रकाश गजभिये : तारांकित प्रश्न क्रमांक ३८९८९ ला दिनांक ७ मार्च, २०१८ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात हॉकर्स झोन तयार करून रस्त्यावर व्यवसाय करणाऱ्यांना जागा उपलब्ध करून द्यावी असे निर्देश मा.उच्च न्यायालयाने नागपूर महापालिकेला दिले आहेत, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, नागपूर येथे किती हॉर्कर्स झोन तयार करण्यात आले आहेत व हॉर्कर्स झोनकरीता किती जागा उपलब्ध करून देण्यात आली आहे,
- (३) तसेच हॉर्कर्सवर होत असलेली पोलिसांची अन्यायपूर्वक कार्यवाही थांबविण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) व (२) दिनांक २१/१०/२०१३ च्या शासन निर्णयान्वये गठीत नागपूर शहर फेरीवाल समिती द्वारा ९२ फेरीवाला क्षेत्र घोषित करण्यात आलेले आहेत.

राष्ट्रीय फेरीवाला धोरणांतर्गत नोंदणीकृत २८८१ हॉर्कर्सना जागेचे वाटप करून दिलेले आहे.

तथापि, जागा वाटपाची प्रक्रिया सुरु असताना, मा.उच्च न्यायालय, नागपूर येथे दाखल असलेल्या रिट याचिका क्र. ६२१५/२०१६, सिव्हील अपीलेशन क्र. २१/२०१७ मध्ये मा.उच्च न्यायालयाने दिनांक ३०/०१/२०१७ रोजी "जैसे थे" चे आदेश दिलेले आहेत.

त्यामुळे फेरीवाला क्षेत्र घोषित करणे, तयार करणे व त्याचे वाटप करणे, ही प्रक्रिया सद्यःस्थितीत स्थगित ठेवण्यात आली आहे.

(३) नागपूर शहर पोलीस विभागाकडून, शहरातील रहदारीच्या रस्त्यावरील वाहतुकीस तसेच पादचाऱ्यास अडथळा होत असलेल्या फेरीवाल्यांवर नियमितपणे कारवाई केली जात असून, सन २०१८ मध्ये २६३६ व माहे जानेवारी ते एप्रिल, २०१९ पर्यंत एकूण ९९८ प्रकरणात नियमानुसार कारवाई करण्यात आलेली असून, कोणतीही अन्यायपूर्वक कार्यवाही करण्यात आलेली नाही, असे गृह विभागाच्या अहवालात नमूद करण्यात आलेले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मुंबई महानगरपालिकेत अनुज्ञापन खात्याची
दक्षता पथके सुरु करण्याबाबत**

(४५) * ४६९७५ श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.किरण पावसकर, श्री.अनिकेत तटकरे, श्री.खवाजा बेग, अॅड.राहुल नावेंकर, अॅड.हुस्नबानू खलिफे, श्री.आनंद ठाकूर : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई महानगरपालिकेच्या तत्कालीन उपायुक्त (विशेष) अधिकाऱ्यांनी मौखिक आदेश देऊन मुंबईच्या सुरक्षेच्यादृष्टीने अंत्यत महत्वाची असलेली अनुज्ञापन खात्याची दोन्ही दक्षता पथके बंद करण्यात आल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सन २०१८ च्या अर्थसंकल्पीय अधिवेशनात नियम ९३ अन्वये विधानपरिषद सभागृहात उपस्थित केलेल्या सूचनेवरील चर्चेच्या वेळी मा.नगरविकास राज्यमंत्री यांनी अनुज्ञापन खात्याची दोन्ही दक्षता पथके सुरु करण्यासाठी निर्देश दिले होते, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, आयुक्त, मुंबई महानगरपालिका यांना मा.नगरविकास राज्यमंत्री तसेच प्रधान सचिव, नगरविकास विभाग यांनी दिनांक ३१ मे, २०१८ रोजी अनुज्ञापन खात्याची दोन्ही विशेष पथके पुनश्च गठीत करून ती कार्यान्वित करण्याबाबत वारंवार आदेश तसेच लेखी पत्र देऊनही त्याची अंमलबजावणी करण्यात आलेली नाहीत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यानुसार अनुज्ञापन खात्याची दोन्ही विशेष दक्षता पथके पुनश्च गठीत करून सुरु करण्याकरीता कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) व (२) हे खरे आहे.

(३), (४) व (५) बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या अनुज्ञापन खात्याची दोन विशेष पथके पुनःश्च गठीत करण्याचा निर्णय दिनांक ११/०७/२०१८ रोजी महानगरपालिकेमार्फत घेण्यात आला आहे.

सदर पथके गठीत करतांना त्यामध्ये पारदर्शकता असावी तसेच, सदर दोन्ही पथकांमधील अधिकारी/कर्मचारी यांची निवड निःपक्ष पध्दतीने व आवश्यकतेनुसार करता यावी असे ऑनलाईन सर्व्हायलन्स अँड विजिलन्स स्कॉड (OSVIS) सॉफ्टवेअर एबीएम नॉलेज लिमिटेड यांच्यामार्फत विकसित करण्याची बाब दोन महिन्यात पूर्ण होऊन, दोन्ही पथके कार्यान्वित होणार असल्याचे महानगरपालिकेने कळविले आहे.

वाशी (नवी मुंबई) येथील पे अँड पार्क मधील असुविधेबाबत

(४६) * ४८०६३ डॉ.(श्रीमती) मनिषा कायंदे, अँड.अनिल परब, श्री.विलास पोतनीस, श्री.रविंद्र फाटक : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) वाशी (नवी मुंबई) येथील नाल्यावर पे अँड पार्क मधील असुविधा आणि लुटीबाबतच्या अनेक तक्रारी नागरिकांकडून महानगरपालिकेकडे करण्यात आल्या आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, वाशी येथील सेक्टर १७ परिसरामध्ये विविध कार्यालये, दुकाने, शोरूम, शाळा, कॉलेज, रेल्वेस्थानक, वाशी बस डेपो, सायन ते पनवेल महामार्ग, विविध मॉल, हॉटेल देखील असल्याने या ठिकाणी दुचाकी व चारचाकी वाहनांची सारखी वर्दळ असते, दुचाकी वाहन पार्किंगकरीता १२ तासांसाठी १० रुपये आकारले जात असून येथील कर्मचारी सुट्या पैशांचे कारण करीत चालकांना शिल्लक पैसे देत नसल्याचेही निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, महापालिकेकडे प्राप्त झालेल्या तक्रारीच्या अनुषंगाने चौकशी करण्यात आली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व तदनुसार कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेन्द्र फडणवीस : (१), (२) व (३) वाशी, नवी मुंबई येथील सेक्टर-१६अ येथील नाल्यावर पे अँड पार्किंगसंदर्भात नागरिकांकडून असुविधा व लुटीबाबतच्या कोणत्याही स्वरूपाच्या लेखी तक्रार महानगरपालिकेकडे प्राप्त झाली नाही. तथापि, वाशी, नवी मुंबई सेक्टर-१७ परिसरातील हॉटेल नवरत्न ते जयजवान इमारतीपर्यंतच्या रस्त्यावरील पार्किंगसाठी अतिरिक्त पार्किंग दर लावून तेथील नागरिकांची फसवणूक करत असल्याची तक्रार दिनांक २५/०७/२०१८ रोजी नवी मुंबई महानगरपालिकेकडे प्राप्त झाली होती.

सदर तक्रारीस अनुसरून महानगरपालिकेच्या संबंधित विभागामार्फत प्रत्यक्ष स्थळपाहणी करून खात्री करण्यात आली असता, अतिरिक्त पार्किंग दर लावत असल्याचे निदर्शनास आले.

त्यास अनुसरून संबंधित एजन्सीचा पे अँड पार्किंगचा ठेका दिनांक ०३/०९/२०१८ रोजी रद्द केला असून, त्यांची सुरक्षा अनामत रक्कमही जप्त करण्यात आलेली आहे.

सदर ठिकाणी नवीन ठेकेदाराची नेमणूक करण्यात आलेली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रुग्णालय, नागपूर येथील स्विमिंग पूलामध्ये मुलाचा मृत्यू झाल्याबाबत

(४७) * ४७५५० श्री.गिरीशचंद्र व्यास, प्रा.अनिल सोले, श्री.रामदास आंबटकर, श्री.नागोराव गाणार : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागपूर येथील शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रुग्णालय येथील स्विमिंग पूलामध्ये पोहण्याकरीता गेलेल्या इंजिनिरींगचे शिक्षण घेणाऱ्या मुलाचा मृत्यू झाल्याची घटना दिनांक २७ एप्रिल, २०१९ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून चौकशीच्या अनुषंगाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेन्द्र फडणवीस : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) सदर दुर्घटनेप्रकरणी अजनी पोलीस ठाण्यामध्ये आ.मृत्यू क्र. ५०/२०१९ कलम १७४ फौ.प्र.स. अंतर्गत नोंद करण्यात आली आहे. अ.क्र. २४८/२०१९ कलम ३०४ अ,३४ भा.दं.वि. अंतर्गत गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. पोलीस विभागामार्फत पुढील तपास सुरू आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**ढाणकी (ता.उमरखेड, जि.यवतमाळ) येथील पिण्याच्या
पाण्याची समस्या सोडविण्याबाबत**

(४८) * ४७४६१ डॉ.वजाहत मिर्झा, श्री.शरद रणपिसे, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.आनंदराव पाटील, श्री.रामहरी रुपनवर, अॅड.हुस्नबानू खलिफे, डॉ.सुधीर तांबे, आर्कि.अनंत गाडगीळ : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) ढाणकी (ता.उमरखेड, जि.यवतमाळ) गावात लाखो लिटर क्षमतेचे दोन जलकुंभ असूनही मुबलक पाणीपुरवठा होत नसल्याने पिण्याच्या पाण्याची समस्या निर्माण झाल्याचे माहे मार्च, २०१९ च्या दुसऱ्या सप्ताहात निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, तदनुसार ढाणकी येथील पिण्याच्या पाण्याची समस्या सोडविण्याबाबत कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेन्द्र फडणवीस : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) ढाणकी ग्रामपंचायतीचे रुपांतर दिनांक २ मार्च, २०१९ च्या आदेशान्वये नगरपंचायतीमध्ये झाले. दिनांक २० मार्च, २०१९ रोजी मुख्याधिकारी यांनी या नवनिर्मित नगरपंचायतीचा कार्यभार स्विकारला.

ग्रामपंचायत अस्तित्वात असतानाही व आजरोजीही गावच्या हद्दीतील २ विहिरी व गावाच्या हद्दीबाहेरील पैनगंगा नदीच्या पात्रातील १ विहिर अशा ३ विहिरीतून ढाणकी गावास पिण्याच्या पाण्याचा पुरवठा केला जातो.

मार्चच्या सुरुवातीस गावच्या हद्दीतील दोन्ही विहिरींचे पाणी आटले व पाणीपट्टीची थकबाकी वाढल्याने जलसंपदा विभागाच्या स्थानिक कार्यालयाने पैनगंगा नदीच्या पात्रातील विहिरीत पाणी न सोडण्याचा निर्णय घेतला. त्यामुळे टंचाईची परिस्थिती निर्माण झाली होती. दरम्यान तत्कालीन ग्रामपंचायतीकडून शेतकऱ्यांच्या खाजगी विहिरी अधिग्रहित करून गावास दर १५ दिवसांनी पाणीपुरवठा करण्यात आला.

नगरपंचायत अस्तित्वात आल्यावर जिल्हाधिकारी, यवतमाळ यांच्या निदर्शनास ही बाब आणण्यात आली असून त्यांनी दिनांक ९ मे, २०१९ रोजी ढाणकी नगरपंचायतीकरीता पाणी आरक्षित करून जलसंपदा विभागास पाणी सोडण्याचे निदेश दिल्याने पैनगंगा नदीच्या पात्रातील विहिरीत सदर पाणी सोडले जाण्यास सुरुवात झाली असून त्यातून शहरास पाणीपुरवठा होत आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नागपूर शहरातील फिरगी हॉटेलमध्ये अवैध
हुक्का पार्लर सुरु असल्याबाबत**

(४९) * ४७५४८ प्रा.अनिल सोले, श्री.नागोराव गाणार, श्री.गिरीशचंद्र व्यास, श्री.निलय नाईक : तारांकित प्रश्न क्रमांक ११०२४ ला दिनांक ९ डिसेंबर, २०१५ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागपूर शहरातील कमाल चौकातील फिरगी हॉटेलमध्ये सुरु असलेल्या अवैध हुक्का पार्लरवर गुन्हे शाखेने धाड टाकून १० अल्पवयीन मुलीसह ३० जणांना ताब्यात घेतल्याची घटना दिनांक २२ मार्च, २०१९ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, नागपूर शहरात यापूर्वी राजरोसपणे हुक्का पार्लर सुरु असल्याने अवैध धंद्याबाबत कडक कायदा करण्याचे मा.राज्यमंत्री गृह (शहर) यांनी आश्वासन देवूनही शहरात हुक्का पार्लर सुरु आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार युवक-युवतींना व्यसनाधीन करून त्यांच्या जिवाशी खेळणाऱ्या हुक्का पार्लरवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) या प्रकरणात फिर्यादीने दिलेल्या तक्रारीवरून तीन आरोपींविरुद्ध पाचपावली पोलीस ठाणे येथे गु.र.नं. २७३/२०१९ कलम ४(अ), २१ (अ) सिगारेट आणि इतर तंबाखू उत्पादने (जाहिरातीस प्रतिबंध आणि व्यापार व वाणिज्य व्यवहार आणि उत्पादन, पुरवठा व वितरण यांचे विनियमन) अधिनियम, २००३ (कोटपा अॅक्ट २००३) अन्वये तीन आरोपींविरुद्ध गुन्हा नोंदविण्यात आला आहे. सद्यःस्थितीत गुन्हा तपासावर आहे.

केंद्र शासनाच्या सिगारेट आणि इतर तंबाखू उत्पादने (जाहिरातीस प्रतिबंध आणि व्यापार व वाणिज्य व्यवहार आणि उत्पादन, पुरवठा व वितरण यांचे विनियमन) अधिनियम, २००३ मध्ये सुधारणा करण्यात आली असून राज्यात हुक्का बारवर बंदी आणण्यात आली आहे. राज्यामध्ये सदर कायद्याची दिनांक ४/१०/२०१८ पासून प्रभावीपणे अंमलबजावणी सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**ठाणे महानगरपालिकेकडून नागरिकांना दूषित
पाणीपुरवठा होत असल्याबाबत**

(५०) * ४६९०५ अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.हेमंत टकले, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.आनंद ठाकूर : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) ठाणे पश्चिमेकडील इंदिरानगर, रुपादेवी टेकडी भाग, सीपी तलाव, हनुमाननगर अशा आसपासच्या परिसरात वारंवार होणाऱ्या दूषित पाणीपुरवठ्यामुळे स्थानिक नागरिकांच्या आरोग्याचा प्रश्न निर्माण झाल्याची बाब माहे मार्च, २०१९ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, याबाबत शासनाने पहाणी वा चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व चौकशीच्या अनुषंगाने शुध्द पाण्याचा पुरवठा होण्यासाठी कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) ठाणे महानगरपालिकेचे मलवाहिनी टाकण्याचे तसेच सार्वजनिक बांधकाम विभागामार्फत रस्ता काँक्रीटीकरणेची कामे करताना नळ संयोजने व जलवाहिन्या तुटल्यामुळे नागरीकांना दूषित पाणीपुरवठा झाला आहे.

(२) याप्रकरणी ठाणे महानगरपालिकेने खालीलप्रमाणे कळविले आहे :-

- जुन्या जलवाहिन्या बदलून नवीन जलवाहिन्या टाकण्यात आल्या आहेत.
- गटारात तुटलेली नळ संयोजने खंडीत अथवा दुरूस्त करून दूषित पाणीपुरवठा बंद करण्यात आला.
- या भागातील पाण्याचे नमुने तपासले असता, सदर नमुने योग्य असल्याचे आढळून आले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

ठाण्यातील रुग्णालये आणि नर्सिंग होम्सने अग्निशमन दलाकडून ना-हरकत प्रमाणपत्र घेतले नसल्याबाबत

(५१) * ४६७२१ श्री.जगन्नाथ शिंदे, श्री.किरण पावसकर, अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.आनंद ठाकूर : तारांकित प्रश्न क्रमांक ४१५९४ ला दिनांक १८ जुलै, २०१८ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) ठाण्यातील सुमारे ७० रुग्णालये आणि नर्सिंग होम्सने अग्निशमन दलाकडून ना-हरकत प्रमाणपत्र (एन.ओ.सी.) घेतले नसल्यामुळे त्यांना टाळे लावण्याचे आदेश ठाणे महानगरपालिकेला मा.उच्च न्यायालय, मुंबई यांनी दिनांक १८ एप्रिल, २०१९ रोजी वा त्यासुमारास दिले आहेत, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, उपरोक्त सर्व रुग्णालयांना ठाणे महानगरपालिकेने काही महिन्यांपूर्वी अनेकदा नोटीस पाठवूनही त्याची अंमलबजावणी होत नसल्यामुळे सदर रुग्णालयाची पाहणी किंवा सर्वेक्षण करण्यात वेळ न घालवता या रुग्णालयांना टाळे लावा असे स्पष्ट आदेश मा.उच्च न्यायालय, मुंबई यांनी दिले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, मा.उच्च न्यायालय, मुंबई यांचे आदेशानुसार किती व कोणकोणत्या रुग्णालयांना टाळे लावण्यात आले आहे व त्याबाबतची सद्यःस्थिती काय आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची करणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) व (२) होय, हे खरे आहे.

(३) ठाणे महानगरपालिकेच्या हद्दीत असलेल्या एकूण ३४८ रुग्णालयांपैकी ५९ रुग्णालये डे केअर सेंटर असल्याने या आस्थापनांना अग्निशमन विभागाचे ना-हरकत प्रमाणपत्राची आवश्यकता नाही.

२०५ रुग्णालयांना ना-हरकत प्रमाणपत्र दिले असल्याचे आढळून आले आहे.

उर्वरीत ८३ रुग्णालयांपैकी ११ रुग्णालये बंद असून १५ रुग्णालये सिल करण्यात आली आहेत, तर ५७ रुग्णालयांविरुद्ध महानगरपालिकास्तरावर कारवाई सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

गडचिरोली जिल्ह्यात नक्षलवाद्यांच्या भुसुरुंग स्फोटात जवान शहीद झाल्याबाबत

(५२) * ४८१२० श्री.शरद रणपिसे, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.आनंदराव पाटील, श्री.रामहरी रुपनवर, अॅड.हुस्नबानू खलिफे, डॉ.सुधीर तांबे, आर्कि.अनंत गाडगीळ, डॉ.वजाहत मिर्जा, श्री.हरिसिंग राठोड, श्री.अमरनाथ राजूरकर, श्री.मोहनराव कदम, प्रा.जोगेन्द्र कवाडे, श्री.खवाजा बेग, श्री.हेमंत टकले, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.किरण पावसकर, श्री.आनंद ठाकूर, अॅड.राहुल

नार्वेकर, श्री.विक्रम काळे, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.अनिकेत तटकरे, श्री.जगन्नाथ शिंदे, श्री.रामराव वडकुते, श्री.अनिल भोसले, श्री.प्रकाश गजभिये : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) कुरखेडा (जि.गडचिरोली) येथे महाराष्ट्र दिनाच्या दिवशी म्हणजेच दिनांक १ मे, २०१९ रोजी नक्षलवाद्यांच्या भुसुरंग स्फोटात शीघ्रकृती पथकाचे १५ जवान शहीद झाले आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त ठिकाणी राष्ट्रीय महामार्गाच्या कामावरील कंत्राटदारांची सुमारे २७ वाहने व डांबर प्लांट जाळून नक्षलवाद्यांनी कोट्यवधी रुपयांचे नुकसान केल्याचेही निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार नक्षलवाद्यांच्या कारवायांना प्रतिबंध घालण्याकरीता तसेच शहिद झालेल्या जवानांच्या कुटूंबियांना आर्थिक मदत देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेन्द्र फडणवीस : (१) होय, हे खरे आहे.

- (२) होय, हे खरे आहे. दादापूर गावात उभी असलेली २७ वाहने व ९ मशिनरीजचे डिझेल टँक फोडून त्यातील डिझेल वाहनांवर ओतून वाहनांची जाळपोळ व मोडतोड केली. त्यामुळे रुपये ७,१८,०८,४७४/- रुपये किंमतीचे खाजगी मालमत्तेचे नुकसान झाले आहे.
- (३) सदर घटनेबाबत पोलीस महानिरीक्षक, गडचिरोली परिक्षेत्र यांच्यामार्फत सखोल चौकशी सुरु आहे.

नक्षलवाद्यांच्या कारवायांना पायबंद घालण्याच्यादृष्टीने शासनाने पुढीलप्रमाणे उपाययोजना केल्या आहेत :-

- (१) शासनाने नक्षलवाद्यांचा मुकाबला करण्यासाठी आवश्यक ती शस्त्रे व दारुगोळा याबरोबर आधुनिक संपर्क व्यवस्था, वाहन व्यवस्था, भुसुरंग प्रतिबंधक वाहने व हेलिकॉप्टर उपलब्ध करून दिले आहेत.
- (२) जिल्ह्यातील नक्षलवाद्यांच्या कारवायांवर अंकुश लावण्यासाठी जिल्हा पोलीस तसेच केंद्रीय राखीव पोलीस बल यांच्या माध्यमातून नक्षलविरोधी अभियान राबविण्यात येते.

(३) जिल्ह्यात नक्षलविरोधी कृतीकरीता केंद्रीय राखीव पोलीस बलाच्या बटालियन, कोब्रा बटालियन, राज्य राखीव पोलीस बलाच्या कंपनी व जिल्हा पोलीस दल तसेच सी-६० च्या तुकड्या तैनात करण्यात आल्या आहेत. जवानांना युद्धप्रशिक्षण देण्यासाठी व्यवस्था करण्यात आली आहे. नक्षलविरोधी शोध अभियान, गस्त, नाईट अॅम्बुश, नाकाबंदी यामुळे नक्षलवाद्यांच्या हालचालींवर प्रतिबंध आणण्यात येत आहे.

शहीद झालेल्या १५ जवानांच्या वारसांना शासनाकडून सानुग्रह अनुदान म्हणून प्रती व्यक्ती रुपये २५,००,०००/- याप्रमाणे एकूण रुपये ३,७५,००,०००/- व सदनिकेची किंमत म्हणून द्यावयाची रक्कम प्रती व्यक्ती रुपये २२,५०,०००/- याप्रमाणे एकूण रुपये ३,३७,५०,००० असे एकूण ७,१२,५०,०००/- मदत गृह विभाग, शासन जापन क्र. पोनुभ-०२१९/प्र.क्र.१०७/पोल-७, दिनांक १०/०५/२०१९ अन्वये मंजूर करण्यात आली आहे. तसेच, केंद्रीय सुरक्षा निधीमधून प्रत्येक वारसाला रुपये २०,००,०००/- असे एकूण रुपये ३,००,००,०००/- सानुग्रह अनुदान मंजूर करण्यात आले आहे. मुख्यमंत्री सहायता निधीतून प्रत्येकी रुपये २०,५०,०००/- प्रमाणे एकूण ३,०७,५०,०००/- मुख्यमंत्री सचिवालयाच्या दिनांक २२/०५/२०१९ च्या पत्रान्वये मंजूर करण्यात आले आहे. महाराष्ट्र शासनाकडून काढण्यात आलेल्या विम्याची रक्कम रुपये १०,००,०००/- असे एकूण १,५०,००,०००/- मंजूर करण्यात आले आहे. शहीद पोलीस कर्मचारी विवाहित असल्यास त्यांच्या पत्नीस व अविवाहित असल्यास शहीदाच्या आईस निधी अदा करण्यात आला आहे

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील गृहनिर्माण प्रकल्प वेळेत पूर्ण न केलेल्या विकासकांवर कारवाई करण्याबाबत

(५३) * ४७३२२ आर्कि.अनंत गाडगीळ, श्री.शरद रणपिसे, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.रामहरी रुपनवर, अॅड.अनिल परब, डॉ.(श्रीमती) मनिषा कायंदे, श्री.रविंद्र फाटक, श्री.नागोराव गाणार, प्रा.अनिल सोले, श्री.गिरीशचंद्र व्यास,

अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.प्रविण दरेकर, श्री.रामदास आंबटकर, प्रा.जोगेन्द्र कवाडे, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, श्रीमती स्मिता वाघ, श्री.जयंत पाटील : सन्माननीय गृहनिर्माण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील गृहनिर्माण प्रकल्प वेळेत पूर्ण न केल्यामुळे "महारेरा" ने संबंधित विकासकांना ग्राहकांचे पैसे व्याजासह परत देण्याचे आदेश देवूनही अनेक विकासकांनी महारेराच्या १७४ प्रकरणात या आदेशाचे पालन केले नसल्याचे माहे मार्च, २०१९ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, २० हजार गृहनिर्माण प्रकल्पांपैकी ३९८१ प्रकल्प पूर्णावस्थेत असल्याने हजारो ग्राहकांचे गृहस्वप्न प्रलंबित आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, "महारेरा"च्या आदेशाचे पालन न करणाऱ्या विकासकांची मालमत्ता जप्त करण्याची नोटीस संबंधित तहसिलदारांना पाठवूनही एकाही विकासकाची मालमत्ता जप्त करण्यात आलेली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार आतापर्यंत किती विकासकांची मालमत्ता जप्त करण्यात आली तसेच उक्त आदेशाचे पालन न करणाऱ्या विकासकांवर व संबंधित अधिकाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील : (१) होय, महारेरा प्राधिकरणाच्या अहवालानुसार एकूण २३७ प्रकरणामध्ये विकासकांनी रक्कम अदा करण्यास विलंब केल्याचे निदर्शनास आले आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) व (४) महारेराच्या आदेशाचे पालन न करणाऱ्या विकासकांची मालमत्ता जप्त करण्याबाबतची कार्यवाही स्थावर संपदा नियामक प्राधिकरणाच्या (महारेरा) आदेशानुसार जिल्हाधिकारी कार्यालयामार्फत सुरु असल्याचे स्थावर संपदा नियामक प्राधिकरणाने कळविलेले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**गाडीबोरी (जि.यवतमाळ) येथे पोलिसांनी केलेल्या
मारहाणीत तरुणाचा मृत्यू झाल्याबाबत**

(५४) * ४८३८६ श्री.विक्रम काळे : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) गाडीबोरी (जि.यवतमाळ) येथील संजय विठ्ठल बुरकुले या तरुणाचा पोलिसांनी केलेल्या मारहाणीत दिनांक ४ मार्च, २०१९ रोजी वा त्यासुमारास मृत्यू झाला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, यांसदर्भात शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार संबंधित पोलिसांविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) व (२) हे खरे नाही.

दिनांक ४/०३/२०१९ रोजी पोलीस स्टेशन दराटी येथील बिट प्रभारी पोलीस नाईक हे एक पोलीस कर्मचारी व दोन गृह रक्षक दलाच्या जवानासह जुगार रेड कामी मौजा बोरी शिवारात गेले असता पोलिसांना पाहून जुगार खेळणारे लोक पळू लागले. त्यावेळी संजय विठ्ठल बुरकुले हा पैनगंगा नदी पात्राकडून बोरी गावाकडे येत असता शेतात नांगरलेल्या ढेकळात खाली पडला. पोलिसांनी लोकांचे मदतीने त्यास उपचाराकरीता किनवट येथील शासकीय रुग्णालयात नेले असता त्याचा मृत्यू झाला असून मृतकाचे शवविच्छेदन करण्यात आले. मृत्यूच्या कारणाबाबतचा अहवाल वैद्यकीय अधिकारी यांनी व्हिसेरा अहवाल येईपर्यंत राखून ठेवला आहे. सदर आकस्मात मृत्यूच्या तपासात पोलिसांनी मारहाण केल्यामुळे मृत्यू झाल्याचे आढळून आले नाही. मृत्यू प्रकरणी पो.स्टे. दराटी, जि.यवतमाळ येथे आकस्मात मृत्यू क्र.३/१९ फौजदारी प्रक्रिया संहिता कलम क. १७४ प्रमाणे प्रकरण नोंद असून त्याचा तपास सुरु आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मुंबईतील धारावी पुनर्वसन प्रकल्पाची निविदा दुबईच्या
सेकलिक टेक कंपनीला मिळण्याबाबत**

(५५) * ४७६३० प्रा.जोगेन्द्र कवाडे : सन्माननीय गृहनिर्माण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईतील धारावी पुनर्वसन प्रकल्पासाठी शासनाने जागतिक निविदा मागविल्या असता दुबईच्या सेकलिक टेक कंपनीने निविदा प्रक्रिया पूर्ण करूनही सदर कंपनीस निविदा देण्यास टाळाटाळ केली जात असल्याची बाब माहे एप्रिल, २०१९ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आलेली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शासनाने निविदेची मूळ रक्कम किमान ३१५० कोटी ठरविलेली असताना सेकलिक टेक कंपनीने ७२०० कोटी रुपयांची निविदा भरलेली होती व अदानी यांनी फक्त ४५०० कोटी रुपयांची निविदा भरलेली होती, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, निविदा प्रक्रियेत जो जास्त दर देतो त्यास काम दिले जाते असे असतानाही सेकलिक टेक कंपनीला निविदा न देण्याची कारणे काय आहेत,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून निविदा प्रक्रियेत गैरव्यवहार करणाऱ्या अधिकारी व कर्मचाऱ्यांविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील : (१) हे खरे नाही.

(२) होय, हे खरे आहे.

(३) मुख्य भागीदाराची निवड करण्याकरीता दिनांक ०१/०२/२०१९ रोजी मा.मुख्य सचिवांच्या अध्यक्षतेखाली सचिव समितीची बैठक झाली. उक्त बैठकीत रेल्वे जमिनीबाबत सविस्तर चर्चा न झाल्यामुळे याबाबतीत निर्णय सचिव समितीच्या पुढील बैठकीत घेण्याचे ठरले असा धारावी पुनर्वसन प्रकल्पाचा अहवाल आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) विलंब नाही.

वसई-विरार महापालिकेच्या ठेकेदारांनी गैरव्यवहार केल्याबाबत

(५६) * ४७७०१ श्री.आनंद ठाकूर, श्री.हेमंत टकले, श्री.रविंद्र फाटक, श्री.प्रविण दरेकर, श्री.गिरीशचंद्र व्यास, श्री.नागोराव गाणार : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) वसई-विरार महापालिकेच्या २५ ठेकेदारांनी ठेका कर्मचाऱ्यांची आर्थिक पिढवणूक केल्याबाबत तसेच महापालिकेच्या हजारो कंत्राटी कामगारांचे आणि शासनाच्या कराचे तब्बल १२२ कोटी रुपयांचा अपहार केल्याप्रकरणी दिनांक ०४ मार्च, २०१९ रोजी वा त्यासुमारास विरार पोलीस ठाण्यात गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, २५ ठेकेदार, वकील, अभियंते, डॉक्टर, अग्निशमन कर्मचारी, सुरक्षारक्षक, मजूर, वाहनचालक असे एकूण ३ हजार २६५ कर्मचारी कंत्राटी पध्दतीने ठेकेदाराकडे काम करीत होते, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व तदनुसार जबाबदार असणाऱ्याविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१), (२) व (३) वसई-विरार शहर महानगरपालिकेने कंत्राटी कर्मचारी पुरविण्याचा ठेका सन २०१२ ते २०१७-१८ या कालावधीत दिला असल्याचे महानगरपालिकेने कळविले आहे.

- श्री.मनोज पाटील यांनी केलेल्या वैयक्तिक तक्रारीवरून वसई-विरार शहर महानगरपालिकेच्या संबंधित ठेकेदारांविरुद्ध विरार पोलीस ठाणे येथे पो.स्टे.गु.रजि.१८८/२०१९ भादं.विस कलम ४२०, ४०६, ४०८, ४०९, ३४ दिनांक ०२/०३/२०१९ अन्वये गुन्हा नोंद करण्यात आला आहे. सदर प्रकरण आर्थिक गुन्हे शाखा, पालघर यांचेकडे पुढील तपास करणेकरीता वर्ग करण्यात आले आहे.
- विभागीय आयुक्त, कोकण विभाग यांना याप्रकरणी चौकशी करून तीन महिन्यात चौकशी अहवाल सादर करण्याच्या सूचना देण्यात आल्या आहेत.

- सदर प्रकरणी विभागीय आयुक्तांचा अहवाल प्राप्त झाल्यानंतर याबाबत संबंधितांविरुद्ध प्रशासकीय कारवाई करणे प्रस्तावित आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.
-

**मुंबईतील चेंबूर येथील सिध्दार्थ कॉलनीतील
झोपड्यांना आग लागल्याबाबत**

(५७) * ४७३८६ श्री.हरिसिंग राठोड, अॅड.हुस्नबानू खलिफे, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.शरद रणपिसे, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.आनंदराव पाटील : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईतील चेंबूर येथील सिध्दार्थ कॉलनीतील झोपड्यांना दिनांक २६ मार्च, २०१९ रोजी वा त्यासुमारास आग लागल्यामुळे झोपडीवासियांचे नुकसान झाले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर दुर्घटनेतील नुकसानग्रस्त झोपडीवासियांना शासनाने कोणत्या स्वरूपाची मदत केली वा करण्यात येत आहे तसेच वारंवार लागणाऱ्या आगीच्या घटना रोखण्याबाबत कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) चेंबूर (पूर्व) येथील के.एन. गायकवाड रोड, बेगर होम कंपाऊंडच्या मागील झोपड्यांना दिनांक २६/०३/२०१९ रोजी आग लागली होती व सदर आगीत अंदाजे एकूण ३० ते ४० झोपड्यांचे नुकसान झाल्याचे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(२) व (३) मुंबईत वारंवार लागणाऱ्या आगीच्या घटना रोखण्याबाबत बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत खालीलप्रमाणे उपाययोजना करण्यात आल्या आहेत :-

- कम्प्लायन्स सेल (Compliance Cell) द्वारे आस्थापनांची वेळोवेळी पाहणी करण्यात येऊन संबंधितांना आवश्यक त्या प्रतिबंधात्मक उपाययोजना करण्याबाबत कळविण्यात येते.

- महानगरपालिकास्तरावर अग्निशमन दल व आपत्कालीन कक्ष कार्यरत आहे.
- मुंबई अग्निशमन दलामार्फत व विविध एजन्सीकडून उत्तुंग इमारतींच्या अग्निप्रतिबंधक उपाययोजनांची वेळोवेळी तपासणी केली जाते.
- वृत्तपत्रांमधून जाहिरातीद्वारे नागरिकांमधून स्वयंसेवक तयार करून त्यांना अग्निविमोचन करणेबाबतचे प्रात्यक्षिकासह प्रशिक्षण दिले जाते.
- १७ जलद प्रतिसाद वाहने व ३ फायर इंजिन खरेदी करण्यात आले असून, जलद प्रतिसाद वाहन छोट्या अग्निशमन केंद्रावर तैनात करण्यात आले आहे.
- प्रतिसादात्मक वेळेमध्ये सुधारणा करण्याच्यादृष्टीने फायर बाईकची खरेदी करण्याकरीता निविदा प्रक्रिया सुरु आहे.
- विविध परिसरातील ५००० पेक्षा जास्त अग्निशमन स्वयंसेवकांना अग्निसुरक्षेसंबंधी प्रशिक्षण देण्यात आले असून, दुर्घटनेच्या वेळी त्यांचा उपयोग करून घेण्यात येतो.

सदर दुर्घटनेतील क्षतीग्रस्त कुटुंबियांना प्रतिकुटुंब रुपये ५०००/- इतके अनुदान देण्याची कार्यवाही करण्यात येत असल्याचे मदत व पुनर्वसन विभागाने कळविले आहे.

**बाचणी (ता.कागल) व बामणे (ता.भुदरगड, जि.कोल्हापूर) येथे
पोलिसांनी बनावट नोटा जप्त केल्याबाबत**

(५८) * ४६५५३ श्री.हेमंत टकले, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.किरण पावसकर, श्री.आनंद ठाकूर, अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.विक्रम काळे, श्री.सतिश चव्हाण, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.अनिकेत तटकरे, श्री.जगन्नाथ शिंदे, श्री.रामराव वडकुते, श्री.खवाजा बेग, श्री.अब्दुल्लाखान दुराणी, श्री.अनिल भोसले : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कोल्हापूर जिल्ह्यातील बाचणी (ता.कागल) व बामणे (ता.भुदरगड) येथे पोलिसांनी २० लाख रुपयांच्या बनावट नोटा दिनांक २१ मार्च, २०१९ रोजी वा त्यासुमारास जप्त केल्या आहेत, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, यासंदर्भात शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार संबंधितांविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) सदर प्रकरणी चार आरोपींविरुद्ध कागल पोलीस ठाणे कोल्हापूर येथे गु.र.क्र. ७७/२०१९ अंतर्गत भा.दं.वि.कलम ४८९ (अ)(ब)(क)(ड), ४२० व ३४ अन्वये गुन्हा दाखल करण्यात आला असून आरोपींना अटक करण्यात आली आहे. सदर गुन्ह्याचा पुढील तपास सुरु आहे.

(३) विलंब झालेला नाही.

म्हाडाकडून गृहनिर्माण संस्थांना २१ वर्षांच्या थकीत सेवाशुल्काचे देयके पाठविण्यात आल्याबाबत

(५९) * ४६९१४ अॅड.अनिल परब, डॉ.(श्रीमती) मनिषा कायंदे, श्री.रविंद्र फाटक, श्री.विलास पोतनीस : सन्माननीय गृहनिर्माण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईतील म्हाडाच्या बहतांश वसाहतीसाठी म्हाडाने पूर्वीच्याच धोरणाची पुनरावृत्ती करून गृहनिर्माण संस्थांना लाखो रुपयांच्या सेवाशुल्क थकबाकी भरण्याकरीता देयके पाठविण्यात आल्याचे माहे एप्रिल, २०१९ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, म्हाडाकडून बोरीवली (पूर्व) येथील एम.एच.बी. कॉलनीतील २६ गृहनिर्माण संस्थांना थकीत सेवाशुल्कापोटी लाखो रुपयांची देयके पाठविण्यात आली असून ८० घरांच्या संस्थेस ७० लाखांचे देयके तर दहिसर पूर्वेतील शैलेंद्रनगर वसाहतीतील गुलमर्ग तरंग सोसायटीस २४ लाख रुपयांचे देयके पाठविण्यात आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, शासनाच्या नियमानुसार साधारण तीन वर्षापेक्षा जास्त कालावधीसाठी थकीत रक्कमेची मागणी करता येत नसतानाही म्हाडाने २१ वर्षांच्या थकबाकीची वसुली करण्याचे काम सुरु केल्यामुळे रहिवाश्यांमध्ये तीव्र नाराजीची भावना पसरली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय निष्पन्न झाले आहे तसेच म्हाडाकडून वसूल करण्यात येत असलेल्या सेवा शुल्काचे दर कमी करण्याबाबत शासनाकडून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील : (१) व (२) म्हाडाच्या मुंबई मंडळाच्या अंतर्गत येणाऱ्या वसाहतीमधील गाळेधारकाना/संस्थाना सेवाशुल्काची थकीत रक्कम भरण्यासाठी नोटीसा बजावण्यात आल्या आहेत.

(३) म्हाडा वसाहतीसाठी दिनांक १/४/१९९८ पासून वाढीव सेवाशुल्क लागू करण्यात आले आहेत. मात्र, रहिवाशांच्या विनंतीनुसार, सुधारित दराने सेवाशुल्क वसुली करणे थांबविण्यात आले होते. भारताचे नियंत्रक व महालेखापरिक्षक यांनी सेवाशुल्कामध्ये सुधारणा न केल्यामुळे म्हाडाला मोठी आर्थिक तुट सोसावी लागण्याबाबत आक्षेप काढले आहेत. तसेच लोकलेखा समितीने दिनांक ८/६/२०१६ रोजी झालेल्या साक्षीच्यावेळी सदर आर्थिक तुट भरून काढण्यासाठी म्हाडाने धोरण स्विकारून ठोस कार्यवाही करण्याचे निर्देश दिलेले आहेत. तदनंतर, म्हाडा प्राधिकरणाने केलेल्या ठरावानुसार म्हाडाने सेवाशुल्काची थकीत रक्कम वसुली करण्याबाबत नोटीसा निर्गमित केल्या आहेत. काही संस्थानी सुधारित दरानुसार सेवाशुल्काची थकीत रक्कम अदा केलेली आहे. तथापि, काही संस्थानी या नोटीशीबाबत म्हाडाकडे नाराजी व्यक्त केली आहे.

(४) म्हाडा वसाहतीच्या थकीत वाढीव सेवाशुल्कासंदर्भात मा.मंत्री, गृहनिर्माण यांच्या अध्यक्षतेखाली मा.विधान मंडळ सदस्यांची समिती शासनाच्या दिनांक २७/०३/२०१८ च्या शासन निर्णयान्वये गठीत करण्यात आली असून सदर समितीने केलेल्या शिफारसी शासनाच्या विचाराधीन आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**पुणे शहरात पाणीपुरवठा करणाऱ्या धरणामध्ये पुरेसा
पाण्याचा साठा उपलब्ध नसल्याबाबत**

(६०) * ४७४४० श्री.अनिल भोसले : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे शहरात पाणीपुरवठा करणाऱ्या धरणामध्ये पुरेसा पाण्याचा साठा उपलब्ध नसल्यामुळे पुणे महापालिकेच्या आयुक्तांनी शहरातील बांधकामे, सिमेंट रस्त्यांची कामे, वॉशिंग सेंटर आणि जलतरण तलाव आदींना पिण्यायोग्य पाणी वापरण्यास बंदी आदेश दिले आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, आयुक्तांच्या आदेशाची दखल न घेता शहरात बांधकाम व सिमेंटच्या रस्त्यांच्या कामासाठी सर्रास पिण्यायोग्य पाणी वापरण्यात येत असून पाणी वापरावरील तपासणीकरीता महापालिकेकडे कोणतीही यंत्रणा कार्यान्वित नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय निष्पन्न झाले व त्यानुसार जबाबदार असलेल्या महानगरपालिका अधिकारी व बांधकाम व्यवसायिक तसेच सिमेंटच्या रस्त्याचे काम करणाऱ्या ठेकेदारावर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) असे परिपत्रक आयुक्त, पुणे महानगरपालिका यांनी दिनांक २५/०१/२०१९ रोजी जारी केले आहेत, हे खरे आहे.

(२) व (३) पिण्याच्या पाण्याच्या अनियमित वापरावरील तपासणीकरीता पुणे महानगरपालिकेमार्फत खालील दक्षता घेण्यात येत असल्याचे पुणे महानगरपालिकेने कळविले आहे :-

- ज्या ठिकाणी काँक्रीट रस्त्याचे काम चालू आहे त्या ठिकाणी पुणे महानगरपालिकेच्या संबंधित अधिकाऱ्यांमार्फत मैलापाणी शुध्दीकरण केंद्रातील प्रक्रिया केलेले पाणी किंवा बोअरवेलचे पाणी वापरण्यासंदर्भात वेळोवेळी समक्ष सूचना देण्यात येतात.
- तसेच वेळोवेळी स्थळपाहणी करून तपासणी करण्यात येते.

- ज्या ठिकाणी काँक्रीट रस्त्यास अथवा बांधकामास पिण्याचे पाणी वापरण्यात येत असल्याचे निदर्शनास येते. अशा ठिकाणी संबंधितांवर दंडात्मक कारवाई करण्यात येते.
- स्वारगेट चौकातील उड्डाणपूल रस्त्यावर ठेकेदारामार्फत पिण्याचे पाणी वापरले जात असल्याचे निदर्शनास आल्याने सदर ठेकेदारारविरुद्ध दंडात्मक कारवाई करण्यात आलेली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**वसई-विरारमध्ये महापालिकेच्या नावाने बाजार शुल्कासह
जीएसटीही वसूल करित असल्याबाबत**

(६१) * ४७८०२ श्री.रविंद्र फाटक, अॅड.अनिल परब, श्री.विलास पोतनीस :

सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) वसई विरार शहर महानगरपालिकेने १८ ठिकाणी परवानगी दिलेल्या अधिकृत फेरीवाल्यांकडून गुंड प्रवृत्तीचे लोक महापालिकेच्या नावाने बाजार शुल्कासह जीएसटीही वसूल करित असून महापालिकेच्या पावत्या हुबेहुब छापून, बनावट सही, शिक्क्याचा सर्रास वापर करून प्रचंड प्रमाणावर गैरव्यवहार करित असल्याची बाब माहे नोव्हेंबर, २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त गैरव्यवहाराबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार सर्व संबंधित दोषींविरोधात कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) अशा स्वरूपाची बातमी (दिनांक २१/११/२०१८) माहे नोव्हेंबर, २०१८ मध्ये वृत्तपत्रात प्रसिध्द झाली होती, ही वस्तुस्थिती आहे.

(२) वसई-विरार शहर महानगरपालिकेने २४ दैनंदिन व ८ आठवडी बाजारांच्या बाजार कर वसुलीचे काम निविदा प्रक्रियेद्वारे ठेका पध्दतीने दिले आहे.

वस्तु व सेवा कर लागू झाल्यानंतर उक्त कर बाजार करावरही लागू केल्यानंतर ठेकेदाराने फेरीवाल्यांकडून बाजार कराच्या रकमेव्यतिरिक्त वस्तु व सेवा कर वसूल केला, ही वस्तुस्थिती आहे.

सदर बाबत वृत्तपत्रात बातमी छापून आल्यानंतर वसई-विरार शहर महानगरपालिकेने संबंधित ठेकेदारास नोटीस दिली असून व ठेकेदाराने फेरीवाल्यांकडून वसूल केलेली वस्तु आणि सेवा कराची रक्कम परत केली असल्याचे वसई-विरार शहर महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

तारकर्ली (जि.सिंधुदुर्ग) येथे बंदर बांधलेल्या जेटीवर अज्ञातांनी खड्डे खोदून अतिक्रमण केल्याबाबत

(६२) * ४८५१३ अॅड.निरंजन डावखरे : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) तारकर्ली (जि.सिंधुदुर्ग) येथे बंदर विभागाच्यावतीने वर्षभरापूर्वी लाखो रुपये खर्च करून बांधलेल्या जेटीवर अज्ञातांनी खड्डे खोदल्याचे व अतिक्रमण केल्याचे माहे मे, २०१९ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत बंदर विभागाने कोणतीही कारवाई केलेली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, शासकीय मालमत्तेचे नुकसान केल्याप्रकरणी चौकशी करून संबंधितांवर गुन्हे दाखल करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) होय.

(२) व (३) सदर प्रकरणी अज्ञातांविरुद्ध मालवण पोलीस ठाणे येथे दिनांक १६/०५/२०१९ रोजी फौजदारी गुन्हा दाखल केलेला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

दहिसर (मुंबई) येथील भूखंड महापालिकेच्या ताब्यात नसल्याबाबत

(६३) * ४७५१० श्री.प्रसाद लाड : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) दहिसर येथील न.भू.क्र. १४०१ हा भूखंड क्रीडांगणासाठी आरक्षित करण्यात आल्यानंतर जमीन मालकाने ४५८५.१३ चौ.मी. क्षेत्राची जमीन संपादन करण्यासाठी महापालिकेला खरेदी सूचना केली होती, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, जमीन संपादनासाठी महापालिकेने दिनांक १२ डिसेंबर, २००५ रोजी खरेदी प्रस्ताव मांडला असून त्यासाठी जिल्हाधिकाऱ्यांकडे दिनांक २० डिसेंबर, २००५ रोजी अर्ज करून खरेदीसाठी ५० टक्के मोबदला म्हणजेच ७ कोटी १० लाख २ हजार १०१ रुपये बिनव्याजी दिले असून जमीन मोजणीसाठी ४५ हजार भरून १५ वर्षे उलटूनही महानगरपालिका प्रशासनाने भूखंड ताब्यात घेण्याबाबत कोणतीही कार्यवाही केली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार संबंधित दोषीविरोधात कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) सदर जमीन संपादित करण्यासाठी जमीन मालकाने बृहन्मुंबई महानगरपालिकेस दिनांक २२/०६/२००५ रोजी महाराष्ट्र प्रादेशिक व नगररचना अधिनियम, १९६६ च्या कलम १२७ मधील तरतुदीनुसार खरेदी सूचना बजावली होती.

(२), (३) व (४) सदर भूसंपादन प्रस्ताव दिनांक २०/१२/२००५ रोजी महानगरपालिकेमार्फत जिल्हाधिकारी (मुंबई उपनगर जिल्हा) यांच्याकडे पाठविण्यात आला होता. त्यानुषंगाने सदर जमिनीची संयुक्त मोजणी दिनांक २७/०६/२०११ रोजी करण्यात आली.

तदनंतर विशेष भूसंपादन अधिकारी यांनी जमिनीच्या अंदाजित मोबदला रकमेच्या ५०% इतकी रक्कम (रुपये ७.१० कोटी) बिनव्याजी ठेव स्वरूपात जमा करण्यास दिनांक ०३/११/२०११ रोजी कळविले होते. तथापि, संयुक्त मोजणी नकाशा प्राप्त न झाल्यामुळे सदर रक्कम भरण्यात आली नाही.

दरम्यानच्या कालावधीत जमीन मालकाने सदर आरक्षण व्यपगत करण्याबाबत मा.उच्च न्यायालयात याचिका क्रमांक ८९५/२०१० दाखल केली. सदर याचिका दिनांक १७/०६/२०१३ रोजीच्या आदेशान्वये मा.न्यायालयाने खारीज करतांना याचिकाकर्त्याने दिनांक २२/०६/२००५ रोजी दिलेली खरेदी सूचना रद्दबादल ठरवली व जमीन मालकास पुन्हा खरेदी सूचना बजावण्यास मुभा दिली आहे. परंतु अद्यापि जमीन मालकाने नव्याने खरेदी सूचना बजावली नसल्यामुळे भूसंपादनाबाबत पुढील कार्यवाही करण्यात आली नसल्याचे महानगरपालिकेमार्फत कळविण्यात आले आहे

विकास नियोजन आराखडा २०३४ मध्ये सदर जागेवरील क्रीडांगणाचे आरक्षण कायम ठेवण्यात आले आहे.

मुंबईतील मरोळ येथील न्यू टेक्निकल एरिया एसआरए प्रकल्प प्रलंबित असल्याबाबत

(६४) * ४८६७५ श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, श्री.प्रविण दरेकर, श्रीमती स्मिता वाघ : सन्माननीय गृहनिर्माण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
(१) मुंबईतील मरोळ पाईपलाईन येथील न्यू टेक्निकल एरिया एसआरए प्रकल्प गत अनेक वर्षांपासून विकासकाच्या नाकर्तेपणामुळे प्रलंबित असल्याची बाब निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,
(२) असल्यास, सदर एसआरए प्रकल्पातील झोपडीधारकांचे गत काही वर्षांचे भाडे थकविण्यात आले असून उक्त प्रकल्पासाठी बांधण्यात आलेले ट्रान्जीस्ट कॅम्प सुध्दा मोडकळीस आल्यामुळे रहिवाश्यांचे जीव धोक्यात आल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी एसआरए प्राधिकरणाकडे वारंवार तक्रार करूनही कोणतीही कार्यवाही करण्यात आलेली नसल्याबाबत शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे व त्यानुषंगाने सदर प्रलंबित प्रकल्प पूर्ण करण्याबाबतची सद्यःस्थिती काय आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील : (१) अंशतः खरे आहे.

सदर योजनेतील पुनर्वसन इमारतीच्या आराखड्यांना झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरणाने दिनांक १६/०८/२००६ रोजी मंजूरी दिलेली आहे. सदर जागेवर एकूण ४ पुनर्वसित इमारती असून त्यापैकी इमारत क्र. १ चे बांधकाम पूर्ण झालेले असून इमारत क्र. ४ चे तळमजला+१२ मजले इतके आरसीसी बांधकाम पूर्ण झालेले आहे. इमारत क्र. १ ला अंशतः भोगवटा प्रमाणपत्र देण्यात आलेले आहे.

(२) विकासकाकडून झोपडीधारकांचे भाडे थकीत असल्यास त्याबाबत झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरणाच्या परिपत्रक क्र. १५३, १६६ व १५३अ नुसार झोपडीधारकास थकीत भाडे मिळवून देण्याची तरतुद आहे.

तथापि, प्रश्नांकित योजनेतील रहिवाश्यांनी थकीत भाडे मिळवून देण्यासाठी झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरणाकडे तक्रार केलेली नाही. तसेच झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरणाने संक्रमण शिबीरामध्ये आवश्यक त्या दुरुस्त्या करून स्ट्रक्चर्स स्टॅबिलिटी प्रमाणपत्र देण्याबाबत विकासकाला निर्देश देण्यात आले असल्याबाबत प्राधिकरणाचा अहवाल आहे.

(३) महाराष्ट्र झोपडपट्टी क्षेत्र (सु.नि. व पु.) अधिनियम, १९७१ च्या कलम १३(२) अन्वये विकासक बदलण्याबाबत दिनांक ३०/११/२०१८ रोजी मुख्य कार्यकारी अधिकारी, झोपुप्रा यांनी सुनावणी घेतली असून विकासकाविरुद्ध कलम १३(२) अन्वये कार्यवाही सुरु करण्यात आली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**लोअर परळ येथील फिनिक्स मॉल समोरील गटारामध्ये
पडून पादचारी जखमी झाल्याबाबत**

(६५) * ४६९२६ श्री.विलास पोतनीस : तारांकित प्रश्न क्रमांक ४२०६३ ला दिनांक १८ जुलै, २०१८ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) लोअर परळ येथील दीपक सिनेमागृहानजीकच्या उघड्या गटारामध्ये पडून प्रसिध्द पोटविकार तज्ञ डॉ.दीपक अमरापूरकर यांचा सन २०१७ मधील पावसाळ्यात मृत्यू झाल्यानंतर मुंबई महानगरपालिकेने उघड्या गटारावर जाळ्या बसविण्याचा निर्णय घेतला होता, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, लोअर परळ येथील फिनिक्स मॉल समोरील उघड्या गटारामध्ये पडून एक पादचारी जखमी झाल्याची घटना दिनांक २६ एप्रिल, २०१९ रोजी वा त्यासुमारास घडल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर घटनेची शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय निष्पन्न झाले, सदर प्रकरणातील दोषींवर आजतागायत कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे तसेच मुंबईत अशा घटनांची पुनरावृत्ती होवू नये याकरीता शासनाकडून कोणती खबरदारी घेण्यात आली वा येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) बृहन्मुंबई महानगरपालिका क्षेत्रातील शहर विभागात २१५२ व उपनगरातील ७७३ पूर प्रवण स्थळांवरील पर्जन्य जलवाहिन्या मनुष्य प्रवेशिकांवर (मॅनहोल) महानगरपालिकेमार्फत सुरक्षित जाळ्या बसविण्यात आल्या आहेत.

(२) लोअर परळ येथील फिनिक्स मॉल समोरील उघड्या गटारामध्ये पडून एक पादचारी जखमी झाल्याची घटना दिनांक २५ एप्रिल, २०१९ रोजी घडली होती ही वस्तुस्थिती आहे.

(३) सदर घटनेची बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत चौकशी करण्यात आली आहे.

सदर दुर्घटनाग्रस्त जागा ही खाजगी मालकीची असून, सदर उघडे गटार हे लक्ष्मी वुलन मिल या खाजगी मालमत्तेच्या परिसरातील आहे. तसेच, सदर ठिकाणी खाजगी कंत्राटदारामार्फत चेंबर दुरुस्तीचे काम सुरु होते. त्यामुळे सदर उघड्या मॅनहोलवर झाकण बसविणे तथा त्यांची दुरुस्ती इत्यादी बाबी मालमत्तेचे मालक/व्यवस्थापक यांच्या अखत्यारीत येते.

तथापि, सदर प्रकरणी निष्काळजीपणाबाबत संबंधित मालकाला दिनांक २७ एप्रिल, २०१९ रोजी ताकीदपत्र देण्यात आले असल्याचे महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबई शहर व उपनगरातील नाल्यांच्या सफाईकरीता महानगरपालिका कोटयवधीचा खर्च करीत असल्याबाबत

(६६) * ४७१५७ अॅड.हुस्नबानू खलिफे, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.अमरनाथ राजूरकर, श्री.शरद रणपिसे, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईत यंदा पावसाळ्यापूर्वी शहर व उपनगरातील लहान-मोठ्या नाल्यांच्या सफाईकरीता कोटयवधी रुपये महानगरपालिका खर्च करणार असल्याचे दिनांक ६ मार्च, २०१९ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त सफाईच्या कामाचे मूल्यमापन करण्यासाठी थर्ड पार्टी ऑडिटरची महापालिकेने नियुक्ती न केल्यामुळे सदर कामात गैरव्यवहार होण्याची भिती निर्माण झाली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, शासनाने कामाचे मूल्यमापन करण्याकरीता व खरोखर नालेसफाई झाली आहे किंवा नाही याची शहानिशा करण्याकरीता सक्षम यंत्रणा निर्माण करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेन्द्र फडणवीस : (१) बृहन्मुंबई महानगरपालिका क्षेत्रातील शहर, पश्चिम उपनगरे आणि पूर्व उपनगरातील मोठे व छोटे नाले तसेच मिठी नदीमधील गाळ काढण्याच्या कामाकरीता सन २०१९-२० च्या अर्थसंकल्पामध्ये महानगरपालिकेमार्फत रुपये १६३ कोटी इतक्या रकमेची तरतुद करण्यात आली असून, सदर कामाचा कंत्राट खर्च रुपये १५४ कोटी असल्याचे महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(२) व (३) सदर नालेसफाईच्या कामाकरीता महानगरपालिकेमार्फत थर्ड पार्टी ऑडिटरची नेमणूक करण्यात आली नाही.

तथापि, सदर कामाचे मूल्यमापन करण्यासाठी व नालेसफाई झाली आहे किंवा नाही याची खातरजमा करण्याकरीता सक्षम यंत्रणा निर्माण करण्याबाबत बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत खालीलप्रमाणे कार्यवाही करण्यात आली/येत आहे :-

- नाल्यातील काढण्यात आलेला गाळ वाहून नेणाऱ्या वाहनांची नोंद संगणकीय प्रणालीमध्ये नोंद करण्यात आली असून, नोंद करण्यात आलेल्या वाहनांव्यतिरिक्त इतर कोणत्याही वाहनांमधून गाळ वाहून नेण्यात येणार नाही याची दक्षता घेण्यात आली आहे.
- एका नाला प्रणालीसाठीचे वाहन दुसऱ्या नाला प्रणालीतील गाळ वाहून नेण्यासाठी वापरण्यात येत नाही.
- गाळ वाहून नेणाऱ्या नोंदणीकृत वाहनांवर व्ही.टी.एस. यंत्रणा कार्यान्वित करण्यात आली असून, सदर यंत्रणा महानगरपालिकेच्या सर्व्हरशी जोडण्यात आली आहे.
- गाळ वाहून नेणाऱ्या वाहनांचे वजन महानगरपालिकेच्या वजनकाट्यावर करण्यात येत असून, त्याकरीता प्रत्येक वजनकाट्यावर महानगरपालिकेच्या कर्मचारीवृदांची तीन पाळ्यांमध्ये नेमणूक करण्यात आली आहे.
- सदर वजनकाट्यांवर गाळाने भरलेल्या तसेच रिकाम्या गाड्यांचे वजन करण्यात येत असून, प्रत्येक वजनकाट्यावर सी.सी.टी.व्ही. यंत्रणा कार्यान्वित केलेली आहे.

- तसेच, गाळाने भरलेल्या गाडीच्या वजनाची नोंद वजनकाट्याच्या पावतीवर तसेच व्ही.टी.एस. यंत्रणेच्या पावतीवर सुध्दा घेण्यात येते.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील स्वातंत्र्यासाठी लढा देणाऱ्या माजी स्वातंत्र्य
सैनिकांचे विविध प्रश्न प्रलंबित असल्याबाबत**

(६७) * ४७८७२ श्री.सतेज ऊर्फ बंटी पाटील, श्री.शरद रणपिसे, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.आनंदराव पाटील, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप : सन्माननीय माजी सैनिकांचे कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) स्वातंत्र्यासाठी लढा देणाऱ्या राज्यातील माजी स्वातंत्र्य सैनिकांचे विविध प्रश्न तसेच मागण्या प्रलंबित असल्याचे दिनांक २१ फेब्रुवारी, २०१९ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पुणे येथील किर्तीचक्र मिळविणारे सेवानिवृत्त नायब सुभेदार श्री.संतोष राळे यांना आपल्या जमिनीच्या हक्कासाठी शासनाकडे वारंवार विनंती करूनही जमीन मिळाली नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, माजी स्वातंत्र्य सैनिकांचे प्रलंबित प्रश्न निकाली काढण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.संभाजी पाटील-निलंगेकर : (१) हे खरे नाही.

तथापि, माजी सैनिक श्री.संतोष राळे यांचे जमीन मागणीबाबत प्रस्ताव जिल्हाधिकारी, पुणे यांनी विभागीय आयुक्त, पुणे विभाग यांच्याकडे दिनांक २१/२/२०१९ अन्वये प्रस्ताव सादर केला आहे.

(२) व (३) हे खरे आहे.

श्री.संतोष राळे हे भारतीय लष्करातील सेवानिवृत्त नायब सुभेदार असून त्यांना किर्ती चक्र या शौर्य पदक पुरस्काराने गौरविण्यात आले आहे. श्री.राळे यांनी मौजे वडगांवशेरी (ता.हवेली, जि.पुणे) येथील सर्व्हे नंबर १,

प्लॉट नंबर १२ मधील ३०० चौ.मी. निवासी भूखंड मिळविण्याबाबत केलेल्या विनंतीच्या अनुषंगाने विभागीय आयुक्त, पुणे यांनी दिनांक १२/३/२०१९ रोजीच्या पत्रान्वये प्रस्ताव शासनास सादर केलेला आहे. सदर प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**जळगांव येथे पोलीस गृहनिर्माण सोसायटी निर्माण करण्याच्या
नावाखाली आर्थिक फसवणूक होत असल्याबाबत**

(६८) * ४८२३५ श्रीमती स्मिता वाघ : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) जळगांव येथे एका पोलीस अधिकाऱ्याकडून ५२ पोलिसांची गृहनिर्माण सोसायटी निर्माण करणाऱ्या नावाखाली अडीच कोटी रुपयाची आर्थिक फसवणूक केल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे, त्याबाबत शासनाची भूमिका काय आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) व (२) तत्कालीन पोलीस निरीक्षक, मानव संसाधन विभाग व इतर ५४ कर्मचाऱ्यांनी खाजगीरित्या एकत्र येवून तत्कालीन पोलीस निरीक्षक, मानव संसाधन विभाग यांचे नावावर ३ एकर व पोलीस हेड कॉन्टेबल यांचे नावावर २ एकर अशी एकूण ५ एकर जमीन खरेदी केल्याचे निदर्शनास आले. तसेच सदर जमीन N.A. (बिनशेती) होण्यासाठी जिल्हाधिकारी, जळगाव यांच्याकडे परवानगी अर्ज मार्च, २०१८ मध्ये दिला असल्याचे दिसून येते. सदर जमीन व्यवहाराशी जळगाव पोलीस विभागाचा काही एक संबंध नाही. सदरचा व्यवहार हा खाजगीरित्या तत्कालीन पोलीस निरीक्षक व इतर कर्मचाऱ्यांनी केलेला आहे.

या प्रकरणी गृहनिर्माण सोसायटीशी संबंधित प्लॉटधारक कर्मचाऱ्यांनी विशेष पोलीस महानिरीक्षक, नाशिक परिक्षेत्र, नाशिक यांच्याकडे केलेल्या तक्रार अर्जातील बाबींची पोलीस निरीक्षक, मानव संसाधन विभाग यांचे मार्फत चौकशी सुरु आहे.

(३) विलंब झालेला नाही.

**कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिका शहरातील
इमारती मोडकळीस आल्याबाबत**

(६९) * ४८५९९ श्री.नागोराव गाणार, प्रा.अनिल सोले, श्री.गिरीशचंद्र व्यास, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.प्रविण दरेकर, श्री.रामदास आंबटकर, प्रा.जोगेन्द्र कवाडे : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिका प्रशासनाने तयार केलेल्या धोकादायक आणि अतिधोकादायक इमारतींच्या यादीनुसार तब्बल ३७८ इमारती मोडकळीस आल्याची बाब माहे एप्रिल, २०१९ च्या चौथ्या आठवड्यात निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर इमारतीमध्ये २५ वर्षांहून अधिक काळ रहिवाशी रहात असून प्रशासनाने रहिवाशांना घरे निकामी करण्याची नोटीस दिली असल्यामुळे ऐन पावसाळ्याच्या आगमनापूर्वी हजारो कुटुंबे बेघर होणार आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर इमारतीच्या पुनर्विकासात रहिवाशांचे हक्क अबाधित ठेवण्याकरीता मालक-रहिवासी यांच्यात प्रशासनाने करार करणे गरजेचे आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेन्द्र फडणवीस : (१), (२), (३) व (४) कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेने शासन परिपत्रक दिनांक ०५/११/२०१५ नुसार महानगरपालिका हद्दीतील सर्वेक्षण केले असून त्यानुसार कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिका क्षेत्रातील एकूण ४७३ इमारती धोकादायक म्हणून घोषित केल्या आहेत. सदर इमारतींचे वर्गीकरण खालीलप्रमाणे आहे :-

वर्गीकरण	इमारतीचे प्रकार	एकूण इमारती
सी-१	अतिधोकादायक, राहण्या अयोग्य व तात्काळ निष्कासित करणे.	१९१
सी-२ए	इमारत रिकामी करून संरचनात्मक दुरुस्ती करणे प्रवर्गामध्ये मोडणाऱ्या इमारती.	११७
सी-२बी	इमारत रिकामी न करता संरचनात्मक दुरुस्ती करणे प्रवर्गामध्ये मोडणाऱ्या इमारती.	१५३
सी-३	इमारती किरकोळ दुरुस्ती प्रवर्गामध्ये मोडणाऱ्या इमारती.	१२
एकूण		४७३

कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिका क्षेत्रातील धोकादायक इमारतीबाबत खालीलप्रमाणे कार्यवाही केली आहे.

- सी-१ वर्गीकरणातील १९१ इमारतीपैकी ०२ इमारती निष्कासित करण्यात आलेल्या आहेत.
- उर्वरित ४७१ इमारतींना महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियम १९४९ च्या कलम २६४, २६५ व २६८ अन्वये महानगरपालिकेमार्फत नोटीस देण्यात आल्याचे कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेने कळविले आहे.

जुन्या/मोडकळीस आलेल्या इमारतीबाबत पावसाळ्यापूर्वी करावयाच्या कार्यवाहीबाबत शासन परिपत्रक दिनांक ५/११/२०१५ नुसार कार्यवाही करण्याच्या सूचना आयुक्त, कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिका यांना देण्यात आलेल्या आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**उरण येथील जे.एन.पी.टी. प्रकल्पामध्ये बाधित झालेल्या
हनुमान कोळीवाड्याचे पुनर्वसन करणेबाबत**

(७०) * ४८६३४ श्री.रमेशदादा पाटील, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.निलय नाईक, श्री.प्रविण दरेकर : तारांकित प्रश्न क्रमांक ४४६५८ ला दिनांक २८ नोव्हेंबर, २०१८ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नवी मुंबईतील उरण येथील जे.एन.पी.टी. प्रकल्पामध्ये बाधित झालेल्या हनुमान कोळीवाड्याचे पुनर्वसन केले नसल्याची बाब माहे मे, २०१९ च्या दुसऱ्या सप्ताहात निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, दिनांक ८ नोव्हेंबर, २०१६ रोजीच्या पत्रान्वये हनुमान कोळीवाडा गावाच्या पुनर्वसनासाठी जवाहरलाल नेहरु पोर्ट ट्रस्ट यांनी जमीन उपलब्ध करून द्यावी व पुनर्वसनाची कार्यवाही करावी तसेच सध्याची जमीन जे.एन.पी.टी. ने ताब्यात घेऊन योग्य वापर करण्याचे निदेश दिले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी लोकप्रतिनिधी व बाधित झालेल्या रहिवाशांनी वारंवार तक्रार करूनही शासनाने दखल घेतलेली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने हनुमान कोळीवाड्याचे पुनर्वसन करणेबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१), (२), (३) व (४) हनुमान कोळीवाडा गावाच्या पुनर्वसनाच्या अनुषंगाने विधानसभा विनंती अर्ज समितीने शिफारस केल्यानुसार शासनाच्या दिनांक ०८/११/२०१६ च्या पत्रान्वये हनुमान कोळीवाडा गावाच्या पुनर्वसनासाठी जवाहरलाल नेहरु पोर्ट ट्रस्ट यांनी जमीन उपलब्ध करून पुनर्वसनाची कार्यवाही करणेबाबत तसेच सदर जमीन जे.एन.पी.टी. ने ताब्यात घेऊन योग्य वापर करण्याचे निदेश दिले आहेत.

हनुमान कोळीवाडा गावातील २५६ कुटुंबांचे जसखार पोलीस स्थानकासमोरील मोकळ्या जागेत फेरपुनर्वसन करण्याच्या अनुषंगाने नकाशा/आराखडा सादर करण्याविषयी जे.एन.पी.टी. यांना जिल्हाधिकारी, रायगड यांचेकडून दिनांक २७/०४/२०१७ रोजी कळविण्यात आले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**ठाणे येथील रुग्णालयांनी अग्निशमन विभागाची परवानगी
न घेता रुग्णालये सुरु केल्याबाबत**

(७१) * ४६९३३ श्री.किरण पावसकर, श्री.हेमंत टकले, श्री.आनंद ठाकूर, अॅड.राहुल नार्वेकर, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.खवाजा बेग, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.विक्रम काळे, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.अनिकेत तटकरे, श्री.जगन्नाथ शिंदे, श्री.रामराव वडकुते, श्री.अनिल भोसले, श्री.प्रसाद लाड : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) ठाणे येथील ७० रुग्णालयांनी अग्निशमन विभागाची परवानगी न घेता रुग्णालये सुरु केल्याची बाब माहे मार्च, २०१९ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून संबंधित रुग्णालयांविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) व (२) होय, हे खरे आहे.

(३) ठाणे महानगरपालिकेच्या हद्दीत असलेल्या एकूण ३४८ रुग्णालयांपैकी ५९ रुग्णालये डे केअर सेंटर असल्याने या आस्थापनांना अग्निशमन विभागाचे ना-हरकत प्रमाणपत्राची आवश्यकता नाही.

२०५ रुग्णालयांना ना-हरकत प्रमाणपत्र दिले असल्याचे आढळून आले आहे.

उर्वरीत ८३ रुग्णालयांपैकी ११ रुग्णालये बंद असून १५ रुग्णालये सील करण्यात आली आहेत, तर ५७ रुग्णालयांविरुद्ध महानगरपालिका स्तरावर कारवाई सुरु आहे.

**मुंबईतील अंधेरी येथील प्रादेशिक परिवहन विभागाच्या भूखंडावरील
झोपडपट्टी पुनर्विकास योजनेत गैरव्यवहार झाल्याबाबत**

(७२) * ४६५४० श्री.धनंजय मुंडे, श्री.अनिकेत तटकरे, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.खवाजा बेग, श्री.विक्रम काळे, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.जगन्नाथ शिंदे, श्री.किरण पावसकर : सन्माननीय गृहनिर्माण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अंधेरी, मुंबई येथील प्रादेशिक परिवहन विभागाच्या भूखंडावरील झोपडपट्टी पुनर्विकास योजनेसाठी माहे मार्च, २०१९ मध्ये वा त्यादरम्यान नव्याने मे.शिव इन्फ्राव्हिजन कंपनीची विकासक म्हणून निवड करण्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर पुनर्विकास प्रकल्पासाठी यापूर्वी लाच देण्याच्या आरोपाखाली सक्त वसुली संचालनालयाने आरोपपत्र दाखल केलेल्या व्यक्तीच्या सहयोगी कंपनीचीच पुन्हा निवड करण्यात आल्याबाबतची तक्रार निवड प्रक्रियेतील सहभागी कंपनी एल.अॅण्ड.टी.च्या अधिकाऱ्याने व अन्य काही लोकांनी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर तक्रारीच्या अनुषंगाने शासनाने संयुक्त चौकशी समिती स्थापन करून चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) व (३) अशा आशयाच्या तक्रारी लाचलुचपत प्रतिबंधक विभागाकडे प्राप्त झाल्या आहेत, तक्रारीच्या अनुषंगाने संयुक्त चौकशी समिती स्थापन करण्यात आलेली नाही. लाचलुचपत प्रतिबंधक विभागाकडे प्राप्त झालेल्या तक्रार अर्जावर कार्यवाही सुरु असल्याचा लाचलुचपत प्रतिबंधक विभाग, मुंबई यांचा अहवाल आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**गुंदवली गाव, अंधेरी (पूर्व), मुंबई येथील नवदुर्गा सहकारी संस्थेच्या
पुनर्विकास कामात अनियमितता झाल्याबाबत**

(७३) * ४६९७६ श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.किरण पावसकर, श्री.खवाजा बेग, अॅड.राहुल नार्वेकर, अॅड.हुस्नबानू खलिफे : सन्माननीय गृहनिर्माण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) गुंदवली गाव, अंधेरी (पूर्व), मुंबई नगर भूमापन क्रमांक ४८८/४९८/४९९/४९९-१ ते ९३ नवदुर्गा सहकारी संस्था मर्यादित या संस्थेच्या पुनर्विकास कामात झालेल्या अनियमिततेबाबत शासनाच्या उच्चस्तरीय समितीने विकासकास अपात्र ठरवून बंदी घातल्याचे निर्देशनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर संस्थेवर प्रशासकाची नियुक्ती करण्यात आली असून दिनांक १ ऑक्टोबर, २०१६ रोजी संस्थेच्या निवडणुका घेण्याबाबत आदेश देण्यात आले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे व त्याबाबतची सद्यःस्थिती काय आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील : (१) होय, शिखर तक्रार निवारण समिती (उच्चस्तरीय समिती) ने विकासकाची नियुक्ती रद्द करण्याबाबत आदेश पारित केले असून संबंधित संस्थेस नवीन विकासकाची नियुक्ती करण्याची मुभा देण्यात आली आहे.

(२) व (३) संस्थेच्या तत्कालीन समितीचा कार्यकाळ संपुष्टात आलेला असतानाही निवडणुक प्रक्रिया न झाल्याने झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरणाने महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम १९६० चे कलम ७७ (अ) अन्वये दिनांक ०७/१०/२०१७ रोजीच्या ओदशान्वये संस्थेवर प्रशासकाची नियुक्ती केली आहे. सद्यःस्थितीत प्रशासक संस्थेचे कामकाज चालवित असून प्रशासकांनी

निवडणुक प्रक्रिया राबविण्यासाठी ई-३ नमून्यातील सभासद यादी झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरणाकडे सादर केलेली आहे. त्यानुसार सहकार कक्षाकडून दिनांक १८/०६/२०१९ रोजी निवडणुक/प्राधिकृत अधिका-यांची नियुक्ती केलेली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**ठाणे जिल्ह्यातील नौपाडासह कोपरी प्रभागातील
इमारती अतिधोकादायक झाल्याबाबत**

(७४) * ४८०६४ डॉ.(श्रीमती) मनिषा कायंदे, श्री.रविंद्र फाटक, अॅड.अनिल परब, श्री.विलास पोतनीस : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) ठाणे जिल्ह्यातील नौपाडासह कोपरी प्रभागातील ४६ इमारती कधीही कोसळण्याच्या स्थितीत असल्याचे माहे एप्रिल, २०१९ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, महापालिकेने जाहीर केलेल्या धोकादायक इमारतींच्या अधिकृत यादीमध्ये ४६ इमारती अतिधोकादायक स्थितीत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व तदनुसार शासनस्तरावर कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) व (२) ठाणे महानगरपालिकेने शासन परिपत्रक दिनांक ०५/११/२०१५ नुसार महानगरपालिका हद्दीतील सर्वेक्षण केले असून त्यानुसार नौपाडा-कोपरी प्रभाग समितीमध्ये एकूण ४७३ इमारती धोकादायक म्हणून घोषित केल्या आहेत. सदर इमारतींचे वर्गीकरण खालीलप्रमाणे आहे :-

वर्गीकरण	इमारतीचे प्रकार	एकूण इमारती
सी-१	अतिधोकादायक व तात्काळ निष्कासित करणे.	४६
सी-२ए	रिकामी करून संरचनात्मक दुरुस्ती करणे.	०६
सी-२बी	रिकामी न करता संरचनात्मक दुरुस्ती करणे.	३४५
सी-३	किरकोळ दुरुस्ती.	७६
एकूण धोकादायक इमारती		४७३

(३) ठाणे महानगरपालिकेने नौपाडा-कोपरी प्रभाग समितीमधील धोकादायक इमारतीबाबत खालीलप्रमाणे कार्यवाही केली आहे :-

- सी-१ ए प्रवर्गातील ४६ इमारतीपैकी ३६ इमारती रिक्त करण्यात आलेल्या असून त्यापैकी ०२ इमारती तोडल्या आहेत. तसेच १० इमारतींची नळ संयोजने तोडण्यात आली आहेत. वीज संयोजने खंडीत करण्यासाठी महाराष्ट्र राज्य वीज वितरण कंपनीस कळविण्यात आले आहे.
- सी-२ ए प्रवर्गामध्ये मोडणाऱ्या इमारतींची संख्या ०६ असून ०२ इमारती रिक्त करण्यात आल्या आहेत. तसेच ०४ इमारती / सोसायटींना रहिवास खाली करण्याच्या नोटीसा देण्यात आल्या आहेत.
- ठाणे महानगरपालिकेच्या मंजूर विकास नियंत्रण नियमावलीमध्ये नागरी पुनर्निर्माण समुह विकास योजनेची नियमावली दिनांक ०५/०७/२०१७ च्या अधिसूचनेन्वये समाविष्ट करण्यात आली असून, सदर योजनेमध्ये ३० वर्षांपेक्षा जास्त जुन्या अधिकृत /अनधिकृत इमारतींचा समावेश आहे.
- नागरी पुनर्निर्माण समुह विकास योजने व्यतिरिक्त इतर इमारतींकरीता ठाणे शहराच्या मंजूर विकास नियंत्रण नियमावलीमध्ये दिनांक ०५/०७/२०१८ च्या अधिसूचनेन्वये ३० वर्षे किंवा त्यापेक्षा जास्त आयुष्यमान झालेल्या अधिकृत धोकादायक इमारतींच्या पुनर्बांधणीसंदर्भात तरतुद लागू करण्यात आली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**वसई (जि.पालघर) तालुक्यात मुख्य पाईपलाईनला
गळती लागल्याने पाणी वाया जात असल्याबाबत**

(७५) * ४६९०८ अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.आनंद ठाकूर : सन्माननीय मुख्यमंत्री
पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) वसई (जि.पालघर) तालुक्यात अनेक ठिकाणी वसई-विरार शहराला
पाणीपुरवठा करणाऱ्या मुख्य पाईपलाईनवर असलेल्या अनेक व्हॉल्वमध्ये
गळती असल्याने दररोज हजारो लीटर पाणी वाया जात असल्याचे माहे मार्च,
२०१९ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने पहाणी केली आहे काय, पहाणीच्या
अनुषंगाने सदर पाणी गळती तात्काळ बंद करण्याबाबत महानगरपालिका
पाणीपुरवठा विभागाने कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) व (२) मार्च, २०१९ मध्ये सुर्या टप्पा-१ योजनेच्या
मुख्य जलवाहिनीस राष्ट्रीय महामार्ग क्र. ८ च्या लगत गळती लागली होती,
ही वस्तुस्थिती आहे.

परंतु, उक्त गळती बंद करण्यात आली असल्याचे आणि तदनंतर
व्हॉल्व मधून पाणी गळती होत नसल्याचे वसई-विरार शहर महानगरपालिकेने
कळविले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कल्याण पश्चिमेतील कत्तलखान्यातील सांडपाण्यावर प्रक्रिया न
करताच उल्हास नदीत सोडले जात असल्याबाबत**

(७६) * ४८१९४ श्री.जगन्नाथ शिंदे, श्री.धनंजय मुंडे : सन्माननीय मुख्यमंत्री
पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) कल्याण पश्चिमेतील बैलबाजार परिसरात असलेल्या कत्तलखान्यातून प्रतिदिन ७० ते ७५ जनावरांची कत्तल केली जात असून कत्तलीनंतर प्रक्रिया न करताच उरणारा कचरा आणि सांडपाणी नाल्यात तसेच उल्हास नदीत सोडले जात असल्याने महाराष्ट्र राज्य प्रदूषण नियंत्रण महामंडळाने कत्तलखान्यातील सांडपाण्यावर प्रक्रिया करून ते खाडीत सोडले जात नाही तोपर्यंत सदरहू कत्तलखाने बंद करण्याचे निर्देश कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेस दिले आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर कत्तलखान्यांसाठी पुरविले जाणारे पाणी आणि वीज देखील तातडीने बंद करण्याचे आदेश महाराष्ट्र राज्य प्रदूषण नियंत्रण महामंडळाने संबंधित विभागास दिले असूनही अद्याप कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिका प्रशासनाने या कत्तलखान्यांवर कोणतीही कारवाई केलेली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार सदर कत्तलखान्यांवर तसेच दोषी कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) व (२) कल्याण येथील बैलबाजार परिसरात असलेला कत्तलखाना बंद करण्याचे तसेच त्यास पुरविले जाणारे पाणी आणि वीज तातडीने बंद करण्याचे आदेश महाराष्ट्र राज्य प्रदूषण नियंत्रण मंडळाने दिनांक १५/०४/२०१९ च्या पत्रान्वये कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेस दिलेले आहेत.

सद्यःस्थितीत मोठ्या जनावरांचा कत्तलखाना पूर्णपणे बंद केल्यास मोठ्या जनावरांचे मांसविक्रेते त्यांच्या चरितार्थाच्यादृष्टीने इतर ठिकाणी अवैधरित्या जनावरांची कत्तल करण्याची शक्यता असल्याने तसेच त्यामुळे कायदा व सुव्यवस्थेचा प्रश्न उद्भवू नये, याकरीता कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेने दिनांक २३/०४/२०१९ च्या पत्रान्वये सदर कत्तलखाना बंद न करण्याची महाराष्ट्र राज्य प्रदूषण नियंत्रण मंडळास विनंती केलेली आहे.

कत्तलखाना अद्ययावत करणे तसेच त्यामुळे होणारे जैविक टाकाऊ पदार्थ / सांडपाणी यावर प्रक्रिया करण्यासाठी योग्य ती व्यवस्था प्राधान्याने करणार असल्याचेही आयुक्त, कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिका यांनी महाराष्ट्र राज्य प्रदूषण नियंत्रण मंडळाला कळविले आहे.

सद्यःस्थितीत कत्तलखान्याचे निर्माण होणारे सांडपाणी व भविष्यातील वाढ लक्षात घेऊन २०,००० लि. प्रतिदिन क्षमतेचा सांडपाणी प्रक्रिया प्रकल्प उभारण्यासाठी निविदा प्रक्रिया सुरू असल्याचे कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

शिवसेना प्रमुख बाळासाहेब ठाकरे यांच्या स्मारकाबाबत

(७७) * ४८१३४ श्री.शरद रणपिसे, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.आनंदराव पाटील, श्री.रामहरी रुपनवर, अॅड.हुस्नबानू खलिफे, डॉ.सुधीर तांबे, आर्कि.अनंत गाडगीळ, श्री.हरिसिंग राठोड, श्री.अमरनाथ राजूरकर, श्री.मोहनराव कदम, प्रा.जोगेन्द्र कवाडे : तारांकित प्रश्न क्रमांक २७४८२ ला दिनांक ८ मार्च, २०१७ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शिवसेना प्रमुख बाळासाहेब ठाकरे यांच्या स्मारकासाठी जागा उपलब्ध करण्याचा कायदा विधीमंडळात मंजूर होवून दिर्घकाळ लोटल्यानंतरही जागा उपलब्ध करण्यास झालेल्या विलंबामुळे स्मारकाच्या कामात कोणतीही प्रगती झालेली नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, स्मारकाच्या कामासाठी १०० कोटी रुपये एवढा निधी मंजूर करण्याचा निर्णय दिनांक २२ जानेवारी, २०१९ रोजी वा त्यासुमारास घेण्यात आलेला असून सदर काम मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणामार्फत करण्यात येणार आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी विलंब लागण्याची कारणे काय आहे तसेच कोणती जागा केव्हा उपलब्ध करण्यात आलेली आहे, रुपये १०० कोटी निधीपैकी प्रत्यक्षात किती निधी केव्हा उपलब्ध करण्यात आला आहे तसेच

स्मारकाचे आराखडे निश्चित करून बांधकामाची सद्यःस्थिती काय आहे आणि बांधकाम किती कालावधीत पूर्ण करण्यात येणार आहे,

(४) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) हे खरे नाही.

(२), (३), (४) व (५) बृहन्मुंबई महानगरपालिकेकडून दिनांक ६/११/२०१८ रोजीच्या आगाऊ ताबा पावतीन्वये स्वर्गिय शिवसेना प्रमुख बाळासाहेब ठाकरे यांच्या स्मारकासाठी नाममात्र र. १/- प्रतिवर्ष भाड्याने ३० वर्षांकरिता शिवाजी पार्क, दादर, मुंबई येथील महापौर बंगल्याची जागा "स्व.बाळासाहेब ठाकरे राष्ट्रीय स्मारक न्यास" यांस हस्तांतरीत करण्यात आली आहे.

शासनाने दिनांक २२/१/२०१९ रोजीच्या आदेशान्वये सदर प्रकल्पासाठी लागणाऱ्या १०० कोटी रकमेचा खर्च सुरुवातीस मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाने त्यांच्या निधीतून करण्याबाबतचे निर्देश दिले आहेत.

प्रस्तुत काम हाती घेण्याबाबतची मान्यता प्राप्त झाल्यावर मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाने दिनांक २७ फेब्रुवारी, २०१९ रोजीच्या १४७ व्या बैठकीत बाब क्र. १० अन्वये रुपये १०० कोटी इतक्या रकमेस प्रशासकीय मंजूरी दिली. त्यानुसार निविदा काढण्यात आल्या असून, सद्यःस्थितीत निविदा छाननी प्रगतीपथावर आहे.

प्रकल्प पूर्ण करण्याचा कालावधी १५ महिने विहित केला असून, विहित कालावधीत काम पूर्ण करण्याचे नियोजन आहे.

मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाने सन २०१९-२०२० या आर्थिक वर्षात रुपये ५० कोटी इतकी तरतूद केली आहे.

**ताडदेव, मुंबई येथील एम.पी.मिल झोपडपट्टी पुनर्वसन
प्रकल्प अहवाल शासनास सादर करण्याबाबत**

(७८) * ४७६६९ प्रा.जोगेन्द्र कवाडे : दिनांक २९ नोव्हेंबर, २०१८ रोजी सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आलेल्या अतारांकित प्रश्नोत्तरांच्या यादी क्रमांक ७ मधील प्रश्न क्रमांक ३७८०१ ला दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय गृहनिर्माण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) ताडदेव, मुंबई येथील एम.पी.मिल झोपडपट्टी पुनर्वसन प्रकल्प प्रकरणी विकासकाला लाभदायी ठरेल असा निर्णय मा.गृहनिर्माण मंत्री यांनी घेतल्याचे प्रकरण निदर्शनास आल्यानंतर मा.मुख्यमंत्री महोदयांनी माहे ऑगस्ट, २०१७ मध्ये वा त्यादरम्यान लोकायुक्तांकडे चौकशी सोपविली होती, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, लोकायुक्तांकडे याबाबतची शेवटची सुनावणी माहे ऑक्टोबर, २०१८ मध्ये झाली असून त्यास जवळपास सात-आठ महिने उलटूनही याबाबतचा अहवाल शासनास सादर करण्यात आलेला नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त अहवाल शासनास सादर होण्याकरीता किती कालावधी लागण्याचे अपेक्षित आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील : (१), (२), (३) व (४) होय, हे खरे आहे. तथापि, मा.लोकआयुक्त यांचेकडून अथवा मा.राज्यपाल महोदयांकडून गृहनिर्माण विभागास अहवाल अथवा निर्देश प्राप्त झालेले नाहीत.

मीरारोड (जि.ठाणे) येथे सदनिका खरेदीमध्ये गैरव्यवहार झाल्याबाबत

(७९) * ४८७२८ श्री.आनंद ठाकूर : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) हटकेश, मीरारोड (जि.ठाणे) येथे राहणारे श्री.मदनसिंग राजपुरोहित यांनी श्री.प्रतिक सरावगी या विकासकाच्या मीरा रोड पोलीस स्टेशन येथील कनकीया या ३३,००,०००/- रुपये प्रति सदनिका किंमतीच्या घरकुल प्रकल्पातील अॅकॉर्ड नावाच्या इमारतीमधील सदनिका नं. ३०३ (६५० स्क्वे. फूट) रुपये १,००,०००/- देऊन आगाऊ आरक्षित केले होते, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त सदनिकेकरीता श्री.मदनसिंग यांनी आतापर्यंत टप्प्याटप्प्याने रुपये १८,००,०००/- विकासकास अदा केले असून विकासकाने दिनांक १० जानेवारी, २०१८ रोजी वाटप पत्र (Allotment Letter) देण्याचे मान्य केले होते परंतु, सदर विकासकाने सदनिकेचे रजिस्ट्रेशन करून न दिल्यामुळे सदनिकेसाठी घेतलेले पैसे परत देण्याकरीता विकासकाने दिलेल्या १८,००,०००/- रुपयांच्या आठ चेकबाबत श्री.मदनसिंग राजपुरोहित यांनी बँकेत खात्री केली असता विकासकाच्या खात्यावर पैसेच शिल्लक नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी झालेल्या गैरव्यवहाराबाबत श्री.मदनसिंग राजपुरोहित यांनी काशिमीरा पोलीस ठाणे येथे तक्रार दाखल केली असता पोलीस अधीक्षक, ठाणे यांनी दिनांक २९ मार्च, २०१९ रोजी आदेश देऊनही तसेच विकासका विरोधात तक्रार दाखल होऊनही अटक वा कोणतीही कारवाई न करण्याची कारणे काय आहेत,
- (४) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) व (२) होय, हे खरे आहे.

(३) व (४) गैरव्यवहाराबाबत आरोपीविरुद्ध काशिमीरा पोलीस ठाणे येथे गु.र.क्र.। २८४/२०१९ भा.दं.वि.सं. कलम ४२०, ४०६ सह महाराष्ट्र ठेविदाराच्या हित संबंधाचे संरक्षण अधिनियम कलम ३, ४ सह मोफा कायदा १९६३ चे कलम ३, ४, १३ प्रमाणे गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. मा.न्यायालयाने आरोपीस अटकपूर्व जामीन मंजूर केला आहे.

सदर गुन्हाचा तपास चालु आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेने नालेसफाईसाठी नियुक्ती केलेल्या
कंत्राटदाराने बालमजुरांकडून कामे करून घेतल्याबाबत**

(८०) * ४७३९० श्री.हरिसिंग राठोड, अॅड.हुस्नबानू खलिफे, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.शरद रणपिसे, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.आनंदराव पाटील : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेने नालेसफाईसाठी आचारसंहितेपूर्वी नियुक्त केलेल्या कंत्राटदाराने काही ठिकाणी नालेसफाईसाठी योग्य वयाचे कामगार न घेता बालमजुरांकडून कामे करून घेत असल्याचे माहे मार्च, २०१९ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, संबंधित ठेकेदाराने नालेसफाईसाठी बालमजुरांनाकडून कमी पेशात काम करून घेवून कायदयाचा भंग केला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) व (२) कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिका क्षेत्रातील नाल्यांची सफाई सन २०१९ च्या पावसाळ्यापूर्वी करण्याच्या कामाच्या निविदा काढण्यात आलेल्या आहेत.

सदर कामाच्या निविदा अटी व शर्तीमध्ये संबंधित अभिकरणाने नालेसफाईची कामे करताना बाल मजुरांकडून कामे करण्यात येऊ नये असे नमूद करण्यात आलेले आहे.

दैनंदिन होणारे काम हे कनिष्ठ अभियंता, उपअभियंता, कार्यकारी अभियंता व जल अभियंता यांच्या नियंत्रणाखाली करण्यात येत असून अद्याप कोणत्याही अभिकरणाने बाल कामगारांकडून कामे करून घेतल्याचे निदर्शनास आणले नसल्याचे, कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेने कळविले आहे.

सद्यःस्थितीत नाले सफाईची कामे अंतिम टप्प्यात आहेत.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेमधील आयुक्त व एमओएच यांच्या कार्यकाळात वैद्यकीय अधिकाऱ्यांची कायमस्वरूपी पदे भरल्याबाबत

(८१) * ४६९६२ अॅड.अनिल परब, डॉ.(श्रीमती) मनिषा कायंदे, श्री.रविंद्र

फाटक : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेमध्ये आयुक्त श्री.सोनवणे व एमओएच डॉ.मस्के यांच्या कार्यकाळात वैद्यकीय अधिकारी यांची तात्पुरती पदे निर्माण करून एमबीबीएस व तज्ञ डॉक्टर यांची जाहिरातीव्दारे भरती करून ८३ पदे कायमस्वरूपी करण्यात आली आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मा.सर्वोच्च न्यायालयाच्या आदेशानुसार करार/कंत्राटी पध्दतीने निर्माण केलेल्या पदांवरील नेमणूकीच्या अटी शर्तीबाबत तसेच सदर पदावर नियुक्त कर्मचाऱ्यांच्या सेवा नियमित न करणेबाबत दिनांक ०९ फेब्रुवारी, २०१८ रोजी सामान्य प्रशासन विभागाने शासन निर्णय काढलेला असतानाही सदर भरती करण्यात आलेली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, कल्याण-डोंबिवली शहर महानगरपालिका सेवा (सेवा भरती व सेवांचे वर्गीकरण) नियम, २०१० मध्ये वैद्यकीय अधिकारी पदासाठी महाराष्ट्र वैद्यकीय परिषद अंतर्गत नोंदणी आवश्यक असल्याची तरतूद करण्यात आली असून बी.ए.एम.एस आणि बी.एच.एम.एस अर्हताधारक उमेदवार या तरतुदीची पूर्तता करत नसल्याने सदर उमेदवार वैद्यकीय अधिकारी पदासाठी पात्र ठरू शकत नसतानाही त्यांची कायमस्वरूपी नियुक्ती करण्यात आलेली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व तदनुसार जबाबदार असणाऱ्यांविरुद्ध कोणती कारवाई करण्यात आली वा येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) व (२) कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेच्या आस्थापनेवर दिनांक ०४/०६/२०१५ च्या शासन निर्णयान्वये वैद्यकीय अधिकाऱ्यांची ८३ पदे निर्माण करण्यात आलेली आहेत.

दिनांक १९/११/२०१५ रोजी रिक्त असलेल्या एकूण ९० वैद्यकीय अधिकारी स्थायी पदांसाठी वर्तमानपत्रात जाहिरात देवून ५६ पदे स्थायी स्वरूपात भरण्यात आली आहेत, ही वस्तुस्थिती आहे.

सन-२०१५ मध्ये करण्यात आलेली भरती ही स्थायी पदांवर केली असल्याने दिनांक ०९/०२/२०१८ रोजीचा शासन निर्णय लागू होण्याचा प्रश्न उद्भवत नसल्याने, कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(३) व (४) कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेच्या वैद्यकीय अधिकारी पदासाठीच्या मंजूर सेवाप्रवेश नियमात "महाराष्ट्र मेडीकल काउंसिल अंतर्गत नोंदणी आवश्यक" अशी अट नमूद करण्यात आलेली आहे.

तथापि, वैद्यकीय अधिकाऱ्यांच्या रिक्त पदांमुळे भरती करण्याची आवश्यकता विचारात घेऊन सन २०१२ मध्ये महाराष्ट्र मेडीकल काउंसिल अंतर्गत नोंदणी नसलेल्या १२ बी.ए.एम.एस. अर्हताधारक उमेदवारांची कंत्राटी पध्दतीने नियुक्ती करण्यात आली होती.

मा.उच्च न्यायालयाचे दिनांक २१/०४/२०१७ रोजी कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेच्या आस्थापनेवरील अस्थायी वैद्यकीय अधिकाऱ्यांना त्यांची पात्रता तपासून स्थायी नियुक्ती देण्याचे आदेश दिले.

सदर आदेशास अनुसरून एकूण पात्र १२ उमेदवारांच्या आवश्यक बाबींची पूर्तता करून अस्थायी वैद्यकीय अधिकाऱ्यांना "सामान्य वैद्यकीय अधिकारी" या पदावर स्थायी नियुक्ती देण्यात आलेली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

नगर आणि आळंदी रस्त्यावरील बीआरटी मार्गावरील बस थांब्यावर अनधिकृतरित्या होर्डिंग लावण्यात आल्याबाबत

(८२) * ४७४०९ श्री.अनिल भोसले : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुण्यातील शाहीर अमर शेख चौकात रेल्वेच्या हद्दीत एक होर्डिंग कोसळून ४ जणांचा मृत्यू झाल्याची घटना घडली असून नगर आणि आळंदी रस्त्यावरील बीआरटी मार्गावरील बस थांब्यावर एका जाहिरात कंपनीकडून

अनधिकृतारित्या तबबल ३८ हॉर्डिंग लावण्यात आल्याचे माहे एप्रिल, २०१९ च्या पहिल्या आठवड्यात निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर अनधिकृत हॉर्डिंग गत महिन्याभरापासून लावण्यात आल्या असतानाही महानगरपालिका प्रशासनाकडून त्यावर कोणतीच कारवाई करण्यात आलेली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार अनधिकृत हॉर्डिंगवर कारवाई करण्यास दुर्लक्ष करणाऱ्या संबंधित महानगरपालिका अधिकाऱ्यांवर व अनधिकृतपणे हॉर्डिंग लावणाऱ्या जाहिरात कंपनीवर काय कारवाई केली वा करण्यात येत आहे व त्याची सद्यःस्थिती काय आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१), (२) व (३) दिनांक ५/१०/२०१८ रोजी पुणे येथील शाहिर अमरशेख, जुना बाजार येथील रेल्वे हद्दीमध्ये रेल्वेच्या हद्दीत रेल्वे प्रशासनाच्या ठेकेदाराकडून निष्कासनाची कारवाई करत असताना फलक पडून झालेल्या अपघातात ४ व्यक्तींचा मृत्यू झाला होता.

पुणे महानगर परिवहन महामंडळ लि. यांचेकडून मे.पायोनियर पब्लिसिटी या संस्थेस पुणे महानगरपालिका हद्दीतील पुणे महानगर परिवहन महामंडळ यांच्या मालकीच्या बी.आर.टी. बस शेल्टर्सवर एकूण ३८ ठिकाणी जाहिरात फलक उभारण्याकरीता निविदा प्रक्रियेद्वारे दिनांक १/१/२०१९ पासून ५ वर्षांकरिता हक्क दिलेले आहेत.

सदरचे हक्क देण्यापूर्वी पोलिसांची ना-हरकत तसेच पुणे महानगरपालिकेची परवानगी घेण्यात आलेली नाही, ही वस्तुस्थिती आहे.

या जाहिरात फलकांबाबत प्राप्त झालेल्या तक्रारींच्या अनुषंगाने पुणे महानगरपालिकेने प्रस्तुत जाहिरात फलकांबाबत तपासणी केली असून बी.आर.टी. बस शेल्टर्सवरचे जाहिरात फलक २४ तासांच्या आत काढून टाकण्याबाबत संबंधित कंपनीस तसेच पुणे महानगर परिवहन महामंडळ यांना दिनांक २०/३/२०१९ च्या पत्रान्वये कळविले आहे.

या प्रकरणी भविष्यात नैसर्गिक आपत्तीमुळे सदर जाहिरात फलकास धोका निर्माण झाल्यास व काही दुर्घटना घडल्यास सदर ठिकाणची वाहतूक व्यवस्था विस्कळीत होण्याची शक्यता व्यक्त करून सदरचे फलक उभारण्यास वाहतूक शाखा, पोलीस विभाग यांनी दिनांक ०९/०५/२०१९ रोजी हरकत घेतली आहे.

त्यास अनुसरून आयुक्त, पुणे महानगरपालिका यांनी दिनांक १४/०६/२०१९ च्या पत्रान्वये पुणे महानगर परिवहन महामंडळाला प्रस्तुत जाहिरात फलक रद्द करून ४ दिवसांच्या आत काढून घेण्याबाबत पुन्हा कळविले आहे.

वाहतूक पोलीस विभाग व पुणे महानगरपालिकेच्या निर्देशास अनुसरून तसेच वाहतूक शाखेशी समन्वय ठेऊन सदरचे जाहिरात फलक निष्कासन करण्याची कार्यवाही करण्यात येत आहे, असे पुणे महानगर परिवहन महामंडळाने कळविले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**ठाण्याच्या ढोकाळी येथील प्राईड प्रेसिडेन्सी कॉम्प्लेक्सच्या सेफ्टी
टॅकमधील विषारी वायुची बाधा होवून सफाई
कामगारांचा मृत्यू झाल्याबाबत**

(८३) * ४८२२८ श्री.रविंद्र फाटक, अॅड.अनिल परब, श्री.विलास पोतनीस, डॉ.(श्रीमती) मनिषा कायंदे : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) ठाण्याच्या ढोकाळी येथील प्राईड प्रेसिडेन्सी कॉम्प्लेक्सच्या सेफ्टी टॅकमधील विषारी वायुची बाधा झाल्याने तीन सफाई कामगारांचा गुदमरून मृत्यू झाल्याची घटना माहे मे, २०१९ मध्ये वा त्यादरम्यान घडल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर कामगारांच्या मृत्यूप्रकरणी कापूरबावडी पोलीस ठाण्यात आकस्मिक मृत्यूची नोंद करण्यात आली आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व तदनुसार मृत व्यक्तीच्या नातेवाईकांना आर्थिक मदत देण्यात आली आहे काय,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) होय.

ढोकाळी परिसरातील प्राईड प्रेसिडेन्सी लक्झोरिया या गृहसंकुलनाचे मलप्रक्रिया केंद्रामध्ये दिनांक १०/०५/२०१९ रोजी साफसफाई करताना ३ कामगारांचा गुदमरून मृत्यू झाला असल्याचे ठाणे महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(२) सदर कामगारांच्या मृत्यू प्रकरणी संबंधित एजन्सी व गृहनिर्माण संस्थेच्या पदाधिकाऱ्यांच्याविरुद्ध कापुरबावडी पोलीस स्टेशन येथे ११९/२०१९ भा.दं.वि.कलम ३०४ (अ), ३४ सह प्रोव्हीबेशन ऑफ एम्प्लॉयमेंट अँड मॅन्युअल स्कॅव्हेंजर्स अँड रिहॅबिलिटीशन अँक्ट, २०१३ चे कलम ७, ९ प्रमाणे गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे.

(३) या प्रकरणी मयत कामगारांच्या वारसांना भरपाई मिळण्याकरीता आयुक्त, कामगार न्यायालय, ठाणे यांनी कर्मचारी भरपाई अधिनियम, १९२३ च्या कलम १० A अन्वये सोसायटी व संबंधित एजन्सीला नोटीस पाठविली असल्याचे कामगार विभागाने कळविले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

ठाणे जिल्ह्यातील दुर्गाडी (कल्याण) व माणकोली (भिवंडी)

खाडीवरील पुलांची कामे पूर्ण करण्याबाबत

(८४) * ४७४८९ श्री.प्रसाद लाड : तारांकित प्रश्न क्रमांक ४४५२८ ला दिनांक २६ नोव्हेंबर, २०१८ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कल्याणहून भिवंडीमार्गे ठाणे, मुंबई, नाशिकचा प्रवास जलद व्हावा यासाठी कल्याण दुर्गाडी आणि भिवंडीच्या माणकोली खाडीवरील पूल उभारणीच्या कामाला एमएमआरडीए अंतर्गत ३ वर्षापूर्वी मंजूरी मिळाल्यानंतर

सदरहू दोन्ही पूलाच्या उभारणीचा ठेका सुप्रिम कंपनीला देण्यात आला होता, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरहू दोन्ही पूलाच्या कामाचा शुभारंभ मा.मुख्यमंत्र्यांचे शुभहस्ते माहे जुलै, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान झाला असून सदर कामे २ वर्षात पूर्ण करण्याचा कार्यादेश असताना सदर पूलांची कामे प्रलंबित असल्याप्रकरणी स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी तसेच एमसीएचआय संघटनेने मा.पालकमंत्री, ठाणे जिल्हा व एमएमआरडीए यांचेकडे तक्रारी केल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने सदर पुलांची कामे पूर्ण करण्याच्यादृष्टीने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) अंशतः खरे आहे. दुर्गाडी किल्ल्याजवळील (कल्याण) उल्हास नदीवरील प्रस्तावित पुलाचे काम दिनांक ११/०३/२०१६ रोजी मे.सुप्रिम इन्फ्रा. या कंपनीकडे देण्यात आले होते. तर भिवंडी येथील माणकोली खाडीवरील पूलाचे काम दिनांक १४/०३/२०१६ रोजी मे.जे.कुमार कंपनी व मे.सुप्रिम कंपनी या दोन्ही कंपन्यांना एकत्रितपणे देण्यात आले.

(२) व (३) होय, हे खरे आहे. दुर्गाडी किल्ल्याजवळील (कल्याण) उल्हास नदीवरील प्रस्तावित पुलाच्या कामास सन २०१६ च्या गणेश उत्सव व पावसाळा संपल्यानंतर म्हणजे सप्टेंबर, २०१६ मध्ये प्रत्यक्ष कामास सुरुवात केली. तथापि, मेरीटाईम बोर्डाच्या ९/५/२०१७ रोजीच्या सुधारीत ना-हरकत प्रमाणपत्रानुसार नौकावहन गाळ्यांची (नेव्हीगेशन स्पॅन) लांबी वाढवावी लागल्यामुळे प्रस्तावित पुलाच्या संरचनेत बदल करावा लागला त्यामुळे कंत्राट दारास मे, २०१९ पर्यंत वाढीव कालावधी मंजूर करण्यात आला. परंतु कंत्राटदाराची आर्थिक डबघाईची स्थिती, आयकर विभागाकडे भरावयाच्या थकीत कर भरणासंदर्भातील प्राप्त झालेले समन्स इत्यादीचा विचार करता कंत्राटदार सदर काम करण्यास सक्षम नसल्याचे निदर्शनास आल्याने दिनांक २५/१०/२०१८ रोजी कंत्राटदाराचे कंत्राट संपुष्टात आणले तदनंतर ई-निविदा प्रणाली राबवून दिनांक ८/३/२०१९ रोजी प्राधिकरणाच्या कार्यारंभ आदेशान्वये

मे.टि.अॅण्ड.टि.लि. या नविन कंत्राटदाराची नियुक्ती करण्यात आली. कार्यारंभ मिळाल्याच्या दिनांकापासून पुढील १८ महिन्यांच्या कालावधीत काम पूर्ण करण्याचे नियोजन आहे. सदर काम प्रगतीपथावर आहे.

मानकोली खाडीवरील पुलाचे काम - सदर काम उपलब्ध जागेत प्रगतीपथावर असून सद्यःस्थितीत ३०% काम पूर्ण झाले आहे. मोटागाव बाजूकडील १८ स्तंभाचे काम पूर्ण झाले असून, खाडीमधील २ स्तंभापैकी एका स्तंभाचे काम सुरु आहे. स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी मौ.माणकोली ग्रामस्थांच्यावतीने माणकोली गावातून जाणाऱ्या रस्त्याच्या आखणीमुळे गावठाण व लगतची बांधकामे बाधित होणार असल्याने सदर रस्त्याच्या आखणीत बदल करण्याबाबत दिनांक २३ मार्च, २०१५ रोजीच्या पत्रान्वये विनंती केल्यानुसार मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाच्या १४३ व्या बैठकीत दिनांक १३ जुलै, २०१७ रोजी फेरबदलास मान्यता देण्यात आली. सध्या मानकोली भागाकडील पुलाच्या कामाकरीता लागणाऱ्या जमिनीची भूसंपादन प्रक्रिया प्रगतीपथावर आहे.

(४) प्रकल्पातील बांधकामांच्या अंशतः बदलांमुळे विलंब झाला आहे.

टिटवाळा (जि.ठाणे) येथील बालाराम कार्पोरेशन आणि हरम्या

डेव्हलपर्स या बांधकाम व्यावसायिकांनी ग्राहकांची

फसवणूक केल्याबाबत

(८५) * ४७८४३ अॅड.हुस्नबानू खलिफे, श्री.आनंदराव पाटील, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.शरद रणपिसे, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, डॉ.सुधीर तांबे, आर्कि.अनंत गाडगीळ, डॉ.वजाहत मिर्जा, श्री.हरिसिंग राठोड, श्री.अमरनाथ राजूरकर, श्री.मोहनराव कदम, प्रा.जोगेन्द्र कवाडे : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) टिटवाळा (जि.ठाणे) येथील बालाराम कार्पोरेशन आणि हरम्या डेव्हलपर्स या बांधकाम व्यावसायिकांनी सन २०११ मध्ये रिल हाईटस या नावाने सुरु केलेले निवासी बांधकाम प्रकल्प ८ वर्षे होऊनही पूर्ण न झाल्याने गुंतवणूक केलेल्या ग्राहकांची आर्थिक फसवणूक झाल्याचे माहे एप्रिल, २०१९ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, ग्राहकांनी तसेच स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी मा.मुख्यमंत्री यांना दिनांक २६ फेब्रुवारी, २०१९ रोजी वा त्यासुमारास निवेदन/तक्रार अर्ज सादर केले असून आर्थिक गुन्हे शाखा, ठाणे ग्रामीण यांचेकडे माहे जानेवारी, २०१९ मध्ये वा त्यादरम्यान तक्रार केली आहे, हे ही खरे आहे काय

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व त्यानुसार ग्राहकांची आर्थिक फसवणुक करणाऱ्या बांधकाम व्यावसायिकांवर कारवाई करून आर्थिक नुकसान भरपाई देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) व (२) होय, हे खरे आहे.

(३) सदर प्रकरणातील आरोपींविरुद्ध ठाणे ग्रामीण जिल्ह्यातील कल्याण तालुका पोलीस ठाणे (टिटवाळा) येथे तीन गुन्हे दाखल असून ते खालीलप्रमाणे आहेत.

१) गु.र.क्र. । २२०/२०१८ भा.दं.वि.सं. कलम ४२०, ४०६, ३४ सह महाराष्ट्र ओनरशिप फ्लॅट अॅक्ट १९६३ चे कलम ३, १३(१) प्रमाणे गुन्हा दाखल असून सदरचा गुन्ह्याचा तपास आर्थिक गुन्हे शाखा, ठाणे ग्रामीण यांचेकडून सुरु आहे.

२) गु.र.क्र. । १११/२०१९ भा.दं.वि. ४२० सह महाराष्ट्र ओनरशिप फ्लॅट अॅक्ट १९६३ चे कलम ३, १३(१) प्रमाणे गुन्हा दाखल असून, सदरचा गुन्हा पोलीस तपासावर आहेत.

३) त्याचप्रमाणे, गु.र.क्र. । ८८/१६ या गुन्ह्यामध्ये दोन अटक आरोपींविरुद्ध मा.न्यायालयात दोषारोपपत्र दाखल करण्यात आला आहे. सदरचा गुन्हा न्यायप्रविष्ट आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**म्हाडा संक्रमण शिबिरातील घरांचे भाडे
खाजगी विकासकाने थकविल्याबाबत**

(८६) * ४८६२२ श्री.नागोराव गाणार, श्री.प्रविण दरेकर, प्रा.जोगेन्द्र कवाडे :
सन्माननीय गृहनिर्माण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मुंबईत म्हाडाच्या उपकर प्राप्त इमारतींचा पुनर्विकास राबविणाऱ्या खाजगी विकासकांनी रहिवाशांच्या तात्पुरत्या निवासासाठी भाडेतत्वावर घेतलेल्या म्हाडा संक्रमण शिबिरातील घरांचे कोट्यवधी रुपयांचे भाडे म्हाडा प्राधिकरणाला न भरल्याने थकीत असल्याचे माहे एप्रिल, २०१९ च्या तिसऱ्या आठवड्यात निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर थकबाकीची नोंद कॅगच्या अहवालात घेण्यात आली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, म्हाडा संक्रमण शिबिरातील घरांचा ताबा घेवून भाडे थकीत ठेवणाऱ्या विकासकावर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील : (१) होय.

- (२) सदर थकबाकीची नोंद लोकलेखा समितीच्या अहवालामध्ये घेण्यात आलेली आहे.
- (३) संक्रमण शिबिरातील गाळ्यांपोटी थकीत रकमेचा भरणा करण्याबाबत कुठलाही प्रतिसाद न देणाऱ्या थकबाकीदार विकासक यांना काम थांबवा नोटीस देण्यात आल्या असून, संबंधित विकासकांविरुद्ध दिवाणी दावा दाखल करण्याची कार्यवाही करण्यात येत असल्याचे म्हाडा प्राधिकरणाने कळविले आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

विधान भवन :
मुंबई.

जितेंद्र भोळे
सचिव (कार्यभार),
महाराष्ट्र विधानपरिषद

मुद्रणपूर्व सर्व प्रक्रिया महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालयाच्या संगणक यंत्रणेवर करण्यात आली आहे.
मुद्रण: शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, मुंबई.